

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7.
Telefon Nr. 102-79. Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89.
Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.

20
GROSY

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji
Rękopisów redakcja nie zwraca.
Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

JUZ ukazała się w sprzedaży

PIERWSZA POLSKA MASZYNA DO OPŁAT POCZTOWYCH

„UKA“ Pierwsza Wytwórnia
Maszyn Biurowych **B. Urich i S-ka**

WARSZAWA, GROCHOWSKA 87a,

BIURO SPRZEDAŻY KRÓLEWSKA 39, tel. 301-82, 917-42

Korzyści posiadaczy: 2 proc. rabatu od wszelkich przesyłek pocztowych
nadruk kopert i ewidencja znaczków

**Na Krynicy patrzy cały świat
I każdy tu przyjeżdża rad,
Bo wód i sportów to królowa
Prosi „PODHALE” R. Brandowa**

**Masowy proces Bułgarów-
irredentystów w Rumunii**

Bukareszt, 16. 1. PAT. W miejscowości Si-
listra prow. Dobrudża rozpoczął się przed są-
dem wojennym proces 337 Bułgarów mniejszo-
ściowców, oskarżonych o działalność komuni-
styczną i irredentystyczną.

Możliwości imigracyjne dla Żydów w koloniach francuskich!

**Rząd francuski chce przyjść z pomocą tysiącom Żydów, cierpiących
na skutek nienawiści rasowej**

Paryż, 16. 1. ZAT. Francuski minister kolonij Mariusz Moutet złożył dziś przedstawicielom prasy oświadczenie o możliwościach emigracyjnych dla Żydów zagranicznych w koloniach francuskich. Minister wyraził szczerą uznanie dla sukcesów żydowskich w Palestynie, które zdaniem jego postużyć mogą za wzór w dziejach akcji kolonizacyjnej. Minister francuski oświadczył, że na podstawie starannego badania stwierdzono pewne możliwości kolonizacyjne w Nowej Kaledonii, na Nowych Hebrydach, na Madagaskarze i w Gujanie. Ostrzega on przed szkodliwymi iluzjami co do możliwości masowej kolonizacji w wymienionych krajach. Są jednak podstawy do przypuszczenia, że mogą być osiągnięte zadowalające wyniki, jeżeli się uczyni zadość następującym warunkom:

- 1) Cała akcja kolonizacyjna ma być finansowana przez wpływową i doświadczoną organizację.
 - 2) Obszary potrzebne dla celów kolonizacyjnych będą starannie dobrane w wyniku skrupulatnych badań.
 - 3) Dokona się selekcji materiału ludzkiego, który będzie przystosowany do warunków życia w nowych warunkach zamieszkania.
- Minister zapewnił, że omówione możliwości kolonizacyjne były starannie rozpatrzone przez

rzeczoznawców Ministerstwa Kolonij. Również gubernator Madagaskaru przedłożył sprawozdanie o możliwościach kolonizacyjnych na pewnych obszarach wyspy.

Minister podkreślił w końcu, że Francja pragnie na tej drodze nie tylko zrealizować pewne

możliwości kolonizacyjne, lecz również przyjść z pomocą tysiącom ludzi, którzy muszą znosić cierpienia na skutek nienawiści rasowej oraz prześladowań religijnych, narodowych i politycznych.

Wielki sukces rządu Bluma wróży mu jeszcze długi żywot

Paryż, 16. 1. PAT. Jednomyslnie przyjęcie przez Izbę projektu ustawy o zakazie wyjazdu ochotników do Hiszpanii komentowano w kuluarach jako poważny sukces rządu, a przede wszystkim premiera Bluma i min. Delbosa. W kołach parlamentarnych wyrażano też opinie, że tego rodzaju jednomyslna manifestacja Izby francuskiej, która dała dowód wyjątkowej solidarności, winna wzbudzić poważne echa zagranicą, jako jeszcze jeden dowód, iż w dziedzinie polityki zagranicznej wszyscy deputowani bez różnicy poglądów popierają rząd w jego wysiłkach zabezpieczenia interesów francuskich.

Na marginesie wczorajszego posiedzenia

Izby deputowanych, które odbyło się w wyjątkowo poważnym i rzeczowym nastroju, organ socjalistyczny „Populaire” stwierdza, że wyjątkowo spokojną atmosferę pierwszego poświęconego zebrania izby, fakt ten przypisuje okoliczności, że deputowani, którzy świeżo powrócili ze swych okręgów wyborczych, gdzie zapoznali się z opinią społeczeństwa, chcieli dać dowód apertury umiarkowanej i rozsądnej polityki rządu. „Populaire” podkreśla również, iż jeden z b. ministrów oświadczyć miał w kuluarach parlamentu, że jednomyslna manifestacja Izby deputowanych wróży rządowi Bluma długi jeszcze żywot.

NARCIARSKIE

i ślizgawkowe ubrania damskie, męskie
i dziecięce w dużym wyborze.
JULIUSZ NACHT, Kraków, Stradom 6.

**Za sprzeniewierzenie 7000 zł. --
4 i pół roku więzienia**

Toruń, 16. 1. PAT. Przed sądem okręgowym w Toruniu odbył się proces przeciwko Lucjanowi Łangowskiemu, b. skarbnikowi sądu grodzkiego w Chełmnie, oskarżone

mu o sprzeniewierzenie 7003,28 zł. Oskarżony podczas rozprawy przyznał się do przynależności powyższej kwoty i dokonywania przeróbek w księgach, celem ukrycia nadużyć. Sąd wydał wyrok, mocą którego Łangowski został skazany na 4 i pół lat więzienia z pozbawieniem praw na 5 lat.

I. SCHWARZBART

Obóz polskiej demokracji postępowej

Czy skonsoliduje się w społeczeństwie polskim obóz demokracji postępowej? Czy skonsoliduje się do tego stopnia, aby mógł skutecznie stawić czoło lawinie reakcji i nienawiści, które coraz silniej zachwaszczają wewnętrzne życie polityczne w państwie? Czy złączy swe szeregi tak silnie, aby zdołał pchnąć polską rację stanu w kierunku harmonijnego współżycia i współpracy narodu polskiego z innymi narodami Polski?

Pytanie to wydobywa się dziś na czoło zagadnień wewnętrznych państwa. Jeśli powiadałamy „na czoło zagadnień wewnętrznych państwa”, to przez to chcemy podkreślić, że nie traktujemy tego pytania wyłącznie pod kątem widzenia panoszącego się antysemityzmu i ciężkiej sytuacji społeczeństwa żydowskiego w Polsce, ale pod aspektem szerszym, bo w gruncie rzeczy nie tylko o Żydów toczy się walka, lecz o cały, zasadniczy kierunek systemu rządów wewnętrznych. Antysemityzm jest tylko największym i najdrastyczniej występującym odcinkiem tego zagadnienia.

Trudno dziś na pytanie to dać odpowiedź, któraby ufundowana była na ukończonych skryształizowanych faktach. Proces konsolidacji obozu demokracji postępowej znajduje się w okresie mgławicowym, w najlepszym wypadku w okresie krystalizowania się myśli przewodniej, że powstanie takiego obozu jest koniecznością państwową nie tylko pod kątem widzenia wewnętrznej zawartości państwa, mającego z górą 30 proc. obywateli narodowości niepolskiej, ale i ze względu na zawartość całego państwa na zewnątrz wobec niepokojących problemów sytuacji międzynarodowej.

Bezspornie mnożą się w ostatnich tygodniach pewne symptomy, w prasie i może na kulisami życia partyjnych politycznych, symptomy, które wskazują na to, że rozprószone i przygłuszone w swej aktywności — siły i fragmenty obozu polskiej demokracji postępowej dźwigają się, nabierają rozpędu, odwagi. W obozie PPS. ten okres rekonwalescencji trwa już dłużej i jest może stosunkowo najwyraźniejszy. Stan ten uprawnia do optymizmu. Mówić jednak można na razie raczej o pewnej dynamice niż o gotowych już siłach politycznych, zdolnych do stoczenia zwycięskiej walki wyborczej z ofensywnym obozem reakcji społecznej i politycznej w całym państwie.

Jest rzeczą zrozumiałą, że sympatie społeczeństwa żydowskiego są po stronie tego na nowo krystalizującego się obozu. I to zarówno z tego powodu, że w zwycięstwie tego obozu upatrujemy jako obywateli dobro państwa, jak też z tego powodu, że jako Żydzi spodziewać się możemy, że hasła równouprawnienia politycznego społeczno-gospodarczego i kulturalnego, głoszone przez obóz demokracji postępowej wobec wszystkich narodów państwa realizowane będą także wobec nas. Nie zabiegamy o filosemityzm. Wiemy, że nie filosemityzm jest sprężyną orientacji politycznej tego obozu. Wiemy, że walka tego obozu z antysemityzmem, jest właśnie funkcją zasadniczej walki przeciw reakcji i próbom wpędzenia Polski w piekło anarchii wewnętrznej i walk eksterminacyjnych wobec części ludności państwa.

I ten punkt widzenia obozu postępowej demokracji, jeśli tylko w praktyce będzie realizowany także wobec nas, nam najzupełniej wystarcza. Jesteśmy dość świadomi naszych praw ludzkich, obywatelskich i narodowych, jesteśmy dość świadomi naszych obowiązków obywatelskich, aby — zabiegać o filosemityzm, który może mieć posmak jakiejś generalnej opieki, — któremu można

opieki użyć albo — nie. Walczymy o praworządność w państwie wobec wszystkich obywateli, a zatem i wobec nas.

Był czas — niedawno temu — kiedy państwem rządził obóz, który zwał się — popularnie „sanacyjny”. Endecja i jej przybudówki, dziś tak liczne, podsuwają sanacji — filosemityzm. Była to taktyka, znana taktyka — straszenia Żydem. Kto jak kto, ale my Żydzi wiedzieliśmy, że obóz sanacyjny nie był — filosemicki.

Stronnictwo nasze zgodnie z zasadą każdego, świadomego swych obowiązków i praw społeczeństwa, zachowało i wobec sanacji pozycję niezależną. Ale przyznać trzeba, że w znacznej części społeczeństwa żydowskiego istniały żywe sympatie wobec obozu sanacji. Pochodziło to stąd, że te części społeczeństwa żydowskiego widziały w sa-

Specjalista chorób wewnętrznych
Dr. J. HERZOG
b. długoletni lekarz szpitali zagr. i krajowych
przeprowadził się
na ul. Juliusza Lea 4 (tuż obok parku Krakow.)
I ord. od 3-6 Telefon 118-02

nacji obóz państwowej praworządności, obóz, który — za czasów Wielkiego Marszałka — głosił zasadę równouprawnienia. Każda mniejszość, narodowa czy polityczna, szuka oparcia o prądy i ugrupowania, które wobec tej mniejszości głoszą — sprawiedliwość i panowanie prawa. Taka kooperacja jest naturalna. Znalazły się jednak wówczas grupy i grupki, wśród społeczeństwa żydowskiego, które straciły — kręgosłup, Naturalną korporację polityczną zamieniły w niewolnictwo. Do czego taka utrata godności własnej doprowadza, na to mamy klasyczny dowód choćby w takim szczególe, że podczas ostatnich wyborów do Sejmu — grupa rabinów i ortodoksów wydała bombastyczne

odezwy za — kandydaturą posła... Budzyńskiego, podnosząc pod niebiosa jego... filosemityzm, po prostu jego — miłość dla żydostwa. Jedno z pism warszawskich przedrukowało obecnie, po „filosemickich” występach pana Budzyńskiego odezwę tę jako tragicomiczny dowód utraty — godności. Obóz sanacyjny się rozpadł, rozkleił. Z niektórych jego składników — wyłonił się najczarniejszy antysemityzm wobec którego nawet endecki antysemityzm — blednie. Z tego właśnie obozu wychodzą hasła najskrajniejszej eksterminacji gospodarczej wobec całego społeczeństwa żydowskiego. Czy Bakony, Szczepańscy, Budzyńscy, Dudzińscy tak bardzo się rzeczywiście zmienili — wewnętrznie w przeciągu kilku miesięcy? By-

SŁOWA OZIASZA THONA

Naszemu Duchowi propagatorzy „wyższej moralności” gotowi udzielić kącika. Ale nie chcemy już pędzić poprzez przestworza nagiego ducha. Chcemy mieć zdrowe ciało dla tego ducha, nikomu tego ciała nie zabierając. Dla Araba jest północna Syria równa południowej. Dla nas ona tylko jest Erec Izrael. Dlatego ten kawałek ziemi jest nasz. Tylko nasz.

To jest wyższa, najwyższa moralność. Przez cały świat uznana!

„KOSMETYKA”
INSTYTUT KOSMETYCZNY
pod kierownictwem lekarza-specjalisty
został otwarty
w Krakowie, przy ul. KRUPNICZEJ 3
parter — Telefon 148 54

najmniej. Ich mentalność obecna istniała już dawno i wewnątrz obozu sanacyjnego krzewiła cicho — system kryptoantysemitki. Teraz po uzyskaniu swobody — słowa już myślowo nie kłamią. To jest cała — różnica.

I z tego, nie dawno potężnego obozu w którym bardzo, bardzo wielka część społeczeństwa żydowskiego pokładała nadzieje równouprawnienia wylażą dziś siły z których endecja może być dumna. To jej zwycięstwo!

Tak to skończył się — „filosemityzm” tego obozu, bo znaczna jego część traktowała, jak się okazuje, społeczeństwo żydowskie jako przedmiot koniunkturalnej opieki! Nie kooperacja z równym obywatelem, ale — „opieka” była — rdzeniem tego „filosemityzmu”.

Śmiem jednak twierdzić, że wśród gruzów obozu sanacyjnego, z których zresztą ma wkrótce wyrósć nowe stronnictwo — sfinks, znajdują się jeszcze jednostki i grupy, które pozostały wierne zasadom postępowej demokracji. Są one i dziś czynne i walczą o Polskę, która ma być matką, dla wszystkich obywateli.

Jest zatem obok głównego zrębu obozu PPS. i pokrewnych mu grup jeszcze i ten składnik — części obozu posanacyjnego — w rezerwoarzu sił, które formują — obóz polskiej demokracji.

Czy prócz nich są jeszcze inne siły?

Stronnictwo ludowe, stojące dziś przed swym Kongresem? Sądzę, że wskazanym jest stanowisko — wyczekujące. Okres historii 1920 — 1925 nie jest jeszcze tak dawny.

A wreszcie — pojawienie się od tyłu miesięcy przygotowanego „w terenie”, nowego stronnictwa, może w płynnych, trwałej tradycji pozbawionych stosunkach partyjnych stać się czynnikiem, którego zasięgu i kierunku działania dziś nie można przewidzieć.

To jest obraz obecnej rzeczywistości procesu krystalizowania się obozu demokracji polskiej.

Dodajmy do tego jeszcze bezimienny obóz pewnej, może znaczniejszej, ilości bezpartyjnych jednostek i osobistości w społeczeństwie polskim, jednostek, które z trąską i bólem spoglądają na obecne rozkołysanie się fali reakcji, a mieć będziemy obraz niemal zupełny.

Społeczeństwu żydowskiemu — nie wesoło obecnie w państwie. Mapa graficzna, którą p. premier gen. Składkowski ilustrował ekscesy antyżydowskie w jednym województwie — mówi za wszystko. List prof. Juliana Szymańskiego, wydrukowany w „Słowie” wileńskim jest wskaźnikiem tego, dokąd nawet światło jednostki doszły na bezdrożach antysemityzmu. Nie na darmo endecja wyśpiewuje hymny na cześć byłego Marszałka Senatu.

I w tej sytuacji — pozostają dla nas jako obywatele wogóle i Żydów dziś dwa filary, na których oprzeć się może nasza nadzieja lepszych czasów w Polsce: nasza wewnętrzna konsolidacja i zwycięstwo — obozu postępowej demokracji polskiej, także — ciężko walczącej o przyszłe drogi Polski.

I jeszcze jeden filar: nasze własne poczucie godności i silne nerwy.

Wizyty dygnitarzy rumuńskich w Warszawie

Bukareszt, 16. 1. PAT. W pierwszych dniach lutego wyjedzie do Warszawy z oficjalną wizytą gubernator Banku Rumuńskiego Constantinescu. Dokładna data wizyty nie została jeszcze ustalona.

Wizyta ministra oświaty Angelescu w Warszawie nastąpi z końcem lutego b. r.

Holenderska audycja w radio

Warszawa, 16. 1. PAT. Polskie Radio nada w niedzielę dn. 17 stycznia o godz. 19.40 specjalny reportaż o Krynicy w języku holenderskim w opracowaniu redaktorki Kazimiery Muszałówny. Po reportażu odbędzie się krótki koncert folklorystyczny, obejmujący melodie góralskie.

Audycja transmitowana będzie ze studia Polskiego Radia przy ul. Zielnej w Warszawie kablem telefonicznym do radiostacji holenderskiej Hilversum, skąd nadana będzie na anteny wszystkich rozgłośni holenderskich.

Równocześnie z audycją w języku holenderskim, której radiosłuchacze w Polsce nie będą oczywiście mogli słyszeć, chyba przy pomocy nastawienia odbiornika na radiostację holenderską, Polskie Radio nadawać będzie ten sam reportaż p. Kazimiery Muszałówny po polsku.

Kowieńskie kłopoty

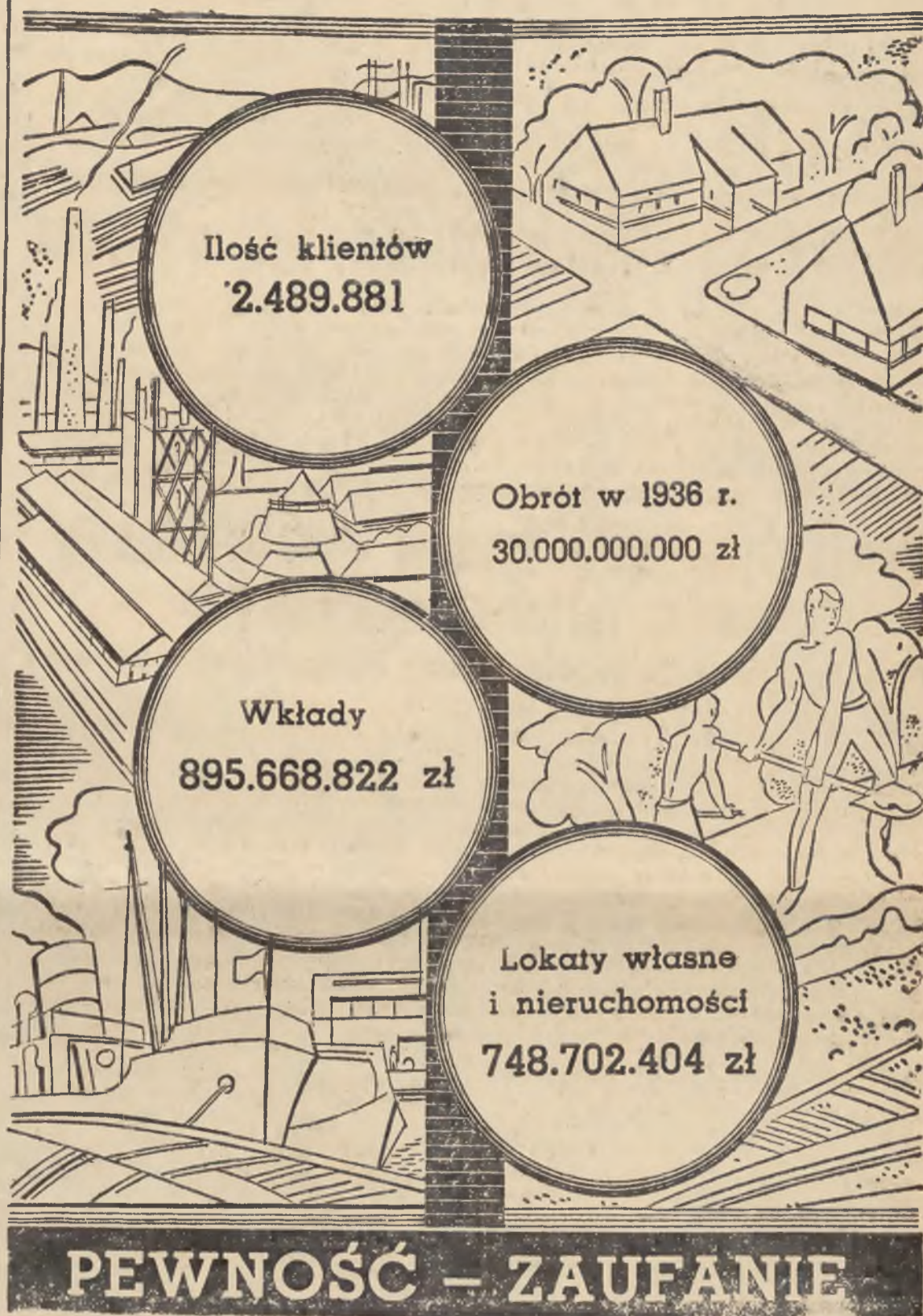
Ryga, 16. 1. PAT. Budowa nowej stacji radiowej w Kownie, o której dużo mówiono, została na nieokreślony czas odroczone. Okazało się w końcu, że powodem odroczenia było ubieganie się o zamówienie budowy między innymi dwóch poważnych konkurencyjnych zakładów niemieckiego i sowieckiego. Rząd kowieński, znajdując się w tak drażliwej sytuacji pomiędzy sąsiadami wschodu i zachodu, nie miał innego wyjścia, jak budowę odroczyć, tracąc jednak przy tym poważnego swego klienta w handlu zagranicznym, gdyż Sowiety uzależniły przedłużenie umowy handlowej od otrzymania zamówienia na budowę nowej stacji.

Wysoka koniunktura w przemyśle lotniczym

Waszyngton, 16. 1. PAT. Departament handlu ogłasza, że eksport materiału lotniczego wyniósł za 1936 r. 19.572.910 dolarów czyli o 45 proc. więcej, niż wyniósł eksport w r. 1935. W roku ubiegłym wywóz materiału lotniczego ze Stanów Zjedn. osiągnął nienotowany dotąd poziom. Sprzedaż motorów samolotowych stanowi przychód 4.336.270 dolarów, suma uzyskana ze sprzedaży kompletnych samolotów wynosi 9.311.550 dol. Chiny były najlepszym odbiorcą amerykańskiego przemysłu lotniczego, zakupując ogółem samolotów i motorów za 6.872.877 dolarów.

PKO

BILANS ZA ROK 1936

Wykrycie spisku powstańczego w Barcelonie dla zawładnięcia Katalonią

Barcelona, 16. 1. PAT. Agenci brygady śledczej wykryli w Barcelonie organizację, działającą na korzyść powstańców. Według komunikatu doręczonego prasie, członkowie tej organizacji przygotowywali ewentualny desant oddziałów powstańczych w Katalonii, przy czym przez zaskoczenie miały być zajęte główne punkty strategiczne miasta i szereg gmachów publicznych. Do chwili obecnej aresztowano 14 osób, wśród których znajduje się 3-ch kapitanów, którzy odgrywali główne role w organizacji spisku. Dalsze aresztowania są spodziewane w najbliższym czasie. Wszyscy aresztowani przyznali się do winy.

Krwawa demonstracja uliczna w Walencji

Tetuan, 16. 1. PAT. Tutejsza radiostacja informuje: Ludność rolna w prowincji Walencja zaprotestowała przeciwko żądaniu rządu Largo Caballero dostarczenia 60 proc. zbiorów do dyspozycji rządu czerwonego zupełnie bezpłatnie. Tłum manifestował na ulicach Walen-

cji. Na rozkaz rządu manifestacja została rozprószona przez milicję. W czasie rozpraszania manifestantów zginęło 40 osób, a duża ilość odniosła rany.

Prezydent Azana pod ścisłą kontrolą?

Salamanka, 16. 1. PAT. Potwierdza się wiadomość, że prezydent Azana znajduje się pod bezustanną kontrolą milicjantów komunistycznych. Kontrola dochodzi do tego, że nawet korespondencja Azany, tak otrzymywana, jak i wysyłana, podlega cenzurze. Czerwoni obawiają się, że Azana zbiegnie do Francji, gdzie się znajduje jego żona i szwagier Rivas Cherif.

Rząd przeniesie się z Walencji do Barcelony?

London, 16. 1. PAT. „Evening Standard” zamieszcza depeczę z Barcelony, jakoby Largo Caballero zamierzał przenieść siedzibę rządu z

Walencji do Barcelony, gdyż sytuacja w Walencji po wylądowaniu wojsk powstańczych w pobliżu Malagi staje się coraz bardziej niepewna.

Więści z frontów

Madryt, 16. 1. PAT. Komunikat rady obrony Madrytu donosi: Ubiegłej nocy wojska powstańcze przeprowadziły gwałtowny atak na kilku odcinkach frontu madryckiego, zwłaszcza na Carabanchel i dzielnicę uniwersytecką. Na odcinkach tych starły się wojska powstańcze wedrzeć do pozycji, zajętych w ostatnich dniach przez oddziały rządowe. Wszystkie ataki te zostały z wielkimi dla nieprzyjaciela stratami odparte. Na odcinku Aravaca-Las Rozas posunęły się wojska rządowe o 2 km. naprzód, na froncie długości 5 km. Nieustannie panująca mgła nie pozwala na przeprowadzenie jakichkolwiek operacji lotniczych.

Madryt, 16. 1. PAT. Gen. Miaja, zapytany przez korespondenta Havasa o rezultat walk stoczonych w ciągu ubiegłej nocy oświadczył: Na froncie madryckim nie zaszyły żadne zmiany. Wojska powstańcze przeprowadziły kilkanaście ataków, wszystkie zostały jednak odparte. Wojska rządowe nie utraciły ani jednej z zajmowanych pozycji.

Konkurs z wielkimi nagrodami

W najbliższym czasie zostanie rozpisany konkurs z wielkimi nagrodami, które będą mogli otrzymać ci pp. Chemiccy, którzy wydadzą po chemicznym rozbiórce olszańskiego papieru „Kuracyjnego“ wyrobu Koncernu Olszańskich Fabryk Sp. Akc. najtrafniejsze orzeczenie, z jakich surowców składa się bibułka „Kuracyjna“, zwana i używana przez największą część monopolu państwowych świata do ich wyrobów.

Dowodem niezaprzeczoną wysokości walorów tutek „Kuracyjnych“, wyrabianych z najlepszego jedwabnego papieru, jest Wiedeń, gdzie wyroby „Kuracyjne“ osiągnęły szczyt rozwoju w przemyśle

gilziarskim, pomimo, że w całej prasie, którą widzimy też w Polsce, nie zauważyliśmy ani jednego słowa reklamy o tutekach „Kuracyjnych“.

Także we wszystkich większych ośrodkach Europy i Ameryki, jak w Pradze, Budapeszcie, Tryjeście i t. d. zwiżki „Kuracyjne“ zdobyły sobie sławę, pomimo, że ani jednego grosza nie wydano na ich reklamowanie. Tak samo społeczeństwo nasze zrozumie, że:

NIE ILOŚĆ, ANI TEŻ REKLAMA DECYDUJĄ... LECZ TOWAR SAM! — Ceny zwiżek „KURACYJNYCH“ już przystępne dla szerokich mas pracujących.

Królowa Wilhelmina jedzie do Igls w Tyrolu

Haga, 16. 1. PAT. Królowa holenderska wyjechała na odpoczynek zimowy do Igls, w okolicy Innsbrucka. Królowa przebywać będzie w Tyrolu incognito. Prasa austriacka otrzymała polecenie nie pisać o jej przyjeździe.

Monachium, 16. 1. PAT. Dziś o godz. 9.45 przejeżdżała przez Monachium królowa Wil-

helmina holenderska, udając się w dalszą drogę do Igls pod Innsbruckiem. Królowa zachowuje ścisłe incognito, występując pod nazwiskiem hrabiny van Buren. Na dworcu monachijskim nie było żadnych ceremonij powitalnych. Witła królową jedynie konsul holenderski, który towarzyszył jej w dalszej podróży aż do Kufstein.

Wstrząsający mord rabunkowy w centrum Bielska

74-letnia Żydówka padła ofiarą bestialskiego rabusia

Bielsko, 16. 1. (R) Miasto Bielsko żyje pod wrażeniem ohydnej morderstwa rabunkowego, dokonanego dziś w biały dzień na osobie właścicielki realności przy ul. Cieszyńskiej 25, bhp. Henryki Silbigerowej. Mięży godziną 9.30 a 10 rano, nieznaną dotychczas osobnik wtargnął do mieszkania 7-letniej staruszki, położonego na pierwszym piętrze i tęym narzędziem zadał jej cios w czoło, kładąc ją trupem na miejscu. Korzystając z nieobecności służącej, która poszła po zakupy, bandyta spiądrował wszystkie szafy, aż natrafił na dwie żelazne kasetki, z których jedna zawierała 8.000 zł w gotówce i dukaty austriackie wartości 6.000 zł, a druga większą ilość biżuterii wartości kilku tysięcy złotych.

Obłowiwszy się łupem, zszedł morderca po schodach, zauważony przez jedną tylko sąsiadkę Silbigerowej, która przypadkiem otworzyła drzwi i spostrzeła sylwetkę nieznanego mężczyzny. Wszystko jednak zdaje się wskazywać na to, że poza owym mężczyzną, musiało się znajdować w domu jeszcze dwóch innych osobników, którzy stali na czatach.

Więść o strasznej zbrodni rozeszła się lotem błyskawicy w mieście. Na miejscu zjawili się policja z komisarzem Farlikiem na czele, zaś z Cieszyna przyjechał prokurator Sądu Okręgowego. Wszczęto energiczne śledztwo, w wyniku którego zatrzymano na razie jedną osobę, podejrzaną o współudział w zbrodni. Policja wyznaczyła 3.000 zł za wykrycie sprawcy.

W godzinach popołudniowych przeprowadzono na miejscu badania daktyloskopijne. — Zwłoki Silbigerowej przewieziono do kostnicy, gdzie przeprowadzona będzie sekcja zwłok. Na miejscu zbrodni gromadziły się przez cały dzień tłumy przechodniów, omawiając szczegóły morderstwa, dokonanego w jasny dzień na jednej z najruchliwszych ulic Bielska.

Przy braku apetytu, kwaśnym odbijaniu się, zepsutym żołądku, wadliwym trawieniu, obstrukcji, wzdęciu kiszki, zaburzeniu przemiany materii, pokrzywce i swędzeniu skóry, naturalna woda gorzka Franciszka Józefa usuwa z organizmu substancje gnilne, zatrzymujące organizm. Zał. przez lek.

„Czapka niewidka“ przybiera realną postać

Ford kupił za milion dolarów sensacyjny wynalazek inżyniera węgierskiego

Budapeszt, 16. 1. PAT. „Esti Ujsag“ donosi, że Ford nabył za cenę 1 miliona dolarów patent na wynalazek inżyniera węgierskiego Pry-

billa. Inż. Prybill wynalazł ostatnio sposób na uczynienie osób i rzeczy niewidzialnymi pod wpływem działania specjalnych promieni.

Nowy protest Belgii w Rzymie przeciw wystąpieniom radiowym Degrelle'a

Bruksela, 16. 1. PAT. Jak wiadomo, przed 10 dniami rząd belgijski złożył protest wobec rządu włoskiego po zezwoleniu szefowi reżystów belgijskich Degrelle'owi, na przemówienie propagandowe przed mikrofonem radiostacji włoskiej. Jak dotąd z Rzymu nie nadeszła odpowiedź. Wobec milczenia władz rzymskich, rząd belgijski zamierza, jak informują, wystosować notę w tonie stanowczym już w dniach najbliższych, dla uniemożliwienia na przyszłość podobnych wystąpień propagandowych, żywo niepokojących opinię belgijską. Demarche ta jest tym bardziej konieczna, iż koła kierownicze reżystów nie ukrywają

zamiaru dalszych wystąpień swego szefa przed mikrofonem turyńskim.

Zażegnanie konfliktu hiszpańsko-belgijskiego

Bruksela, 16. 1. PAT. Po posiedzeniu rady gabinetowej ogłoszono komunikat, stwierdzający, że rząd belgijski przyjął do wiadomości ostatnią notę hiszpańską w sprawie śmierci bar. de Borchgrave, uznając ją za wystarczającą z wyjątkiem odszkodowania. Sądzą, że porozumienie zostanie osiągnięte.

TANIE ZIMOWE PODRÓŻE do ZSRR

Specjalne wycieczki na obchód z okazji 100-lecia śmierci Puszkina (10—20 II. 37) teatralno-muzyczne, pedagogiczne, sportowe i dla lekarzy przez „INTOURIST“ organizują
Polskie Biuro Podróży „UNION-LLOYD“, Warszawa ul. Chmieja 44, tel. 622-24
oraz WAGONS-LITS-COOK, Warszawa Krakowkie-Przedmieście 42, tel. 5-48-20.
Szczegółowych informacyj udzielają wszystkie placówki wyżej wymienionych Biur Podróży. Tamże sprzedaż kolejowych i okrętowych biletów na Bliski i Daleki Wschód, do Palestyny i z powrotem przez Z S R R.

Z Organizacji Syjońskiej

W sprawach organizacyjnych wyjeżdża dziś w niedzielę 17 bm. wiceprezes Egzekutywy Organizacji Syjońskiej zach. Małopolski i Śląska dr Kalman Stein do Rzeszowa, a członek Egzekutywy dr Leon Hecht do Dębicy, gdzie weźmie też udział w Zgromadzeniu ludowym.

Dziś kongres Stronnictwa Ludowego

Warszawa, 16. 1. (Sin.) W kołach parlamentarnych stało się wiadomym, że na mającym się odbyć w niedzielę 17 bm. nadzwyczajnym kongresie Stronnictwa Ludowego referat polityczny wygłosi prezes komitetu wykonawczego Maciej Rataj. Na zjazd zgłoszono szereg rezolucyj w sprawach gospodarczych, jak również w poruszanej ostatnio kwestii umożliwienia powrotu emigrantom politycznym.

Hr. Brassowa ostatecznie przegrała

Warszawa, 16. 1. (Sin.) Sąd Najwyższy ogłosił dziś decyzję w sprawie skargi kasacyjnej hr. Brassowej przeciwko skarbowi państwa. Sąd Najwyższy, powołując się na traktat ryski, całą której wszystkie posiadłości carskie i wielkich książąt stały się własnością skarbu, kasację odrzucił.

O prolongatę pełnomocnictw „dolarowych“ Rooseveltowi

Waszyngton, 16. 1. PAT. Przedstawiciel komisji monetarnej izby reprezentantów Somers oświadczył, że sekretarz skarbu Morgenthau proponuje przedłużenie do lipca 1939 r. funkcjonowanie funduszu stabilizacyjnego oraz upoważnień, udzielonych prezydentowi do ustalania zawartości złota w dolarze. Morgenthau miał oświadczyć Somersowi, że w wypadku, gdyby te dwie ustawy nie zostały sponulowane, to rząd nie będzie w stanie walczyć z konkurencją zagraniczną i układ monetarny z Anglią, Francją, Szwajcarią i Holandią zostanie zerwany. Somers wyraża przekonanie, że propozycje sekretarza skarbu zostaną przyjęte.

Amnestia dla hitlerowców austriackich

Wiedeń, 16. 1. PAT. Wiedeńskie biuro korespondencyjne donosi, że od 11 lipca 1936 r. udzielono amnestii 18.684 członkom partii narodowo-socjalistycznej, skazanym wyrokami sądowymi lub znajdującym się pod śledztwem. Wśród korzystających z amnestii 226 znajdowało się w obozie koncentracyjnym w Woellersdorf.

Równocześnie półrządowy komunikat donosi o umorzeniu prawie wszystkich kar, zapadłych za lutowe walki w r. 1934.

„Filantropia“ kwitnie...

Wiedeń, 16. 1. PAT. W ostatnich tygodniach policja wiedeńska rozwiązała przeszło 100 stowarzyszeń filantropijnych. Przyczyną rozwiązania były nadużycia pieniężne, popełniane przez władze tych stowarzyszeń.

Nawy Jork, 16. 1. PAT. Katastrofa powodzi w środkowo-zachodnich stanach rozszerza się z każdym dniem. Straty materialne są bardzo znaczne. Ruch kolejowy jest całkowicie parzany. Wielka ilość domów mieszkalnych znajduje się pod wodą.

Dr. F. ROTENSTREICH

Członek Egzekutywy A. Ż.

Realizacja mandatu — jedynym rozwiązaniem konfliktu!

Musimy stworzyć jednolity front

(Przemówienie wygłoszone na zjeździe krajowym Związku Ogólnych Syjonistów w Palestynie)

Wiadomą jest rzeczą, że Komisja Królewska nie przybyła do Palestyny, aby zmienić na lepsze naszą sytuację polityczną, lecz została wysłana przez rząd angielski pod naciskiem ostatnich wypadków, jako koncesja na rzecz Arabów. Już chociażby ten sam fakt nastraja nas pesymistycznie w stosunku do prac Komisji.

Jeśli weźmiemy pod uwagę wszystkie problemy i postaramy się śledzić na tej podstawie bieg myśli członków Komisji, zauważymy w pierwszym rzędzie, że niektórzy członkowie Komisji poruszali przy różnych sposobnościach kwestię tempa odbudowy, w tym sensie, że wielu z nich widzi w szybkim tempie odbudowy „Siedziby Narodowej“, jak mandat nazywa Palestynę, główny powód zaburzeń. A jeśli analizujemy tendencje ujawniające się w trakcie stawiania pytań, wówczas siłą faktu usprawiedliwione będą podejrzenia, że część członków Komisji Królewskiej zechce wystąpić z projektem ograniczenia alii do Palestyny.

Dyskusja między członkiem Komisji Morrisem a Leonardem Steinem w kwestii pierwszej i drugiej części mandatu, która to wymiana zdań doprowadziła do ostrych incydentów dowodzi, że między członkami Komisji znajdują się ludzie, zaprzeczający temu, że na zasadach mandatu otrzymaliśmy w Palestynie uprzywilejowane stanowisko. Dlatego podkreślają przede wszystkim drugą część mandatu, która nie mówi wogóle o narodach, lecz o religiach i na nią kładą główny akcent. Po złożeniu seznania przez Steina oświadczył przewodniczący Komisji, że obecnie doszedł do przekonania, iż kwestia mandatu jest jeszcze bardziej skomplikowana aniżeli sobie przedtem wyobrażał.

Nie wierzę, by Anglicy doszli do konkluzji, że mandat nakłada na nich zbyt ciężkie obowiązki i mając do wyboru między 300 milionami muzułmanów a 16-ma milionami Żydów przeważyli szalę, — jak to powiedział kiedyś pewien wpływowy polityk angielski, — na stronę muzułmanów. Palestyna jest punktem zbyt ważnym dla Imperium brytyjskiego, by można było mówić o orzeczeniu się mandatu. Raczej należy się obawiać ze strony Anglików tendencji prowadzenia polityki kompromisów i ustępstw. Naród angielski prowadzi zwłaszcza po wojnie politykę oportunistyczną, kompromisową, nie upiera się przy niczym, nie zwraca zbyt wielkiej uwagi na formuły i na zmiany układów, prowadzi politykę „z dnia na dzień“ z chęcią przed odpowiedzialnością. Z tej polityki kompromisów wyrastają dla nas wielkie niebezpieczeństwa, po pierwsze z tego powodu, że znaczenie obecnej Komisji jest o wiele większe od znaczenia Komisji Shawa, — autorytet tej Komisji jest bardzo znaczny w Anglii, — a po drugie, grozi nam wielkie niebezpieczeństwo z tego powodu, że wskutek tej kompromisowej polityki my tylko wchodzimy w rachubę, ponieważ Arabowie nie uznają w ogóle mandatu i chcą odebrać nam wszelkie prawa do Palestyny. Komisja może więc wysunąć projekt kompromisowy odebrania nam części praw, co niewątpliwie zostanie przyjęte, a strona przeciwna, Arabowie, będą nadal prowadzić swoją politykę.

Nie wierzę, że Anglicy, prowadzący już od lat politykę, pozbawioną energii i silnej ręki, rozpoczną obecnie działać z energią i należyta siłą.

Będziemy więc musieli w najbliższych miesiącach uczynić wszystkie wysiłki, aby udaremnić wprowadzenie do mandatu zmian na naszą niekorzyść. A równocześnie z tymi wysiłkami na rzecz obrony naszych praw będziemy musieli

Niezawodne źródło szczęścia w Krakowie!

I tym razem

wieksza wygrana IV. klasy 37-ej Loterii

50.000 Złotych

padła na los Nr. 39387

zakupiony w słynnej kolekturze

BRACIA SAFIER

Kraków, Rynek Główny 6.

Ponadto padły u nas dotychczas w tej klasie:

10.000 złotych na los Nr. 42177

10.000 złotych na los Nr. 70027

10.000 złotych na los Nr. 124025

10.000 złotych na los Nr. 180097

oraz wiele wygranych poniżej 10.000 zł.

li wystąpić również z postulatem realizacji mandatu.

W najbliższych miesiącach będziemy musieli rozpocząć na całym świecie wielką propagandę w pierwszym rzędzie, — jak powiedziałem, — przeciw uszczupleniu naszych praw, a po drugie za realizacją praw zagwarantowanych nam w mandacie. Wiem, że w dobie faszyzmu i hitleryzmu, kiedy fala antysemityzmu zalewa świat, — trudno będzie apelować do sumienia narodów, prowadzących wobec Żydów politykę eksterminacji i pogromów. Cała nasza nadzieja w Ameryce i w nacisku jaki wywrze opinia publiczna w Ameryce na Anglię. Ale poza tym musimy zmobilizować wszystkie siły żydowskie na całym świecie. Czy uda się nam pozyskać prócz Ameryki, także inne państwa, — trudno przewidzieć. Zależy to od polityki, jaką prowadzą te państwa w stosunku do swych obywateli żydowskich, czy Żydzi korzystają tam z równouprawnienia. Na tym miejscu chciałbym specjalnie podkreślić, że nie możemy domagać się interwencji na naszą korzyść od tych państw, które chcą się nas pozbyć. Nacisk ze strony takich państw może nam przysporzyć więcej szkód, aniżeli korzyści.

Będziemy zmuszeni czynić wielkie wysiłki w samej Anglii, będziemy musieli rozbudzić angielską opinię publiczną, by zrozumiała, że mandat palestyński oznacza WIEKSZOŚĆ ŻYDOWSKĄ, a jeśli istnieją inne zapatrywania na tę sprawę, są one krzywdzące dla narodu żydowskiego, jak to podkreślił Leonard Stein wobec Komisji Królewskiej.

Życię nadzieję, że uda się nam dowieść angielskiej opinii publicznej w pierwszym rzędzie, — i wierzę, że uczyni to sama Komisja Królewska, — że mandat nie został zrealizowany i że administracja palestyńska prowadziła politykę, podważającą zasady mandatu, przyznając uprawnienia Arabom kosztem Żydów oraz, że wszystkie przeszkody na jakie napotykamy, zostały spowodowane przez administrację palestyńską. Członkowie Komisji Królewskiej przy

znali niejednokrotnie w trakcie swych uwag, że mandat nie został zrealizowany i wypełniony. Drugą rzeczą, którą będziemy musieli wytłumaczyć angielskiej opinii publicznej, jest, że

że jedynym rozwiązaniem konfliktu jest realizacja mandatu.

Stojmy więc przed ciężką walką i aby wyjść z niej zwycięsko, musimy stworzyć jednolity front. Nie wolno nam w obecnym momencie zezwolić na wewnętrzne spory i rozbić. W obecnej chwili musimy mieć przed oczyma jeden jedyny cel: mobilizację wszystkich sił celem uzyskania zwycięstwa. Wiem dobrze, że taka mobilizacja nie jest rzeczą łatwą, wiem, że niektóre grupy są niezadowolone i rozszalone, co jest w pewnej mierze usprawiedliwione, ale w chwili niebezpieczeństwa musimy rzucić hasło pokoju wewnętrznego. Nie wolno się nam domagać realizowania tego hasła jedynie od niezadowolonych, lecz grupy tworzące większość winny zrozumieć konieczność pokoju i odpowiednio przygotować grunt.

Następnym najważniejszym czynnikiem w naszej walce o mandat i jego realizację jest jiszuw żydowski w Palestynie. Musimy jednak wiedzieć, że jiszuw dopiero wówczas może odegrać swą rolę i doprowadzić do zwycięstwa, jeśli nie zostanie rozbity na „front ludowy“ i jego przeciwników. Ostrzegam przed tym tych wszystkich, którzy zmierzają do stworzenia dwóch takich frontów, w chwili, kiedy wewnętrzna konsolidacja stanowi podetawę naszego bytu.

Jiszuw będzie dopiero wówczas mógł wywiązać się ze swego zadania, jeśli będzie się opierał na wielkim froncie żydowskim zagranicą, a naród żydowski w gólosie będzie mógł dopiero wówczas z powodzeniem przeciwstawić się wszystkim próbom interpretowania mandatu na naszą niekorzyść, jeśli oprze się na jednolitym i skonsolidowanym jiszuwie.

To uważam za mój obowiązek powiedzieć w chwili obecnej, kiedy znajdujemy się w przededniu bardzo ciężkiej walki o realizację mandatu.

PRZEJAZDY DO PALESTYNY

co tygodnia, przez Tryjest i Konstancę, szybko, sprawnie, solidnie i tanio

załatwia „ORBIS“ Rynek gł. 41

wszystkie placówki prowincjonalne

UWAGI**Prosta linia: emigracja -- Czyżew**

Może raczej mają ci obserwatorzy życia politycznego w Polsce, którzy powiadają, że nie należy zbytnio przejmować się ani też nadawać zbyt wielkiego rozgłosu wystąpieniom antyzydowskim niektórych posłów. Nie reprezentują oni przecież żadnej siły faktycznej w społeczeństwie polskim a tylko swoje ubogie „prowincjonalne” poglądy. Ale dyskusja n. t. emigracji nie ustaje. Nie ulega wątpliwości, że wystąpienia w komisji budżetowej podobnie jak duża część dyskusji politycznej na temat kwestii żydowskiej dowodzi upadku myśli politycznej w Polsce. Argumenty stosowane w niej są tak ubogie i kruche, pomysły tak nierealne i odległe od rzeczywistości życiowej, że aż czasem zdumienie ogarnia na myśl, iż dookoła takich wystąpień koncentruje się życie polityczne.

Przyjmijmy na chwilę, że Żydzi polscy zgadzają się na koncepcje kolonialno-emigracyjne pp. posłów obecnego Sejmu. Przyjmijmy, że nastąpi „mesjańskie” oświecenie i oto wszyscy jesteśmy gotowi do emigracji. Ongiś, za czasów „Mesjasza”, Sabataj Cwi był taki moment w dziejach żydowskich. Pod wpływem płomiennego agitacji Sabataj Cwi opuścili Żydzi miasta i udali się na pobliskie wzgórze, przypięli sobie skrzydła, wierząc, że zgodnie ze słowami ich Mesjasza na skrzydłach polecą do Ziemi Obiecanej. Przyjmijmy, że przeszło trzy miliony Żydów gotowych jest do emigracji. To i wówczas nasuwa się pytanie, dokąd i za co. Nie ma więcej wśród nas płomiennego Sabataj Cwi, którego słowa wystarczyły by do oder-

30. I. do WIEDNIA na 7 i 14 dni
Informacje: **ORBIS** Rynek Główny 41

wania nas z padolu rzeczywistości. Czyż szermierze „idei emigracyjnej” nie zdają sobie sprawy z tego, że logika wymaga odpowiedzi na te dwa zasadnicze pytania, dokąd i za co, jeśli się mówi o koncepcjach kolonialno-emigracyjnych.

Ale w dyskusji emigracyjnej nie chodzi wcale o emigrację. Ludzą się ci z pośród polityków, którzy wierzą w nią lub przyjmują ją za dobrą monetę, a ludzimy się także my, jeśli sądzimy, że cała dyskusja dookoła problemu emigracyjnego ma na celu naprawdę jakiś konkretny plan. Tu nie chodzi o żaden plan, bo plan taki nie może istnieć. Tu chodzi o zgoła coś innego, o pewną próbę, o której mniej dyplomatyczni politycy mówią jasno. Powiadają oni po prostu: Nie chodzi nam o wskazanie jakiegoś terenu emigracyjnego, nie pozwolimy też na wywiezienie kapitałów z Polski, chodzi tylko o stworzenie takich warunków bytu dla Żydów, ażeby myśl o emigracji była jedynym ratunkiem.

I w tym tkwi niebezpieczeństwo. Naszym zadaniem jest zrzucenie zasłony z oblicza inicjatorów koncepcji emigracyjnej. Kto mówi: emigracja Żydów z Polski, ten nie ma na myśli żadnego konkretnego planu, lecz tylko wytworzenie takich warunków życia Żydów, któreby ich zmuszały do emigracji. Dlatego też koncepcje emigracyjne prowadzą w prostej linii do sankcjonowania takich wypadków jak Przytyk, Zambrów czy Czyżew. Pod tym względem — my przynajmniej nie ludzimy się. A z mowy premiera Śladkowskiego wiemy, do czego prowadzą próby wytworzenia „takich warunków, w którychby Żydzi musieli emigrować”. „Zaczyna się na Żydach, a kończy na anarchii”.

Nie jest to dla nas nic nowego. Znamy już takie próby z niedawnej przeszłości w Trzeciej Rzeszy i wiemy, że i tam skończyły się niepowodzeniem. Zdumiewa tylko chęć malpowania metod Trzeciej Rzeszy za wszelką cenę. Po czteroletnich doświadczeniach Trzeciej Rzeszy izolowanej dziś politycznie i gospodarczo zrujnowanej, brać sobie za przykład i za cel dążeń metody hitlerowskie, to na prawdę dowód upadku myśli politycznej w Polsce. (r)

13 księżniczek krwi szuka mężów

Po ślubie księżniczki holenderskiej Juliany, wysunęła się z kolei na pierwszy plan kwestia zamążpójścia księżniczki Marii Sabaudzkiej, czwartej córki króla Włoch, jedynej księżniczki krwi, której ojciec jest panującym monarchą. Fama i plotka podsuwa co pewien czas jako kandydata na męża ks. Marii arcyksięcia Ottona Habsburskiego.

Starszą od ks. Marii o trzy lata jest druga córka ekskróla hiszpańskiego, infantka Maria Krystyna. Przez pewien czas była ona zaręczona z księciem Alonzo Burbońsko-Orleańskim, mówiono też o jej zaręczynach z księciem Mikołajem rumuńskim i nawet łączono jej imię z eks - królem Anglii, Edwardem VIII, jej kuzynem (prababką obojga była królowa Wiktoria.)

Dłużej niż księżniczka hiszpańska przebywa na wygnaniu córka zmarłego tragicznie cesarza Austro - Węgier, Karola, arcyksiężniczka Adelajda Maria. Liczy ona obecnie 22 lata i choć już bardzo jest zaawansowana w prawie, wciąż jeszcze kontynuuje studia na uniwersytecie.

Najstarszą panną na wydaniu, bo liczącą już 39 lat, jest Euloksja, siostra króla Borysa bułgarskiego, przez swą babkę Klementynę Orleańską prawnuczka króla Ludwika Filipa. W swoim czasie ogłoszono jej zaręczyny z księciem Witemberskim, wkrótce jed-

nak potem zdemontowano tę wiadomość.

W Niemczech są trzy księżniczki krwi na wydaniu: dwie córki eks - następcy tronu dwudziestojednoletnia Aleksandra Irena i dziewiętnastoletnia Cecylia Wiktoria, oraz córnica tej ostatniej i kuzynka, księżniczka Fryderyka Brunświcka. W swoim czasie wizyta księżniczki Cecylii w pałacu Buckinghamskim zrodziła plotkę o jej rzekomym małżeństwie z Edwardem, naonczas jeszcze księciem Walii. Obydwie „Hohenzollernówny” są kuzynkami synów Jerzego V, gdyż Wilhelm II. był jak wiadomo, siostrzeńcem Edwarda VII.

Trzy księżniczki krwi „do wzięcia” są również w Grecji: dwudziestodwuletnia Irena i młodsza od niej o 9 lat jej siostra Katarzyna, oraz dwudziestosięmioletnia Eugenia, córka księcia Jerzego greckiego i księżnej Marii Bonaparte. Księżniczka Irena podczas urzędowych przyjęć gra przy swoim bracie, królu Jerzym II, rolę pani domu.

Księżniczki duńskie, Teodora Luiza i Aleksandra Luiza, córki księcia Karola, oraz wielka księżniczka, Kira Cyryłówna, urodzona w Paryżu w roku 1909, córka wielkiego księcia Cyryla, pretendenta do tronu Rosji, dopełniają listę trzynastu europejskich księżniczek krwi na wydaniu.

PRZEGLĄD PRASY**Cynizm**

Mowa p. premiera, który odpowiednio nawiązał do działalności Stronnictwa Narodowego wywołała rozgoryczenie w sferach endeckich. Musiało ono przybrać dość niezwykle formy, skoro „Warszawski Dziennik Narodowy” zaopatrzone „est w liczne białe plamy. Niemniej ocuwały pewne ustępy, z których przytoczmy tylko jeden nie ze względu na jego znaczenie w ożywionej dyskusji, lecz ze względu na niezwykle dowód cynizmu:

Wśród 348 „zaburzeń” było 161 wypadków wybitcia szyb. Cokolwiek się sądzi o tych wybitych szybach, to jednak trudno przeceniać ich wartość w dokonującym się procesie o znaczeniu dziejowym. Nie należy pewnych zjawisk oceniać tylko pod kątem widzenia policyjnym, przecież i ruch samochodowy na ulicach miast wywołuje wypadki i policja ma z nim wiele trudności, jednak żadnemu z premierów polskich nie przyszło na myśl posyłać z tego powodu do Berezy fabrykantów i sprzedawców samochodów lub wypowiedzieć walki samemu ruchowi samochodowemu.

Ten ustęp można by raczej ogłosić w kąciku humorystycznym. Ale — jak powiada nasz Szalom Alejchem — było by to bardzo uesole, gdyby nie było smutne.

Nie tylko cynizm...

„Mercuriusz Polski” donosi, że w żydowskiej antykwarni nabył książkę o Norwidzie za 50 gr. Książka była dedykowana Boyowi Żeleńskiemu, a znalazła się w antykwarni. Ale nie o to chodzi. „Głos Narodu”, donosząc o tym fakcie, pisze:

Bardzo to ładnie „Mercuriusz” zrobił, że z rąk pogańskich wydarł ten skarb.

„Z rąk pogańskich?” To już nie tylko cynizm ale i lajdactwo!

Etykieta dyplomatyczna

Maly obrazek z rubryki: Z ruchu towarzyskiego:

„Na obiedzie wydanym przez P. Prezydenta dla szefów misyj dyplomatycznych z udziałem członków rządu, prowadził do stołu żonę ambasadora Niemiec, panią Moltke ambasador

OLIMPIJCZYK DELLEKARTH — TRENEREM KSIĘCIA WINDSORU

Jak donoszą z Wiednia, ex król Anglii, książę Windsoru zdecydował się zaprosić słynnego narciarza austriackiego, uczestnika Igrzysk Olimpijskich w Garmisch - Partenkirchen, Dellekarta na swego narciarskiego trenera. Książę Windsoru rozpoczyna w najbliższych dniach trening narciarski w Kitzbühel.

KOSZTOWNY GRACZ

Aston Villa, którego drużyna ciągle jeszcze nie ma powodzenia w mistrzostwach Ligi angielskiej, dokonała ostatnio znów kosztownego zakupu. Nowym nabytkiem jest Darling Ronnit, który przeszedł z Sheffield Wednesday. Odstępne wynosiło bagatelę w wysokości... 200.000 zł.

MECZ PLYWACKI DZIECI W SOWIETACH

W Leningradzie odbył się 2-dniowy mecz pływacki Kijów — Leningrad, w którym startowały tylko dzieci do lat 14. Zwyciężyła drużyna leningradzka, przy czym młodzieżcy zawodnicy leningradzcy ustanowili 14 nowych rekordów ZSRR.

TURNIEJ GIER SPORTOWYCH W ESTONII

Mistrz Estonii w grach sportowych K. S. Kalew organizuje w najbliższym czasie międzypaństwowy turniej koszykówki i siatkówki, w którym wzięć mają udział reprezentacje Łotwy, Polski, Litwy, Austrii, Węgier i Estonii.

TURNIEJ HOKEJOWY W POZNANIU

W ramach 25-lecia istnienia poznańskiej Warty zorganizowany zostanie przez Jubilata turniej hokeja lodowego w dniach 16 i 17 bm. W turnieju wezmą udział drużyny: Warszawianka, AZS P. z nań, Dąb — Katowice i poznańska Warta.

SZWECJA — FINLANDIA W BOKSIE

W międzynarodowym meczu bokserskim, rozegranym w Sztokholmie, Szwecja pokonała Finlandię 10:6.

ZMIANA NA ASTANOWISKU DYR. CIWF.

Przy końcu obecnego roku akademickiego zajść ma na stanowisku dyrektora Centralnego Instytutu W. F. im. Marszałka Piłsudskiego — zmiana. Na miejsce obecnego dyrektora płk. dr Z. Gillewicza, który przechodzi na inne stanowisko, dyrektorem ma zostać dr Nadolski.

Poza tym do C. I. W. F. został przeniesiony znany fachowiec, kpt. J. Baran, który upatrzony jest na stanowisko naczelnego instruktora C.I.W.F. Stanowisko to zajmuje obecnie kpt. Szuszkiewicz.

Sowietów Dawtian a panią Dawtian — ambasador Moltke”.

Niezwykle objaw serdeczności...

S. L. SCHNEIDERMAN

Wojna bez wypowiedzenia

(Od naszego specjalnego korespondenta)

BARCELONA, w styczniu.

Gaje oliwne Andaluzji stoją w płomieniach. Neron hiszpański, generał Queipo de Llano, spełnił swe przyrzeczenie — przy pomocy niemieckich komb.

Ministrowie spraw zagranicznych w Paryżu, Londynie, Berlinie i Rzymie wymieniają między sobą uprzejme noty, zawierają umowy „dżentelmeńskie”, a na ziemi hiszpańskiej sroży się nadal teutońska inwazja. Armia generała Franco załamała się na zburzonych przedmieściach Madrytu i bataliony hitlerowskie pospieszyły na ratunek zagrożonego prestiżu faszystowskiej międzynarodówki.

Pierwszy tydzień nowego roku minął w atmosferze naprężenia, wywołanej nową ofensywą na Madryt oraz wypadkami na morzu. W prasie tutejszej panowało przeświadczenie, że po energicznej odpowiedzi rządu na ultimatum niemieckiego admirała Rodalsa (w sprawie okrętu „Palos”), rząd hitlerowski oficjalnie wypowie wojnę Hiszpanii i mała wojna europejska na półwyspie Pirenejskim rozciągnie się też na inne kraje Europy.

Oficjalna „wizytówka” niemiecka z wypowiedzeniem wojny zmusiłaby niewątpliwie dżentelmenów z Foreign - Office i z Quai d'Orsay do działania. Ale na nielegalny najazd wojsk niemieckich, na niezapowiedzianą inwazję wystarczy odpowiedzieć potępieniem lub wyrażeniem żalu w nocle, czy deklaracją.

Niemcy rozpoczęły na dobre wojnę przeciw republikkańskiej Hiszpanii. Rozpoczęły ją bez oficjalnego wypowiedzenia, unikając tym samym bezpośredniej ingerencji Anglii i Francji. Gdyby wyprawa hiszpańska zakończyła się powodzeniem, możnaby się wkrótce potem spodziewać podobnych manewrów hitlerowskich w Czechosłowacji, czy innych państwach, w których Niemcy utrzymują „do bre stosunki sąsiedzkie”.

Jakie są perspektywy hitlerowskiej „wyprawy hiszpańskiej”?

W poprzednich artykułach podkreślałem, że dwadzieścia tysięcy obcych żołnierzy nie może zdecydować o zwycięstwie generała Franco, gdyż armia republikkańska rośnie znacznie szybciej. Przy tym wprowadzenie

obcych oddziałów regularnych jeszcze bardziej podważyło autorytet gen. Franco, zmo bilizowało patriotyczne uczucia ludności przeciwko sprawcy obcej inwazji.

Powyższe twierdzenia ilustruje szereg faktów z ostatnich dni. Mordercze bombardowanie stolicy bynajmniej nie wywołuje zachwyty w szeregach gen. Franco. „Niemieckie kanale niszczą Madryt, bo to nie ich stolica!” Kartka tej treści zrzucona została w nikłowej papierosnicy z aeroplanu faszystowskiego do okopów republikańskich w Casa del Campo.

Nie są to nastroje odosobnione. Świadczy o tym chociażby znany powszechnie fakt, że gen. Franco od pewnego czasu nie powierza już samodzielnie aeroplanów lotnikom hiszpańskim, a całą awiację oddał pod kierownictwo Niemców.

MASZYNA I CZŁOWIEK.

Hiszpańska wojna domowa sprawiła rozczarowanie wielu teoretykom wojskowym. Okazało się, że technika nie jest jeszcze wszystkim, że w sztuce niszczenia pierwszorzędą i nieraz decydującą rolę odgrywa człowiek i jego pobudki ideowe. Okazało się, że entuzjazm milicjantów, przyjmowany zazwyczaj z uśmiechem pobłażania, jest więcej wart od tępej, żołdackiej dyscypliny. Milicjanci nauczyli się „sztuki wojennej”, ale wy szkoleni „arokańczycy i żołnierze Reichswehry nie nabyli entuzjazmu...

Asturski górnik Pancho Villa przy pomocy swych prymitywnych bomb dynamitowych zniszczył już dziesiątki tanków najnowszej konstrukcji, a niejedyn student filozofii z brygady międzynarodowej okazał się lepszym strategiem od wielu generałów hiszpańskich.

Z jaką zacętością soldateska hitlerowska

LEKARZ NACZELNY
SZPITALA O. O. BONIFRATROW

Prym. Dr. KLASSA-BRUNICKI

powróć!

KRAKÓW

BASZTOWA 9

Stodkie
dzięki
słońcu!

Jafskie
pomarańcze
i grejfruty
6a, najsoczystsze

SWOS PALESTYŃSKI

rzuciła się na odcinek frontu pod La Rosas! Z towarzyszeniem tanków, pod ochroną aeroplanów, zaopatrzone w broń mechaniczną oddziały szturmowe „trzeciej dywizji” rozpoczęły marsz na okopy międzynarodowej brygady. Przez całą noc trwał atak, a o świcie wywzięci, zdyscyplinowani żołnierze hitlerowscy uciekli, pozostawiając na polu walki setki zabitych.

W SZPITALU MONTJUICH.

Opowiadał mi o tym dowódca w tej pierwszej bitwie z żołnierzami Reichswehry, pułkownik Aleksander Maas, były speaker radiostacji w Kolonii.

Po zwycięskim odparciu ataku rannego kominendanta przywieziono do Barcelony. Nowy transport ciężko rannych umieszczono w

Jarosław Haszpek

Tragiczna podwyżka noworoczna

Stary Szuma, wózny domu bankowego Prohaska i spółka, zdobył się wreszcie na odwagę. Zapukał do drzwi, gabinetu pryncypała, bankiera Prohaska celem zażądania z okazji Nowego Roku podwyżki pensji o 20 koron.

Wysłuchawszy go, pan Prohaska kazał mu usiąść. Sam przechadzał się tam i z powrotem po pokoju. Wymachiwał rękami, gotując się przemówić.

— Właściwie, powinienem wam za podobną bezczelność wskazać drzwi. Jednakże mając do dyspozycji chwilę wolnego czasu, postanowiłem rozmówić się z wami w sposób spokojny i przyjacielski. Żądacie więc podwyżki 20 koron miesięcznie, inaczej mówiąc, 240 koron rocznie. I to w czasie, kiedy nad rynkiem pieniężnym unosi się niby miecz Damoklesa — chaotyczna wycieczka pieniądza. Czy wiadomo wam o tym, że akcje alpejskie runęły z 772 koron na 759,60? Akcje Zakładów fabrycznych Fryderyka spadły z 940 na 938? Kurs akcji fabryk samochodów obniżył się, drogi panie Szuma, z 728 na 716,40. Wszak to okropnie! I wy mimo wszystko wystawiacie żądanie 20 koronowej podwyżki!

Bankier podniósł do góry rękę, szarpaczony. — Tak. Wszystkie bez wyjątku papiery war-

tościowe lecą w dół na łeb i szyję. Nawet akcje austriackiego banku kredytowego doszły, ostatnio w swym procesie zniżkowym do pięciu koron. A wy żądacie ni mniej ni więcej jak 20 koron podwyżki. Na rynku zapotrzebowanie akcji transportowych jest ostatnimi czasy minimalne. Akcje kolei żelaznej obniżyły się o całe 12 koron. Rząd włoski nie mógł żadną miarą uzyskać we Francji pożyczki 100 milionów. I wy upieracie się nadal przy swym żądaniu 20-koronowej podwyżki — Francja usiłuje sprzedać zjednoczone zakłady fabryczne lanej stali. A wy przychodzicie do mnie. I to w jakiej sprawie. Jakgdyby nie nie działo się na bożym świecie!

— Służyłem, panie szefie, 15 długich lat, co daje mi śmiałość, ze względu na ogólną drożyznę, z powodu dziesięciorga moich dzieci, dziurawych butów, choroby, proszę o łaskawe podwyższenie pensji miesięcznej o nieznaczne 20 koron.

Akcie towarzystwa południowej kolei żelaznej spadły o 5 koron. Zbyteczne dodawać, że posiadam je w większej ilości... Lecz w jakimże celu rozmawiam z wami o tym! Pomyślcie tylko sami. Nawet akcje knitegradowskich szyn kolejowych potaniały, że o zgrozo! Kurs numeru „A” z 2,515 na 2,426. Numeru „B” z 1,004 na 976! Ale wyście postradali chyba zmyśli z tym waszym żądaniem podwyżki! Drogi mój! Wszak to istny obłęd. Rzućcie tylko okiem na to, co dzieje się na giełdzie paryskiej. Na rynku prawdziwa powódź papierów!! Kurs wszystkich papierów spada się coraz bardziej w rynekotok, a wy co na to? Jakże więc zroz-

mieć żądanie wasze o podwyżkę! Wszak to stu-percentowe szaleństwo przychodzić z podobną propozycją, podczas gdy rząd szwajcarski nie może znikąd wytrząsnąć pożyczki 2 milionów, tak bardzo mu potrzebnej dla utrzymania równowagi budżetowej! Tak, stary! Bilans tego roku wypadł strasznie. Rumunia, Turcja, Bułgaria, Grecja, nadarmo ubiegają się o pieniądze. A tu wy przybywacie z chęcią uzywania ni stąd ni zowąd aż 20 koron podwyżki!!

Otóż Hiszpania, Portugalia, Włochy wydo stały skądś po długich i ciężkich trudach jakie takie pożyczki. W rezultacie sterczą im, niby kość w gardle, gdyż wobec ogólnego przesilenia gospodarczego, nie mają się gdzie podziąć z pieniędzmi. Bank Lyonński stracił w związku z wyprawą afrykańską aż 150 milionów franków. A wy do mnie, jakgdyby to nie was dotyczyło: „Proszę pana szefa o łaskawe podwyższenie mi pensji miesięcznej o 20 koron!” Drogi mój! Czyście słyszeli, co ludzie mówią o fuzji hut górniczych z zarządem fabryk Fryderyka? Czy wiecie wy o tym, iż w rezultacie kupna huty górniczej „Marii Anny”, roczny obrót obniżył się o całe 120 tysięcy koron. Sytuacja rozpaczliwa. Ano spróbujcie tylko zakupić pakiet podolskich fabryk cementu. A przekonacie się prędzej niż rychło, że na giełdzie nie znajdzie się na nie odbiorca! Cooo! Nie zakupicie! Potrząsacie głową? Oto weźmy dla przykładu akcje kolońskiej fabryki sztucznej nawozu, za które nikt nie da ponad 379 koron, podczas gdy ja zapłaciłam nie mniej jak 382. W rezultacie poniosłam stratę 3-ch koron na sztuce. Co, siedzicie jak ślup graniczny! Por-

szpitalu, pozostałym po wystawie światowej 1929 roku. Ten wzorowy szpital, zbudowany na pokaz, przez dłuższy czas stał bezużytecznie na terenie wystawowym, na Montjuich, zapomniany zdawało się przez zarząd miejski Barcelony. Dopiero po wybuchu wojny domowej przypomniano sobie o tym zakładzie leczniczym, zaopatrzone w nowoczesne urządzenia chirurgiczne. W białych słonecznych salach szpitala Montjuich przebywa obecnie kilkuset rannych milicjantów.

Dyżurny lekarz nie pozwolił mi długo pozostać z komendantem Maasem, ale w ciągu krótkiego czasu, spędzonego przy jego łóżku, przekonałem się, że były speaker nie wyszedł jeszcze z wprawy w swym zawodzie...

Opowiadał dokładnie, ze wszystkimi szczegółami przebieg tej strasznej bitwy. Wystarczy przytoczyć jedno, bodaj najbardziej syntetyczne zdanie: „W ciągu dziesięciu godzin stał i ciała ludzkie zlewały się w jedno...”

„WOJNA BŁYSKAWICOWA”.

Noworoczny atak „trzeciej dywizji” hitlerowskiej oceniany jest jako najzacieklejsza bitwa w walce o Madryt. Atak został odparty, ale niejedna podobna bitwa czeka jeszcze obrońców stolicy.

Niemieccy oficerowie przejęli kierownictwo na wszystkich frontach. W korsarskich wyczynach floty tkwi również ręka niemiecka.

Wystarczy spojrzeć na nową literaturę wojenną Niemiec, by przekonać się, że generałowie Reichswehry pragną teraz w Hiszpanii wypróbować swe teorie wojskowe. Teoretycy hitlerowscy uważają, że Niemcy przegrały wojnę światową z powodu defensywnej taktyki floty. Recepty na przyszłą wojnę przewidują bezustanną aktywność floty — t. zw. „wojnę błyskawicową”. Taktyka ta polega na sprawianiu wrogowi coraz to nowych niespodzianek przez nagłe wycieczki krążowników do miast portowych w celu wywołania paniki. Płony tej paniki ma zbierać piechota, wdzierając się na teren atakowany i pokonując tym łatwiej opór ogarniętych paniką oddziałów wroga.

„Trzecia dywizja” niemiecka zbiera narażenie gorzki plon swego pierwszego ataku, dokonanego zgodnie z zasadami nowej taktyki... Jeśli Anglia i Francja poczynią wreszcie energiczne kroki, by zapobiec wysłaniu gotowych do drogi dwóch następnych dywizji niemieckich, — Madryt potrafi nadal stawić czoło najzawziętszym atakom.

waliby was dźali wraz z akcjami fabryki cukru, nawet one spadły i to brzydko. Nie otrzymacie za nie ani 261,50. Tak samo ma się sprawa z papierami doktora Kalbena. Nie masz tego osia, któryby je chciał zakupić. Wiem dobrze co mówię. Dałbym takiemu człowiekowi w pysk. Wienerbergerowskie towarzystwo budowlane znajduje się przed niechybnym bankructwem! Czy wiecie o tym, że finansisci Müller, Skabot, Kowner, Gilbner, skończyli samobójstwem? Reche, Kine, Men, Vilehardt powiesili się na haku? Czy wiadomo wam o tym, że w objęcia spienionych fal oceanów i wód wogóle rzucili się kapitaliści Karel, Marison i Kama, bankier Gernerie wraz z współnikami? Zewsząd odgłosy krachów. Wszędzie bankructwa. Kopalnie węgla na Alasce płoną! A w to morze płomieni skoczył nikt inny, jak sam amerykański król węgla, Brown! Słyszeliście?! Zakłady siarki na Uralu uległy trzęsieniu ziemi a razem całkowitemu zniszczeniu. A wiadomo wam o tym, że oldenburskie obligacje dolarowe obniżyły się o całe 50 proc.? A bankructwo satnegradowskiego związku kolei żelazno - elektrycznej to nici? Nie? Wy o tym wszystkim nie macie zielonego pojęcia. Inaczej nie odważylibyście się przecie nagabywać mnie żądaniem 20-koronowej podwyżki.

Bankier Prohaska wstrząsnął ramionami siedzącego bez ruchu Szumy, który zwałił się całym ciężarem na ziemię, jak podcięte drzewo. Słabe serce biednego Szumy nie wytrzymało. Tknięte zostało apopleksją. Szumę zabił ogrom nieczczęścia, jakie nawiedziło świat finansowy.

Tłum. J. Raschwerger.

**PRZY PRZEZIĘBIENIU,
GRYPY, KATARZE** *stosuje się*

proszek ze zn. fabr.

KOWALSKINA

dla dorosłych

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— **WIELKI SUKCES „SYMCHY PŁACHTY”** — Komedia Jakuba Pregera pt. „Symcha Płachta” zdobyła przebojem publiczność krakowską. Komedia naszpikowana jest najprzedniejszym humorem żydowskim. Ciekawa tematyka sztuki, odzwierciedlająca przeżycia biednego, naiwnego nosiwody oraz cięta satyra czynią z „Symchy Płachte” prawdziwą perłę komediopisarstwa żydowskiego. Publiczność zaśmiewa się z przezabawnych sytuacji, nie szczędząc oklasków świetnej grze całego zespołu, tańcom i piosenkom, pełnym zacięcia ludowego. Dziś 2 przedstawienia o godz. 4 pop. po cenach znizowanych i o godz. 8.30 po cenach popularnych. Bilety od 10 rano przy kasie teatru.

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś po południu, pełna subtelności humoru komedia S. Raphaelsona „By rozum był przy młodości”, w opracowaniu scenicznym reż. J. Karbowskiego. — Wieczorem powtórzenie dramatu J. Kędziory „Burza” w premierowej obsadzie. — We wtorek, ciesząca się wielkim powodzeniem „Nieusprawiedliwiona godzina”, świetna komedia S. Bekeffi'ego, w opracowaniu scenicznym reż. J. Karbowskiego, w premierowej obsadzie.

— **Z TEATRU „BAGATELA”.** „Złoty karnawał” — to obecny program „Bagateli” biegnący z wyjątkowym powodzeniem. Skrzy się bowiem od perełek humoru i ciętej satyry, mając również na wysokim poziomie stronę choreograficzną.

— **Z TEATRU POWSZECHNEGO DOMU ŻOŁNIERZA.** Dziś o godz. 3.30 premiera krotowilli francuskiej pt. „Który z nich”. Doskonała ta krotowilla powtórzona zostanie na przedstawieniu wieczornym o godz. 7.30.

— **TOLA KORJAN W STARYM TEATRZE.** — Słynna międzynarodowa diseuse Tola Korjan, świetna pieśniarka i znakomita recytatorka umiejąca stworzyć żywe postacie, oświetlone cudnym kolorytem poezji i nastroju, wystąpi dziś w niedzielę, 17 bm. w Starym Teatrze. Krakowska publiczność będzie miała sposobność po raz pierwszy zapoznania się z szeroką skalą sztuki odtwórczej Toli Korjan, zdobywającej wszędzie zasłużone sukcesy.

— **FRITZ KREISLER,** słynny mistrz skrzypcowy, który na szerokim świecie dla swej wielkiej fascynującej sztuki odtwórczej zajmuje jedno z czołowych miejsc wśród skrzypków - wirtuozów, a zarazem ceniony jako kompozytor, wystąpi z jedynym koncertem w środę 20 bm. w Starym Teatrze. Mistrz gry skrzypcowej Fritz Kreisler koncertuje na hecencych skrzypkach Saradivariusa z r. 1733, co niezawodnie zainteresuje melomanów krakowskich.

— **DWA ODCZYTU DRA OTTONA SCHNEIDA.** Znany historyk sztuki, autor szeregu prac z tej dziedziny i kierownik Sekcji Muzealnej przy Zyd. Instytucie Naukowym we Wilnie, dr Otto Schneid, wygłosi dwa odczyty w sali Zyd. Tow. Teatralnego, Stolarska 9. — 1) We wtorek 19 bm. o godz. 7.30 odczyt n. t. „Sztuka w dzisiejszym społeczeństwie”. 2) we środę 20 bm. o 7.30 wiecz. odczyt n. t. „Istota sztuki żydowskiej” Oba odczyty — z przeżroczami.

— **HALLO! CHRZANÓWI!** Świetny zespół „Teatr Młodych” wystąpi w Chrzanowie przez 2 dni i wystawi w środę 20 bm. głośny montaż sceniczny Malacha „Missisipi” w czwartek 21 bm. świetną komedię muzyczną Pregera „Symcha Płachta”. Szczegóły w afiszach.

REPERTUAR KINOTEATRÓW:

ADRIA: „Skowronek” (w gł. roli Marta Egertt - Klepurowa (produkt. węgierska).
 APOLLO: „Jak wam się podoba” (Elżbieta Bergner).
 ATLANTIC: „Mały lord Fauntleroy” (Frieda Bartholowen) i „Ada to nie wypada”
 BAGATELA: „Raj na ziemi” (Herman Thimig, Hans Moser) oraz rewia pt. „Złoty karnawał”.
 DOM ŻOŁNIERZA: „Cały Paryż śpiewa”.

NIEDZIELA, 17 STYCZNIA

Kraków 8 Aud. poranna 8.15 Mus. poranna s płyt 8.25 Pogad dla rolników 8.40 Muzyka s płyt 8.50 Dziennik poranny 9 Nabożeństwo. 10.30 Muzyka s płyt 11.57 Sygnał czasu, hejnał 12.03 Poranek muzyczny w przerwie ok. 13 pogad. „Ostatnie premiery” 14 Reportaż s tyca 14.15 Koncert reklamowy 14.45 Muzyka ludowa 15.30 Aud. dla wsi: a) „O należyta opiekę nad dziatwą wiejską” pogad. i b) Przegląd rynków produktów rolnych” 16 „Zielone kolendy” aud. w ukl. Z. Bogusławskiej 16 Kameralny Teatr Wyobraźni: słuchow. oryg. pt. „Potrójmy ślad”, Elk. Szemplińskiej - Sobolewskiej (wznowienie), reż. Aleks. Węgierski 17 s Sali restauracji „Bristol” w Warszawie: „Podwieczorek przy mikrofonie” w przerwie ok. godz. 17.55 pogad. aktualna 19 „Miasto a wieś w poezji” szkic liter. J. Waśniewskiego 19.15 Program na dzień nast. 19.20 Koncert kameralny 19.55 Koncert chóru Ceoylańskiego pod kier. J. Nowaka 20.20 Wiad. sport. 20.35 Lok. wiad. sport. 20.40 Przegląd polityczny i dziennik wiecz. 21 „Na wesolej fali lwowskiej” 21.30 Recital fortep. St. Aszkenszago 22 Mus. tan. w wyk. ork. wileńskiej.

Warszawa 8 p. Kraków 18 Przegląd teatralny 13.12 p. Kraków 19.20 Płyty 20.20 p. Kraków 23 Muzyka taneczna.

Lwów 8 p. Kraków 13 „Wystawy lwowskie” — St. Machniewlos 13.12 p. Kraków 19.15 Koncert mieszany wyk. Zofia Szafranowa (fort) Karol Baros (baryt) 14.45 Minuty literackie 20 D. c. Koncertu mieszane 20.20 p. Kraków, 23 Płyty.

Katowice 8 p. Kraków 18 „Co slychać na Śląsku” 13.12 p. Kraków 14.35 „Śląsk — kraj zawodów wyspecjalizowanych” — pogad. 14.45 p. Kraków 19.15 Kolendy 19.45 Program 19.50 „Górnik to such i chwyt”, słuchow. W. Bywalca 20.20 p. Kraków.

Lódź 8 p. Kraków 13 „Teatr i jego znaczenie”, felj. 13.12 p. Kraków 14.30 Poradnik sportowy dla robotników 14.45 p. Kraków 19.15 Płyty 19.45 Koncert solistów 20.20 p. Kraków.

PROGRAM ZAGRANICZNY

Wiedeń 12.55 Koncert popularny 15.40 Koncert kameralny 17.55 Koncert rozrywkowy 19.10 Radiokaharet (płyty) 19.50 Ballady 20.25 „Wiedeńczycy” — komedia muz. 22.15 Reportaż narciarski 22.35 Recital skrzypcowy.

Praga 12.20 „Wesoła wdówka” — operetka Lehara. 15.30 Koncert 17.50 Koncert 19.05 Muzyka lekka 20 Koncert galowy Czeskiej Ork. Filharmonicznej. Rzym 16.30 „Śpiewacy norymberscy” — opera Wagnera, 20.40 Muzyka rozrywkowa.

Mediolan 17 Koncert symfoniczny 19.30 Muzyka rozrywkowa 20.40 „Oberża pod Białym Koniem” — operetka Benatzky'ego-Stolza-Gilberta.

Ryga 16.30 „Jaś i Małgosia” — baśń muzyczna Humperdinoka 19.15 Lotewskie pieśni chóralne 19.35 Koncert solistów.

Londyn Reg. 17.30 Aud. dla dzieci 18.20 Muzyka kameralna 19.30 Koncert ork. detej 22.05 Niedzielny koncert symfoniczny.

Radio Paris 15 Słuchowisko 16 Koncert Beethovenowski 18 Teatr wyobraźni 19.15 Koncert zesp. gitarzystów 19.45 Pieśni 20 Radiocenka 20.40 Aud. słowno-mus. 21.45 Teatr wyobraźni.

PROMIEN: „Kain i Mabel” (Clare Gable i Marian Dawid).

STELLA: „Burza nad Andami” i „Kopciuszek”.

SWIT: „Dla ciebie Mario” (film niemiecki)

SZTUKA: „Oskarżona” (Dolores del Rio, Douglas Fairbanks).

UCIECHA: „Szarża Lekkiej Brygady” (Errol Flynn i Olivia de Havilland) (film amerykański).

WANDA: „Romeo i Julia” (Norma Shearer, Leslie Howard, John Barrymore).

KUPON ZNIZKOWY DO KIN

Adria — Atlantic — Bagatela — Uciecha
 Ważny 17. I. Wyciąć, przedłożyć do wymiany w Kolekturze Zw. Inwalidów, Grodzka 59, w Perfumerji N. Meersanda, św. Marka 20, lub w Adm. »N. Dziennika«, Orzeszkowej 7.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Karty rzemieślnicze

Z dniem 30 czerwca 1936 r. weszło w życie rozporządzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie zaliczenia gorseciarstwa, bielizniarstwa, ślusarstwa precyzyjnego (mechanictwo), ślusarstwa samochodowego do rzędu rzemiosł, na wykonanie których konieczne jest posiadanie kart rzemieślniczych.

W związku z powyższym Centralny Związek Rzemieślników Żydów w Polsce otrzymał okólnik Ministerstwa Przemysłu i Handlu, który zawiera dokładne wyjaśnienia, dotyczące poszczególnych zawodów wchodzących w zakres wyżej wymienionych nowych rzemiosł a mianowicie:

1) W zakres „bielizniarstwa” wchodzi: wyrób wszelkiego rodzaju bielizny odzieżowej, nocnej i dziennej damskiej, męskiej i dziecięcej, bielizny pościelowej, stołowej, kąpielowej, kap i firanek z materiałów (tkanin) bawełnianych, lnianych, zefirowych, popelinowych, flanelowych oraz jedwabnych. Wyrób szlafroków, piżam itp. wchodzi również w zakres bielizniarstwa.

2) W zakres gorseciarstwa wchodzi: wyrób gorsetów konfekcyjnych i na miarę, pasów biodrowych (uproszczone gorsety) i biustonoszów.

3) W zakres ślusarstwa samochodowego wcho-

dzi: wyrób części składowych i montowanie ich w zespoły, wchodzące w skład pojazdów mechanicznych.

Montowanie i wyrób części składowych i naprawa rowerów zasadniczo wchodzi również w zakres ślusarstwa samochodowego, z tym, że mogą być dokonywane także przez ślusarzy precyzyjnych (mechaników).

4) W zakresie ślusarstwa precyzyjnego (mechaniki) wchodzi: wyrób i naprawa specjalnych przedmiotów i aparatów wyróżniających się dokładnością i delikatnością jak np.: maszyny do pisania, liczenia, szycia, różnego rodzaju automaty mechaniczne, sprawdziany, aparaty reprodukujące głos z płyt, przyrządy dentystryczne i chirurgiczne itp.

Wszyscy rzemieślnicy, którzy wykonywują samodzielnie jedno z powyższych rzemiosł winni zgłosić do urzędu posiadanie kart rzemieślniczych. Wykonywanie tych rzemiosł bez posiadania kart rzemieślniczych jest zabronione ustawą i pociągnąć może konsekwencje, które odnośnie przepisów ustawy przemysłowej przewidują za nielegalne prowadzenie warsztatu rzemieślniczego.

bowiem jest plan Stwórcy. Do tego planu powinni i ludzie się zastosować.

W nowszych czasach stała się głośna teoria Hegla, który w ramach swej filozofii dialektycznej uczy, że teza i antyteza łączą się w superpozycji — w syntezie. To pojęcie syntezy, odłączone już od systemu Hegla, wraca u Spencera, Bergsona i Kayserlinga i odgrywa nawet ostatnimi czasy wielką rolę w przemówieniach mężów stanu krajów demokratycznych. Wszyscy ci obrońcy pokoju i postępu głoszą program „twórczej syntezy”.

Nie potrzeba się atoli wcale powoływać na autorytety ludzkie. Rację mają owi myśliciele, którzy postulat łączenia przeciwieństw dedukują z planu światowego Stwórcy. Boć cała natura jest systemem zjednoczonych biegunowych kontrastów, jak duch i ciało.

Że metoda Stwórcy nie jest popularna w dzisiejszych obozach krańcowych, temu dziwić się nie można, gdyż i Bóg sam nie jest u nich popularnym. Nie mniej przeto teoria zawarta w dziele „Das Wagnis der Mitte” opiera się na najśmielszej podstawie, a autor dzieła tego zasłabł sobie wielką zasługę, przypominając w postaci oryginalnej, odpowiadającej umysłowości współczesnej prawdę, która powinna być stać hasłem czasów naszych.

Szczęśliwa Szwecja

Jeśli jest taki kraj w Europie, w którym dzisiaj nie wspomina się „dobrych starych czasów”, bo jest tak dobrze, że nie ma co tałować przeszłości — takim krajem z pewnością będzie Szwecja.

Święta Bożego Narodzenia i Sylwester były w tym kraju obchodzone tak, jak byśmy żyli w okresie fenomenalnej prosperity. Ożywienie w handlu, zakupy, zabawy prześcignęły wszystko, co mogli sobie wyobrazić najwięksi optymiści w tych pesymistycznych czasach. 540.000 mieszkańców Stockholmu wysłało 3.4 miliona kart — powinszowań noworocznych, co oznacza prawie 7 kart na każdego mieszkańca, otrzymali zaś 1.6 miliona kart. Pozatym poczta stołeczna wysłała 730.000 paczek z podarkami gwiazdkowymi nadanych przez mieszkańców Stockholmu. Dalej, jeśli chodzi o stopień zamożności kraju, przytoczyć można i to, że w roku ubiegłym od osób zamożnych wpłynęło 22.4 miliona koron na różne cele filantropijne i społeczne, wówczas gdy w roku 1935 suma ta sięgała tylko 16.8 miliona.

Szwedzki przemysł górniczy, maszynowy, drzewny przeżywa teraz koniunkturę, jakiej nie było nawet za czasów wojny. Zbrojenia na całym świecie wywołały olbrzymi popyt na różne surowce, maszyny, obrabiarki precyzyjne, celulozę, to też wszystkie przedsię-

bawie kosztem rzetelnie artystycznej kompozycji. Mimo jednak tych błędów architektonicznych komedia Pregera jest żywa, zajmująca i wzbudza szczerze zainteresowanie. Wnosi bowiem coś nowego do naszej ubogiej literatury dramatycznej, wnosi mianowicie bogactwo folkloru.

V.

W prasie warszawskiej i na wszystkich wieczorach dyskusyjnych toczył się gwałtowny i namiętny spór o tzw. grube słówka. Spór ten wydaje mi się jałowy, bo „grube słówka”, czyli prymitywny sposób wyrażania się bohaterów, jest zupełnie dostosowany do środowiska. Nie można sobie wyobrazić, by Symche Płachte lub służąca Cypa używali frazesów salonowych. Z tego bynajmniej nie wynika, by rzecz nazywać po imieniu, dlatego dobrze zrobiono, że złagodzone te „grube słówka” u nas w Krakowie.

VI.

Do sukcesu, którego się komedia Pregera może u nas w Krakowie spodziewać, przyczynia się w głównej mierze konsekwentna i pomysłowa inscenizacja oraz reżyseria. Reżyser nie filozofował, lecz konsekwentnie kroczył po linii burleski. Dał nam groteskę nie deformując jednak na tyle rzeczywistości, byśmy jej odnaleźć nie mogli. Wszystkie postacie są prawdziwe a jednak groteskowo stylizowane. Inszenizacja dra Weicherta jest właśnie klasycznym przykładem szarmonizowania formy z treścią, przy czym forma nie zabija wcale treści. Można więc uratować realizm, chociaż nadaje mu się formę groteskową.

Aktorzy nie mają wielkiego pola do popisu. Są w tej komedii właściwie tylko dwie role duże, wy-

ZRZESZENIE NAUCZYCIELI

Żydowskiej Szkoły Handlowej w Krakowie otwiera z dniem 20 stycznia br. kursy wieczorne języka i korespondencji angielskiej i hebrajskiej dla początkujących i zaawansowanych oraz kurs stenografii. — Zgłoszenia:

Żydowska Szkoła Handlowa, Kraków Stradom 10 II. p. — tel. 164-40 codziennie od godz. 7—8 wiecz.

biorstwa szwedzkie z tej dziedziny są tak zaważone zamówieniami, że z ledwością mogą wykonywać je na termin. Eksport wzrósł kolosalnie, tak, iż tworzy on trzecią część prawie bilansu handlowego Szwecji. Dobryt jest powszechny, co wyraża się między innymi i w tym, że Szwedzi nie narzekają na wysokość podatków, nie mówią nawet o nich — zjawisko bezwątpienia rzadkie. Jedno cześnie unika się też w Szwecji — o ile tylko się da — rozmów na tematy polityki zagranicznej, aby nie psuć sobie humoru. Nawet i prasa szwedzka traktuje ten temat tylko z konieczności i możliwie dyskretnie, przystosowując się do ogólnego nastroju. Słowem — szczęśliwy kraj, oaza w Europie skłóconej, zwaśnionej, przedenerwowanej, zbrojącej się i dojućtrkującej.

magające aktorów dojrzałych, wszystkie inne role są to tylko epizody. Ale te dwie role główne są w gruncie rzeczy „samograjami”, bo tak Symche Płachte jak i służąca Cypa nie rozwijają się w trakcie akcji. Są to postacie z góry skryształizowane i ostro zarysowane tak, że wystarcza wypełnić ramy żywą krwią aktorską, by postacie te ożyły. P. Najblum jako Symche Płachte jest aktorem o dużym temperamencie artystycznym, o miękich i ciepłych akcentach lirycznych, dlatego jego Symche Płachte tak bardzo się podoba i podobać się musi. Cypę grała pani Wolfowicz z dużym temperamentem, pokonywując brawurą niektóre niedostatki swej inwencji, nie zawsze jednak można powiedzieć, że te trudności pokonała. Na szczerze uznanie zasługuje p. Glikson, który jako Josele Parnes nie miał roli łatwej. O inteligencji tego aktora świadczy właśnie to, że potrafił interesującą uczynić rolę pobawioną cech indywidualnych, raczej typową. Wspaniałą rasę aktorską zademonstrowała nam jeszcze raz drugi pani Gudys jako żona Symche Płachty. Inni aktorzy mają tylko epizody a na chwałę zespołu zapisać należy to, że z tych epizodów należy się wywiązać. Wymienić możemy panią Hauer jako zadzierzysłą żonę Josele Parnesa, panią Tajnsilber, która stworzyła soczysty typek kobiety opuszczonej przez męża, pysznego pana Wulfina jako hrabiego, pana Siwaka jako doskonałego Litwaka, pana Grūna, który stworzył piękny typ Żyda wierzącego, p. Stobera, który dał nam bajecznego fagasa, oraz panów Zygielbauma, Wertheimera i Wołowczyka. Na specjalną wzmiankę zasługuje piękna muzyka p. Henocha Kohna, oraz syntetyczne w swych skrótach dekoracje pani Diny Matus.

M. K.

Zarachowanie skonfiskowanych walut, złota oraz papierów wartościowych

W związku z zapytaniem jednej z dyrekcji cel, dokąd należy wysłać oraz jak zarachowywać sumy pieniężne w gotówiznie, złoto i papiery wartościowe oraz czeki, weksle i książeczki oszczędnościowe itp. przepadłe na mocy wyroku sądowego i stosownie do przepisów dekretu Prezydenta z d. 26 kwietnia 1936 w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi krajowymi środkami płatniczymi, Ministerstwo Skarbu wyjaśniło sprawę powyższą okólnikiem z dn. 30 grudnia 1936 (LD 4 307 79/1/36) Zgodnie z tym okólnikiem przepadłe na mocy prawomocnego wyroku sądowego walory podlegają wysłaniu: 1) złoto do mennicy państwowej, 2) waluty obce do Banku Polskiego, 3) wszelkie papiery wartościowe i kupony od tych papierów do kasy 1-go urzędu skarbowego w Warszawie. Otrzymana z Mennicy Państwowej Banku Polskiego równowartość walorów wymienionych wyżej podlega zarachowaniu przez Urząd Celny, na p 8 DZ 2 budżetu dochodów Ministerstwa Sprawiedliwości. Na tenże sam tytuł budżetowy podlegają zarachowaniu również pieniądze obiegowe polskie, natomiast walory odesłane do kasy 1-go urzędu skarbowego w Warszawie podlegają zrealizowaniu i zarachowaniu przez tą kasę na wyżej wymieniony tytuł budżetowy. Poza gotowizną inne środki płatnicze, jak weksle, czeki itp. przypadkowi nie ulegają.

Z GIELDY

GIELDA WARSZAWSKA

Warszawa, 16. 1. Notowania pozagieldowe. Kursy orientacyjne: Dillonowska 65.50 Warszawska 56 drobne 49.75 grube 51 Śląska 57. Tendencja utrzymana.

POZNAŃSKA GIELDA ZBOZOWA

Poznań, 16. 1. Ceny transakcyjne żyto 60 ton 23.15, 75 ton 23.10, 420 ton 23 owies 15 ton 19, 15 ton 18.75. Ceny orientacyjne jęczmień browarowy 25.25—26.25 następne 8 gat. jęczmień plus 25 gr. Reszta bez zmiany Ogólne uspo sobienie stałe.

GIELDA ZURYCHSKA

Zurych, 16. 1. Dewizy: Paryż 20.33% Londyn 21.08% Nowy Jork 4.35% Bruksela 73.45 Mediolan 22.92% Amsterdam 238.42% Berlin 175.10 Sztokholm 109.25 Oslo 107.45 Kopenhaga 95.45. Tendencja niejednolita.

POZYCZKA STABILIZACYJNA

w Londynie £. 80.— w Paryżu Fr. fr. 1650 przy tendencji utrzymanej.

POZYCZKI POLSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork 16. 1. Kursy zamknięcia: Dillonowska 60.25 Stabilizacyjna 77 Dolarowa 52.75 Warszawska 59.75 Śląska 48.62,5. Tendencja moona.

DEWIZY EUROPEJSKIE W NOWYM JORKU.

Nowy Jork 16. 1. Kursy zamknięcia Berlin 40.25 Londyn kabeł 4.915/32 Paryż 4.67 1/8 Zurych 22.96% Bryn 5.26% Amsterdam 54.66. Tendencja niejednolita.

SÖDERTELJÖ, szwedzka drużyna hokejowa, u zyskała w drugim występie we Lwowie rewanz nad Czarnymi w stosunku 2:1 (1:0, 1:1, 0:0). Jak wiadomo Czarni pokonali Szwedów w Kryncicy.

Udział Żydów w nauce, sztuce i polityce

Wiedeń, 16. 1. ŻAT. W Wiedniu opracowuje się obecnie encyklopedię, która odzwierciedlić ma zasługi położone przez Żydów w różnych dziedzinach nauki, sztuki i polityki na całym świecie. Przy opracowaniu tego dzieła czynni są: Naczelny rabin dr J. Hertz (Londyn), naczelny rabin dr J. Levy (Paryż), dr. Stephen Wise (N. Jork), prof. dr Thüberger (Praga), radca prof. dr. Frankfurter (Wiedeń i w. in.

Pierwszy tom tego dzieła, który ma wkrótce się ukazać, zawierać będzie w ogólnym zarysie stosunek żydostwa do aktualnych problemów, omawiając m. in. następujące sprawy: Żydostwo a socjalizm, liberalizm, faszyzm a demokracja; Żydostwo a bolszewizm; Żydostwo a nauka i polityka. W końcu tom ten zawiera wyurzenia wybitnych osobistości o żydostwie oraz dane biograficzne o wybitnych Żydach.

Wiedeń, 16. 1. ŻAT. Słynny odkrywca rentgenoterapii, która tak doniosłą rolę odgrywa w medycynie współczesnej, prof. Leopold

Freund obchodził 40-lecie daty, gdy po raz pierwszy w wiedeńskim związku lekarzy złożył sprawozdanie z leczniczego wpływu promieni Rentgena.

Z okazji tego jubileuszu odbyło się uroczyste posiedzenie wiedeńskiego związku lekarzy, na którym podniesiono, iż prof. Freund uważany jest obecnie za najwybitniejszego w świecie fachowca w zakresie rentgenoterapii.

Warto zaznaczyć, że właśnie we Wiedniu w zakresie rentgenoterapii czynnych jest wielu uczonych Żydów, często o sławie światowej jak np. Maks Weinberger, Haurek, Gottwald, Robinson i inni.

Przewodniczący wiedeńskiego związku lekarzy radca prof. Eiselberg w imieniu lekarzy gratulował prof. Freundowi z okazji jubileuszu jego wielkiego odkrycia nie tylko w imieniu lekarzy wiedeńskich, lecz również w imieniu całego świata lekarskiego i milionów pacjentów, którzy znaleźli uzdrowienie dzięki epokowemu odkryciu uczonego żydowskiego.

Program uroczystości koronacyjnych w Anglii

Londyn, 16. 1. PAT. Ogłoszony został oficjalny program uroczystości koronacyjnych. Według oficjalnego programu, zjazd obcych delegatów, przedstawicieli państw i domów królewskich ma być ukończony 10 maja. Oficjalne uroczystości zaczną się 11 maja. Tego dnia król przyjmie specjalną delegację ze wszystkich części imperium brytyjskiego pod przewodnictwem premiera Baldwina. Delegacja ta złoży królowi adres hołdowniczy z wyrażeniami lojalności. W delegacji tej brać będą udział premierowie wszystkich dominiów, jak również reprezentanci Indii i wszystkich kolonii bry-

tyjskich. Następnie król całą tę delegację z premierem na czele podejmować będzie śniadaniem w Buckingham Palace. Dnia 12 b. m. odbędzie się właściwa koronacja w Westminster Abbaye. Tego dnia wieczorem król przemawiać będzie przez radio do wszystkich narodów imperium brytyjskiego. Dn. 13 maja odbędzie się w Buckingham Palace wielki bankiet, wydany przez króla dla wszystkich gości obcych i dostojników państwowych angielskich z okazji koronacji. W dniu 14 maja król weźmie udział w wielkim obiedzie, wydanym przez ministra spraw zagranicznych Edena w

Przejazdy do PALESTYNY indywidualne i grupowe przez Triest i Konstancję

z wyjazdem każdej środy — organizuje fachowo i solidnie

Generalne Przedstawicielstwo Linii Palestyńskiej „Palestine Maritime Lloyd“ Ltd. Haifa

P. B. P. UNION LLOYD Kraków, Szpitalna 36 — telefon 181-81

Zimą

jakże często odczuwa się zmęczenie i zmniejszenie energii życiowej. Są to skutki braku życiodajnych promieni, jakimi darzy nas słońce latem. Norweski Tran Lecznicy zastępuje poniekąd promienie słoneczne, a dla swej bogatej zawartości witamin A i D stanowi źródło zdrowia dla dzieci i dorosłych.

**NORWESKI
T R A N
LECZNICY**
słynny na całym świecie.

Foreign Office przy udziale całego korpusu dyplomatycznego i obcych gości, wieczorem zaś odbędzie się w Buckingham Palace bal dworski. W dniu 15 maja obcy delegaci opuszczają Londyn.

Po Zielonych Świątkach 19 maja rozpoczną się nowe uroczystości o charakterze ściśle angielskim. 19 maja król i królowa będą gośćmi lorda-majora City i po ceremonialnym objeździe całej City spożyją śniadanie w Guild Hall. W dn. 20 maja odbędzie się wielka rewia morską przy udziale króla, a 24 maja w dniu t. zw. Empire-day król i królowa wezmą udział w specjalnym nabożeństwie imperialnym w katedrze św. Pawła. 25 maja premier Baldwin wydaje na Downing Street wielki obiad dla króla i królowej.

KLAUS MANN

MEFISTO

Autoryzowany przekład
z niemieckiego

80)

Młody psychiatra, który żyje w Hiszpanii — ta wersja jest nawet prawdopodobna, wierzy się w nią, a potem wszyscy ją powtarzają. Tylko psychiatra może się tak doskonale orientować we wszystkich odgałęzieniach zwyrodnienia duszy ludzkiej, prowadzących do straszliwej zbrodni. Jak ten się orientuje! W dramatach jego występują wszystkie grzechy. Jest to środowisko przeklętych, które działa i cierpi. Każda osoba, która występuje, ma wyciśnięte na czole znamie Kaina, a to zachwyca damy z Grunewaldu i Kurfürstendammu.

Ze wszystkich zatraceniów największym jest Hendrik Höfgen, dlatego jego sukces jest najsilniejszy. Z jego bladej szatańskiej miny, z jego głosu przyciszzonego i matowego wyczuć można, że obciążony jest wszystkimi zbrodniami i z nich nawet finansowo korzysta. Jest szantażystą wielkiego formatu, uśmiechając się uwodzicielsko bez żadnych skrupułów doprowadza do ruiny młodych ludzi, a jeden z nich nawet na scenie popełnia samobójstwo. Hendrik z rękoma w kieszeni z papierosem w ustach, z monokłem w oku obojętnie przechodzi obok jego zwłok. Publiczność wstrząśnięta do głębi czuje: Oto wcielenie wszelkiego zła. Jest zły tak bez reszty, tak doskonale, jak to tylko rzadko może mieć miejsce. Czasem zdaje się sam lękać swego absolutnego demonizmu. Wtenczas jego twarz zastyga, jest blada rybnie o czy o połysku drogich kamieni zezują bez nadziei, a na skroniach tak wrażliwych

połączenia się wyraz cierpienia.

Hendrik gra przed bogatą burżuazją Berlina najbardziej skomplikowane zwyrodnienie — i dlatego jest sensacją. Zwyrodnienie jako przysmak dla bogaczy — oto droga do sukcesu. Jak on to robi! Jego pełne zmęczenia ale też i napięcia miny są przedmiotem podziwu, jak i jego nonszalancko miękkie, pełne wdzięku zdradzieckie ruchy. — Płrusza się jak kot! — zachwyca się panna Bernhard, którą on nazywać może Różą, — jak bosko potrafi być złym! Jego sposób mówienia — ochryply szept, przechodzący czasami w zachwycającą śpiewność — naśladowają już koledzy z mniejszych scen. A czy nie miałam racji? W nim coś tkwi — odzywa się Dora Martin do profesora, który już nie protestuje. — No tak... — odpowiada skrzącym swym głosem, obraca językiem w ustach i jest zamysłony. W gruncie rzeczy nadal nie traktuje poważnie „tego Höfgena“ tak jak to ongiś czynił Oskar H. Kroge. Komediant — myśli profesor — tak jak Kroge.

Fascynujący komediant; krytycy to konstatają, a bogate damy też, panna Bernhard głośno się zachwyca, a koledzy nie mogą już pozostać w tyle. Sztuka „Wina“ zawdzięcza niesłychane swoje powodzenie przeważnie roli Höfgena. Gra się ją sto razy z rzędu, profesor wiele zarabia, w kronice teatru zanotować można cud: profesor podwyższa gażę Hendrikowi jeszcze wśród sezonu, do czego umową nie jest zobowiązany. Panna Bern-

hard i pan Katz wymogli to na swoim znakomitym szefie.

Sztuka mogłaby jeszcze iść stopięćdziesiąt albo nawet i dwieście razy, ale powoli przenikać zaczyna o autorze pogłoski, które działają otrzewiająco. Mówi się nagle, że autor nie jest jakimś niezwykłym lekarzem chorób nerwowych w Hiszpanii. Nie jest czołwiekiem stojącym na uboczu, który zajmuje się tylko podziemną stroną duszy ludzkiej, niewiniątkiem jest natomiast we wszystkich sprawach dotyczących się banalnych misteriów teatru jako przedsięwzięcia. Nie jest to wogóle żaden szlachetny i nieznan debiutant lecz autorem jest po prostu pan Katz, którego wszyscy tak dobrze znają i niejednokrotnie z powodu niego się denerwowali. Rozczarowanie jest ogólne. Pan Katz rutynowany człowiek interesów, napisał dramat pt. „Wina“! Nagle wszyscy są zdania że sztuka pełna jest zgrozy trywialnej, niesmacznej i niepoważnej. Wszyscy czują, że wpadli i uważają to za wielką bezcelność ze strony pana Katza. Czy pan Katz jest Dostojewskim? Od kiedy? pytają się ze zdenerwowaniem w kołach miarodajnych. Pan Katz jest doradcą administracyjnym profesora — jest to pozycja zresztą zazdrości godna. Nikt nie przyznaje mu prawa występowania w charakterze hiszpańskiego lekarza chorób nerwowych, który zajmuje się tajemnicami duszy ludzkiej. Dramat „Wina“ musi zejść z repertuaru.

(c. d. n.)

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Polska w okowach mrozu

Od tygodnia Polska znajduje się w obszarze wyżu barometrycznego, przesuwanego się z północno-wschodu i niosącego ze sobą wielkie masy powietrza polarnego. Wyż ten ma cechy trwałości. W związku z napływem powietrza polarnego nastąpiło silne ochłodzenie, przy jednoczesnym wygodzeniu. Bezczmurne noce sprzyjają silnemu wypromieniowaniu, wskutek czego temperatura po przejściowych ociepleniach podczas insolacji obniża się w dalszym ciągu.

Wczoraj rano, przed wschodem słońca, zanotowano najwyższe natężenie mrozu w czasie obecnej zimy (—30 st. C).

Najmniejsze mrozy panują nad morzem, gdzie temperatura waha się od —5 do —6 st. Również —6 st. wynosiła temperatura w Wielkopolsce. W miarę posuwania się ku wschodowi natężenie mrozu wzrasta dochodząc w województwach środkowych do —12, a we wschodnich wahając

się od —11 do —18 st. W zachodnich i środkowych partiach Karpat i w Tatrach mróz był nie wielki gdyż temperatura wynosiła przeciętnie —6 st. Zato w Karpatach wschodnich (Worochta) na tężeństwo mrozu było największe i temperatura spadła do —30 st.

Oficjalne przepowiednie meteorologiczne zapowiadają rychły wzrost ciepła i zachmurzenia. Zobaczmy, czy się sprawdzą.

Nagła fala mrozów spowoduje duże straty przy imporcie owoców południowych. W drodze znajdują się bowiem liczne transporty pomarańczy, jabłek itp. wysłane z Gdyni do różnych miejscowości Polski. W wielu wypadkach transporty te nie były należycie ubezpieczone tak że importerzy wskutek zmarznięcia owoców doznają dużych szkód.

Straty miast i rolników po wprowadzeniu zakazu o uboju rytualnym

Minał już drugi tydzień od wejścia w życie nowej ustawy o uboju rytualnym. W pierwszym tygodniu korzystano jeszcze z dawniejszych zapasów mięsa, w następnym już tygodniu sprawa zaczęła się już „normalizować”. Warto przytoczyć dane cyfrowe odnoszące się do Warszawy. Mianowicie, w bieżącym tygodniu ubito sposobem rytualnym 250 cieląt i 347 wołów, zaś sposobem mechanicznym — 1920 cieląt i 898 wołów. Razem więc — 2170 cieląt i 1245 wołów, gdy w normalnych warunkach przed wejściem w życie nowej ustawy ubój w ciągu jednego tygodnia wynosił 4000 cieląt i 1600 wołów. Jak widzimy, różnica wynosi 45 proc. w stosunku do uboju cieląt i 25 proc. w stosunku do uboju wołów, co jest z widocznym uszczerbkiem dla zarządu miejskiego.

Poza tym warto dodać, iż do Warszawy przywożono do niedawna znaczne ilości mięsa z prowincji, które było cechowane w rzeźni miejskiej i za czynności te na rzecz miasta ściągano opłaty.

Obecnie przywóz ten całkowicie ustał. Z wprowadzeniem więc w życie nowej ustawy o uboju rytualnym miasto ponosi olbrzymie straty.

Jak się dowiadujemy, zarówno do Min. Przem. i Handlu, jak i do Min. Rolnictwa i Reform Rolnych napływają skargi o stratach, ponoszonych przez rolników w związku z wprowadzeniem ograniczeń w uboju rytualnym. M. in. wiadomości takie nadchodzą od rolników z okolic Poznania, Kielc i Białegostoku.

przedstawicielami dyrekcji kolei w Katowicach i rozpoczęli dochodzenia.

Stan zdrowia ofiar katastrofy

Ranni we wczorajszej katastrofie kolejowej w Mysłowicach zostali umieszczeni w 3 szpitalach w Mysłowicach i w Katowicach. Stan rannych jest naogół zadawalający z wyjątkiem 3 ciężiej rannych, którzy doznali złamania miednicy wzgl. kręgosłupa, a których lekarze mają jednak nadzieję uratować. 16 osób doznało połamania nóg wzgl. rąk, zaś 23 osoby są zupełnie lekko ranne. Naogół panuje nadzieja, że liczba śmiertelnych ofiar katastrofy nie powiększy się.

Pociągnięcie winnych zdemolowania lokalu „Makkabi” w Krośnie do odpowiedzialności

Z Krosna donosi nasz korespondent: W sprawie zdemolowania lokalu i zniszczenia urządzeń klubu sportowego „Makkabi” w Krośnie, organa PP skierowały doniesienia o napadzie Władysława Mazura i tow. do prokuratury w Jaśle i do starostwa w Krośnie, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karno-sądowej i administracyjnej.

Oczywiście, że i tym razem „I. K. C.” pośpieszył z wydrukowaniem wiadomości, którą chciał koniecznie przyjąć z pomocą bojowkarzom. Stwierdził bowiem, nie podając nawet nazwisk, że „zajście nie było spowodowane ekscesami antyżydowskimi, tylko, że wywołało je dwóch pijanych osobników...” A tymczasem ci dwaj pijani osobnicy, to akademicy, którzy nim urządzili napad na „Makkabi”, wpadli do domu rabina Führera, następnie do domu Twerskich, napastowali i bili przechodniów żydowskich na ulicach, wybili kamieniami szyby w domu Jakuba Altera, obalili parkan jego ogrodu itd. Sam napad, dokonany w rynku wywołał zrozumiałe wzburzenie tuł. społeczeństwa żydowskiego.

Działacz społeczny byłym bandytą

Przed 16 laty rozesłane zostały listy gończe za niejakim Staszczkiem dezerterskim który organizował napady bandyckie i rabunkowe na Polesiu. Dopiero obecnie przestępca ten został zdema-

M. DAIREAUX

Mały lelietón

Pani gra w brydża

Początkowo gra sprawiała pani przyjemność, teraz stała się namiętnością. Życie pani znalazło cel, długie godziny przestały być przestrachem. Teraz ludzkość dzieli się dla pani na dwie części: jedna gra w brydża, druga się wcale nie liczy. Teraz nie informuje się już pani o stosunki towarzyskie, rodzinne i majątkowe nowych znajomych. Grają w brydża — to wystarcza. A na młodego człowieka, którym dawniej byłaby się pani zachwyciła, spogląda pani z politowaniem, ponieważ nie umie wziąć kart do ręki. Ze ktoś jest n. p. Persem, to pani może zrozumieć, dlaczegożby nie; ale jak można nie grać w brydża? A przy tym pani sama też dopiero od niedawna grywa.

Dawniej zajmowała się pani literaturą, posiadała kulturę i wielką dozę inteligencji. Pani konwersacja posiadała te czarującą uprzejmość, która nadaje niewysłowiony charakter każdemu nawet mało znaczącemu słówku. Walczyła pani przeciwko temu, że taniec, gry i sporty wypierają konwersację. Teraz gra pani „Culbertsona”, — kontruje i rekontruje. Barbarzyństwo wyrażeń pociąga za sobą barbarzyństwo gestów. Wtedy uważała pani, że niegrzeczne jest powiedzenie: „Lan nie ma racji! Teraz skoro pani partner, ba nawet przeciwnik, robi błąd, rzuca mu pani głośnie: „p a c e r” i dodaje szeptem: „i d i o t a”. Dawniej była pani wspaniałomyślna, rozrzutna, teraz udziela się pani o każdego grosza. Jeśli szczęście pani nie sprzyja, zagryza pani usta, oczy rzucają błyskawice, chętnie pomogłaby pani sobie zagładującą w karty sąsiada, albo we właściwym momencie popełnionym renonsem. Dawne przesady krępują panią jeszcze. Ale nieco cierpliwości, i to też przyjdzie.

Jeśli stary przyjaciel składa pani wizytę podczas gry, nie zwraca pani na niego uwagi, a jeśli jest natrętny, pozbywa się go pani w niedwuznaczny sposób. Mąż pani czeka z kolacją, może czekać! Zaniedbuje pani gospodarstwo, słynna kuchnia pani stała się mniej niż przeciętna. Jada się u pani w pośpiechu i kiepsko; kolacja jest tylko przerwą w partii, a jeśli pani podczas kolacji mówi, to tylko po to, ażeby skrytykować jakieś wyjęcie. I służąca podaje za pomału. Dowcipna, mądra rozmowa, w której pani dawniej była mistrzynią, nie dla pani nie znaczy. A przecież potrzeba tak mało, ażeby być dobrym graczem. Znam pani usprawiedliwiający argument: „brydż jest taką trudną i zajmującą grą!” A wie pani tak dobrze jak ja, że najwięksi głupcy doszli w niej do mistrzostwa. Przebywa pani teraz chętnie w towarzystwie ludzi, na których dawniej nie chciałyby pani była nawet spojrzeć.

Ja wogóle dla pani nie istnieję. Ale pani, łaska wa pani, przestała być sobą. Nie wie pani zresztą o tym. Ale jej urok, jej czar, jej inteligencja gdzieś się ulotniły. Nie ma pani już przyjaciół, domu, rodziny. Nie jest pani kokieta, nie zna się pani wieku, pani gra w brydża.

Tłum. S.

Lokal przemysłowy i garaż

przy ul. Strzeleckiej 9

DO WYNAJĘCIA ZARAZ — Dozorca wakaż

300 domów na licytacji

Czerniowce, 16. 1. PAT. Oryginalny rekord zdobyło w Rumunii miasto Turtukai, w którym równocześnie wystawiono na licytację 300 domów, co stanowi większą część nieruchomości miejskich. Licytacja ta została spowodowana nadmiernymi obciążeniami ze strony władz miejskich. Mieszkańcy zwrócili się o pomoc do władz centralnych w Bukareszcie.

Stado wilków w centrum miasta

Czerniowce, 16. 1. PAT. W czasie gwałtownej śnieżycy, jaka szalała nad Besarabią, zbłąkana stado wilków napadło w centrum miasta komrat na strażnika miejskiego. Strażnikowi udało się odpędzić wilki wystrzałami rewolwerowymi.

Czerniowce, 16. 1. PAT. Ostatnie opady śnieżne, które nawiedziły Bukowinę spowodowały przerwy zarówno w komunikacji autobusowej, jak i kolejowej. Wysokość opadów śnieżnych dosięga przeciętnie 1 i pół m.

Marszałek Smigły-Rydz protektorem klasy szkolnej

Uczniowie II klasy gimnazjum w Jarocinie — zwrócili się do Marszałka Smigłego Rydza z prośbą o objęcie protektoratu nad klasą.

W tych dniach nadeszła pod adresem klasy fotografia Marszałka Smigłego Rydza z własnoręczną dedykacją tej treści:

„Młodzieży II-ej klasy państwowego gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Jarocinie, zaprawiającej się do służby dla wojska — Smigły Rydz — protektor klasy”.

Ruch turystyczny z Polski do Francji i Włoch

Jak się dowiaduje Agencja „Iskra” w ramach toczących się obecnie rokowań handlowych pomiędzy Polską i Francją i Polską i Włochami — załatwione być mają również kwestie ruchu turystycznego z Polski do Francji i Włoch.

60 studentów przesłuchano w sprawie blokady

W sprawie „blokady” Uniwersytetu J. P. w Warszawie dotychczas przesłuchano 60 akademików, w tym 8 kobiet. Protokoły ze śledztwa będą przekazane komisji dyscyplinarnej, która wyda ostateczne orzeczenia po przeprowadzeniu docho-
dzeń. W więzieniu za udział w „blokadzie” osadzono 9 studentów m. in. Barańskiego, Borowskiego, Kozerskiego, Nowakowskiego, Zadzierskiego. Wszelkie zabiegi obrońców o wypuszczenie uwięzionych z więzienia pozostały bez skutku.

Komisja ministerialna w Mysłowicach

W związku z katastrofą kolejową w Mysłowicach przybył wczoraj wieczorem na Śląsk wiceminister komunikacji inż. Piasecki. Wiceminister w towarzystwie dyrektora kolei Wyleżyńskiego udał się do Mysłowic na teren wypadku, gdzie dokonał wizji lokalnej a o północy odjechał do Warszawy. Dziś rano przybyła do Katowic ministerialna komisja śledcza, która przeprowadzi ściśle badania przyczyn katastrofy. Członkowie komisji już o g. 7 rano udali się do Mysłowic wraz z

Albert i Elza

(s) O zmarłej w ostatnich dniach bhp. Elzie Einstein, można było powiedzieć, że jest najlepszą żoną, choćby dlatego, że się tak mało o niej mówiło. Ostatnio jednakże właśnie dlatego, że tak mało o niej mówiono, zyskała w świecie naukowym sławę. Była „kobietą w cieniu“, ale z tego cienia promieniowała jej jasność. I profesor Einstein opowiadał każdemu, że bez pomocy swojej żony, nie byłby nigdy stworzył swojego wielkiego dzieła.

Stała, że się tak wyrazimy, przez lat trzydzieści, zupełnie „w służbie“ swojego męża. Wynalazła sobie system, program, od którego nigdy nie odstępowała, a który polegał na tym, że starała się skoncentrować wszystkie myśli swojego męża wokół jego pracy. Posługiwała się różnymi środkami, które razem wzięte tworzyły dobrze przemyślaną organizację. Organizowała życie swojego wielkiego męża, co nie było zresztą rzeczą zbyt łatwą.

Do tego należało przede wszystkim „spławianie“ gości. Do Einsteina przychodzili i przyjeżdżali ludzie, po części z ciekawości, a po części łaknący wiedzy. Z największą łagodnością i grzecznością, starała się wytłumaczyć gościom, że praca Einsteina jest ważniejszą, niż wszelkie rozmowy z nim. I wierzone jej, bo umiała swoje tłumaczenia doskonale umotywić. Mianowicie, mimo wielkiego zrozumienia dla prac męża, nie mówiła w ogóle o jego problemach, gdyż uważała za rzecz bardzo mało ważną, ażeby mąż ją pouczał i objaśniał. Jego czas należy do wszystkich. Jeśli przemawia do ogółu, ona słucha wraz z innymi, a jego dzieła czyta dopiero po wydrukowaniu. Dlatego też było możliwym, że o teorii względności, do wiedziała się wespół z innymi czytelnikami.

— Moja cała praca polega na tym — mówiła — ażeby być żoną prof. Einsteina. A to nieraz dożył ciężkie zadanie. Muszę go często prowadzić za rękę, ale żeby tego nie widział, gdyż w wielu rzeczach jest wielkim dzieckiem. Moje życie nie należy do mnie, ale do niego. A jego życie też nie należy do niego, ale poświęcone jest jego zadaniu. Temu posłannictwu i ja służę. Na swój sposób. Stanowię dla niego łącznik ze światem. Nie musi o wszystkim wiedzieć, co przeżywa. Ma ważniejsze zadanie. Nieraz żartuje, że jestem dobrą kucharką, i że gdybym mię nie była, rozwiódłby się ze mną. Nie wie, jak ważną dla niego jest „ta dobra kucharka“, z którą zresztą często chodzi na rynek po jarzyny.

Prowadziła korespondencję Einsteinowi w trzech językach: po niemiecku, francusku i angielsku. O swoich zdolnościach matematycznych zwykła była mawiać: „Moim najważniejszym wypracowaniem matematycznym jest uchronienie naszego budżetu od deficytu“. Bo ten wielki geniusz matematyczny, nie umiałby się uchronić przed deficytem. Rozdarowywał chętnie więcej niż posiadał. Szczególnie wobec niezamożnych studentów bywał wprost rozrzutny.

Ten szeroki gest swojego męża umiała pani Einsteinowa w genialny sposób — finansować. Mianowicie sprzedawała oryginalne manuskrypty męża instytucjom i prywatnym zbieraczom za wysokie sumy, które później wręczała mężowi, a ten je rozdawał wedle woli, na prawo i lewo.

Poza tym była także „impresariem“ swego męża w jego wyczynach artystycznych. Jak wiadomo, jest prof. Einstein niezwykle uzdolnionym skrzypkiem. Ona więc organizowała jego domowe koncerty w Berlinie, a raz nawet urządziła mu publiczny występ, kiedy były potrzebne pieniądze dla jakiejś wielkiej sprawy.

Jeszcze poważniejszą była jej pomoc, kiedy Einstein musiał opuścić Niemcy. Wyjechał wtedy do Francji, Anglii, Holandii, aż mu Ameryka ofiarowała pracę w swoim największym obserwatorium astronomicznym. Pani Elza okazała się genialnym przewodnikiem w podróży, potrafiła sobie radzić w najbardziej zawikłanych i skomplikowanych sytuacjach i umiała zawsze mężowi zapewnić spokojne warunki pracy. O niebezpieczeństwach grozących

Z MODY

Borty -- wielkim przebojem mody wiosennej

Przybrania wszelkiego rodzaju są w tym roku bardzo modne. Nic też dziwnego, że w wielkich pracowniach nie spoczywa się, ale stale pracuje nad coraz to innymi możliwościami przybierania. Nowości, które się teraz pojawiają, mają wielkie znaczenie, należy je już uważać za przygotowania do mody wiosennej.

Wielkie fabryki wypuściły teraz na rynek borty wszelkiego rodzaju.

Modna borta, którą przybiera się suknie, przeznaczona na ulicę, jest matowa, świecąca bowiem, jest nieelegancka, narzucająca się, a więc przez to niesmaczna.

Naturalnie, że istnieją borty, które mimo lekkiego połysku, są bardzo wytworne, są to tak zw. „woskowane“ borty, których lekki połysk robi bardzo dobre wrażenie.

Modne borty są bardzo kunsztownie tkane i mają różnorakie wzory i plecionki.

Szerokie borty (powiedzmy dokładnie, szersze niż na jeden palec) wybieramy w kolorze sukni, taki jest niepisany przepis mody.

Natomiast wąskie borty i lice, a więc te rodzaje

które wyglądają jak sznureczki, wybieramy w kolorach mocno kontrastujących z kolorem materiału sukni, co daje bardzo dobry efekt i będzie dominującym motywem w modzie wiosennej. Na przykład czerwone lice na granatowym tle, albo ciemno brązowe na piaskowym wyglądają dosko- nale.

Sposób użycia borty zależy od indywidualnego gustu krawcowej względnie klientki. — Chociaż zastosowanie się do pewnego „systemu“ daje doskonale rezultaty. System ten polega na tym, że albo naszywa się bortami, poszczególne partie, względnie naszywa się je w równych odstępach.

Pierwszy nasz model, to całkiem luźny trójczwarterciowy żakiet, szyjka cała naszywana bortami, żakiet ma krój kloszowy, tak samo spodnica. Kraj spodnicy i całe rękawy obszyte bortą.

Drugi nasz model to płaszcz wiosenny, który ma w odstępach skośnie naszywane borty.

Trzeci model, to suknia popołudniowa, względnie spacerowa, z ciemnego materiału, wyłogi jasne, przybrana bortami w kolorze materiału sukni

Na śladach morderców małego Matsona?

Nowy Jork, 16. 1. (S) Policja kryminalna aresztowała dwóch osobników, którzy podobno pozostają w związku z aferą małego Karola Matsona. Aresztowanie nastąpiło w Olimpii, w stanie Waszyngton. Jednym z przytrzymanych jest były więzień, który był ogrodnikiem w willi sąsiadującej z domem dra Matsona. Ostatnio brał udział w kilku napadach ulicznych i ponoć miał grozić, że zabierze się do kidna-

perstwa, które jest w Ameryce, bardzo „popłatnym“ zawodem. Drugi ma być jakimś zdegenerowanym osobnikiem.

Pozytywnego dowodu ich winy dotychczas nie można było ustalić. Policja znalazła też auto, w którym wywieziono zwłoki. Zostało ono skradzione właścicielowi w Everett. Ślady kół samochodowych na miejscu znalezienia zwłok, odpowiadają kołom odnalezionego auta.

mu dowiadywał się zawsze dopiero wtedy, kiedy już minęły.

Pani Einsteinowa wierzyła głęboko w swoją misję. A uprawniało ją do tego jej życie, które było niecodziennym romansem. Pani Einstein nazywała się też z domu Einstein i była prawdziwą kuzynką wielkiego uczonego. Ojcowie, dwaj bracia Einstein, ożenili się z dwiema siostrami. W Ulm wychowywali się Albert i Elza, a rodzice przeznaczili ich dla siebie. Nagle Albert poślubił w Zurychu jugosłowiańską studentkę, a kuzynka poślubiła jakiegoś początkowego mieszczańskiego z Ulm. Zdaje się, że drogi życiowe dwojga kuzynów rozeszły się na zawsze. Tymczasem profesor dochodzi do przekonania, że jego małżeństwo było tragiczną pomyłką, rozwodzi się, i w tym samym czasie roz-

Film z Elżbietą Bergner o „Młodym Dawidzie“

Londyn, 16. 1. ZAT. Elżbieta Bergner która jak wiadomo, odniosła ostatnio wielki sukces w nowej sztuce dramaturga angielskiego Barry p. t. „Młody Dawid“ grać ma wkrótce w filmie opartym na tejże sztuce. Scenariusz opracowuje autor.

wodzi się też pani Elza. Młodzi znajdują się i pozostają razem szczęśliwi, aż śmierć Elzy ich rozłączyła.

Pani Einstein aż do śmierci spełniała sumienie swoje posłannictwo: nie była niczym innym, tylko żoną sławnego prof. Einsteina.

Dr. Feliks Grünbaum

Spec. chor. nosa, gardła, krtani i ucha
b. sekundariusz szpit. Zyd.

przeprowadził się i ordynuje 3-5
STAROWISLNA 62 I. p. tel. 160-98

KRONIKA

STYCZEN

Wschód słońca
7 g 16 m

17

Zachód słońca
15 g 53 m

NIEDZIELA

Szebat 5 5697

Ze Związku Międzykomunalnego Opieki Społecznej

W Domu Społ. na Osiedlu Rob. przy ul. Czarniejskiej odbyło się posiedzenie Rady Woj. Związku Międzykomunalnego Opieki Społecznej w Krakowie pod przewodnictwem prezesa wicemarszałka dra M. Kwaśniewskiego.

W obradach wzięło udział około 100 przedstawicieli instytucji, należących do Związku, którzy w obszernej dyskusji wypowiedzieli się za dalszym rozwojem Związku. Wobec powiększenia zakresu działania, postanowiono dać temu wyraz w uzupełnieniu nazwy Związku, która obecnie będzie brzmiała „Wojewódzki Związek Międzykomunalny Opieki Społecznej i Zdrowia Publicznego”.

Wśród szeregu spraw, które referował Dyrekt. Czarniecki, powzięto decyzję starania się o kredyty T. O. R., by móc prowadzić dalszą rozbudowę Osiedla w Krakowie. W obecnej chwili Osiedle zamieszkuje 200 rodzin robotniczych. Jak wynika ze złożonego sprawozdania, władze Związku w latach 1935/36 między innymi dokonały inwestycji społecznych na ogólną wartość ponad 8 miliony, w czym uczestniczył Związek kwotą około 2 miliony, Fundusz Pracy kwotą 200.000 zł.

Ruch ludności w listopadzie 1936

W ciągu miesiąca listopada 1936 zawarto w Krakowie małżeństw 190 (243), w tym chrześcijańskich 156 (212). Urodziło się żywo dzieci 232 (246), nieślubnych 38 (41), w czym z małżeństw żydowskich rytualnych 13 (13). Wśród żywo urodzonych było chłopców 119 (123). W tym samym okresie czasu zmarło osób 215 (210). Liczba zmarłych w szpitalach wynosiła osób 75 (74). Z przyczyn śmierci najczęściej przypada na choroby serca 41 i na gruźlicę 24. Wśród zmarłych było chrześcijan 161 (151).

Teoretyczny kurs szybowcowy

Szybowcuictwo, tak wspaniale rozwijające się na terenie Polski i zbliżające nasze wyniki do najlepszych wyników światowych — stawiających Polskę na drugim miejscu w Europie — rozwija się dzięki silnemu poparciu L. O. P. P.

Kraków ma również swą szkołę szybowcową w Bodaowie — prowadzoną przez Krakowski Okręg Wojewódzki L. O. P. P.

Licząc się z coraz większym napływem chętnych do szkolenia szybowcowego w sezonie zimowym i letnim — Szkoła Szybowcowa, przy Krakowskim Okręgu Wojewódzkim L. O. P. P. — organizuje jako pierwszy z cyklu kursów, w czasie od dnia 22 stycznia do dnia 10 lutego 1937 r. bezpłatny „Teoretyczny Kurs Szybowcowy”. Kurs odbywać się będzie w świetlicy L. O. P. P. przy Gimnazjum IX im. Hoene-Wrońskiego przy ul. Piotra Michałowskiego 10.

Zgłoszenia przyjmuje i wszelkich informacji udziela Inspektorat Lotnictwa Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P. w Krakowie, ul. Zwierzyniecka 26, II. Tel. 137-42.

Sprawy teatralne

Onegdaj odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta m. dra Kaplickiego posiedzenie komisji teatralnej, na której dyrektor teatru K. Frycz przedstawił projekt repertuaru na najbliższą przyszłość. Po przeprowadzeniu szczegółowej dyskusji projekt przyjęto, po czym rozpatrywano sprawę specjalnego repertuaru na „Dni Krakowa” w okresie letnim br. Zatwierdzenie definitywnego repertua-

Pociąg towarowy wykoleił się na stacji Kraków-Dąbie

Na stacji Kraków—Dąbie zdarzył się wypadek w czasie manewrowania pociągu towarowego. Z powodu niedokładnego przełożenia zwrotnicy, wykoleiły się dwie cysterny, naładowane spirytusem rektyfikowanym.

Na miejsce wypadku przybyło pogotowie kolejowe, które ustawiło z powrotem wagony na

szynach. Wykolejenie spowodowało przerwę w komunikacji, tak, że pasażerowie jadący z Kocmyrzowa do Krakowa musieli przesiadać do innego pociągu, który odwiózł ich do Krakowa. Przerwa w ruchu trwała około 3 godziny. Szkoła nieznaczna.

Wystawił weksle na 100.000 zł. aby je zainfatułowac na cudzym majątku

Przed kilkunastu laty zmarł Kazimierz Kwapicz, właściciel majątku ziemskiego Garpatowice w powiecie miechowskim. Jeszcze przed śmiercią Kwapicz rozparcelował swój majątek między chłopów, nie mogąc tego jednak prawnie przeprowadzić, oddał im działki gruntu w „wieczystą dzierżawę”.

O tym fakcie dowiedział się jego imiennik, Kazimierz Kwapicz, nie pozostający jednak ze zmarłym w żadnym stosunku. Chcąc wykorzystać fakt, że majątek Garpatowice był zahipotekowany dalej na nazwisko Kwapicza, wystawił on weksle na 100.000 zł., które miał następnie zainfatułowac na cudzym majątku.

Do przeprowadzenia tej transakcji były jednak potrzebne pewne fundusze, wobec czego Kwapicz porozumiał się z Leonem Gertlerem z Krakowa, który z kolei wszedł w kontakt z pewnym urzędnikiem, mającym tę rzecz finansować. Urzędnik ten miał jednak Gertlerowi płacić pewną kwotę miesięcznie, do czasu przeprowadzenia transakcji.

Gdy urzędnik nie dotrzymał warunków umowy, Gertler zaskarżył go do sądu. Sędzia przekazał jednak sprawę na drogę karną, gdzie zakończyło się zasądzeniem Gertlera na 6 miesięcy więzienia, a sprawa znajdzie poza tym swój epilog jeszcze raz przed sądem.

ru na „Dni Krakowa” zastrzegła sobie Komisja na najbliższe posiedzenie. W międzyczasie dyrekcja teatru przeprowadzi na ten temat konferencję z Pod. Związkiem Turystycznym, celem ujednostajnienia systemu propagandy tegoż repertuaru.

Wstrząsające samobójstwo

Na ul. św. Łazarza usiłowała pozbawić się życia, skacząc z okna na bruk Karolina Jurkowska, żona inkasenta, licząca lat 40. N tle niesnasek rodzinnych, K., będąca matką trojga dzieci, targnęła się na swe życie. Przewieziono ją do szpitala.

Echa ponurej zbrodni

Duże poruszenie wywołało swego czasu w Krakowie zamordowanie dwóch kobiet na Olszy. Jak wykazały pierwsze dochodzenia, poszlaki zwróciły się przeciw Wojciechowi Leji, odbywającemu ćwiczenia w jednym z pułków krakowskich.

Leja został aresztowany i przebywa do tej chwili w więzieniu św. Michała. Dochodzenia przeciw niemu zostały ukończone, a obecnie wpłynął do Sądu Okręgowego akt oskarżenia. Jest on oskarżony o podwójne zabójstwo.

Proces Leji, który uparcie wypiera się winy, odbędzie się z końcem lutego przed sądem przysięgłych i potrwa kilka dni.

Trzy osoby poparzone w czasie pożaru

W mieszkaniu Zofii Jachimskiej, przy ul. Grodzkiej 14/15 od świc na choince zapaliły się stopy, wskutek czego powstał pożar. Wezwana Straż Pożarna ugasiła ogień. Jachimska, jej matka i 8mio miesięczne dziecko doznały lekkich poparzeń. — Szkoła wynosi około 150 zł.

Tramwaj najechał na dorożkę

Na ul. Karmelickiej najechał na dorożkę konną prowadzoną przez Franciszka Ciepichę, zam. w Bieńczykach, wóz tramwajowy linii Nr 2, wskutek czego koń został lekko zrażony w lewą tylną nogę, zaś dorożka uległa lekkiemu uszkodzeniu. Powodem najechania było to, że Ciepicha jechał nieprzepisowo lewą stroną, a koń się sploszył na widok tramwaju.

Chciał okraść samochód

Szczurek Feliks (lat 36) murarz, został zatrzymany na gorącym uczynku usiłowanej kradzieży paczki towarów aptecznych, na szkodę Władysława Rudnickiego, zam. w Zakopanem, ze stojącego na ul. Sławkowskiej samochodu, w którym wybił szyby.

RELIGIA A ŻYCIE SEKSUALNE

Jutro w poniedziałek o godz. 19.30 wygłosi w sali odczytowej przy ul. Dunajewskiego 7 Karol Grycz Śmiłowski odczyt pt. „Religia a życie seksualne”. Po odczytaniu dyskusja. Goście mile widziani.

Kto wygrał na loterii?

Warszawa, 16. 1. (Sim). W dzisiejszym ciągnięciu loterii państwowej padły większe wygrane na następujące numery:

Pierwsze ciągnięcie:
25.000 zł. — nr. 59991.
10.000 zł. — nr. 11099, 183198.
5.000 zł. — nr. 159543.
2.000 zł. — nr. 3277, 43427, 53250, 71747, 75732, 77031, 83831, 83851, 106934, 111038, 162269, 165367, 171824, 189830.

Drugie ciągnięcie:
10.000 zł. — nr. 70027, 134490.
5.000 zł. — nr. 65396.
2.000 zł. — nr. 19740, 75506, 75643, 76482, 983365, 108572, 140650, 143295, 164142, 172368, 174590.

Kobiety w parlamentach amerykańskich

Waszyngton, 16. 1. PAT. W ostatnich wyborach jesiennych wybranych zostało do parlamentów poszczególnych stanów 135 kobiet, w tym 81 demokratki i 54 republikanek. 123 kobiety wybrano do izb niższych, a 12 do senatów stanowych.

NA CO LUDZIE CHORUJĄ?

W Wydziale Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w Krakowie zgłoszono w ciągu ubiegłego tygodnia następujące choroby zakaźne: błonica 3 wypadki, płońca 13, odra 2, róża 4, nagminne zapalenie przyusznic 1

— II. WIECZÓR GROTESKI I HUMORU W KLUBIE SYJONISTYCZNYM. Nadzwyczaj udaly, I. Wieczór, oraz fakt, iż wstęp nań mieli wyłącznie członkowie Klubu, skłonił Zarząd Klubu do powtórzenia Wieczoru Groteski i Humoru o programie uzupełnionym, w układzie pióra i pędzla art. mal. Eliszy Weintrauba. Dziś w niedzielę o godz. 7.30 wiecz. Wstęp dla członków, wprowadzonych gości i sympatyków. Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

— STOW. ŻYD. STUD. WSH. 18 bm. godz. 7 wiecz. odbędzie się zebranie z referatem p. O. Hersteina pt. „Wyższe uczelnie handlowe w Polsce”. Po referacie dyskusja. Zebranie odbędzie się na WSH. II piętro.

— SYJONSKI KLUB „COFIM”. W poniedziałek 18. bm. zebranie członków o godz. 8.45 wiecz. w lokalu Syjonistycznego Klubu Towarzystwa przy ul. Grodzkiej 71 II. p. Na porządku dziennym aktualia syjonistyczne.

Dla uczczenia pamięci bl. p. Ojca HENRYKA REICHMANA sioły Dr. Leon Reichman datkę na rzecz Szpitala Żydowskiego w Krakowie kwotą 500.— zł. 289k

Swiadcowie arabscy o „przywilejach“ Zydów w Palestynie

Jerozolima. 16. 1. (ZAT) Na dzisiejszym publicznym posiedzeniu Komisji królewskiej pod przewodnictwem lorda Peela składal zeznania burmistrz Jerozolimy dr Chal di. Usiłuje on dać analizę przyczyny rozruchów arabskich latem 1936 i dochodzi do wniosku, że rozruchy wybuchły z tego powodu, iż Arabowie stracili zaufanie do Anglii. Dr Chal di stwierdza następnie, że administracja angielska nic nie uczyniła dla rozwoju kraju w kierunku dążeń arabskich. Dr Chal di uskarża się, że rząd palestyński ogranicza działalność samorządu i usiłuje zabezpieczyć pozycje żydowskie w samorządzie. Dr Chal di nie jest zadowolony z tego, że administracja jest rzekomo mocno przeciążona na skutek obowiązującej w Palestynie trójjęzyczności. W odpowiedzi na pytanie sira Rumbolda musi przyznać, że Żydzi stanowią większość w Jerozolimie.

Dr Chal di korzysta ze sposobności, aby poczynić uwagi antyżydowskie i stwierdzić, że na przykładzie Jerozolimy Arabowie mogą się już przekonać, co by się stało, gdy by Żydzi stanowili większość w Palestynie. Dr Chal di omówił następnie kwestię Rady Legislatywnej podkreślając, że nie była to koncepcja zadowolająca Arabów, którzy mają inne aspiracje.

Następnie stanął przed Komisją przedstawił arabski Mansur, który omawiał „żydowskie uprzywilejowania“ w Palestynie. Sądzi on, że imigracja żydowska potęguje współzawodnictwo na rynku pracy i prowadzi do tego, że arabscy robotnicy są wypierani z ich pozycji. Żydzi są też uprzywilejowani w innych dziedzinach, są budowane szosy między koloniami żydowskimi i t. p.

Jerozolima. 16. 1. (ZAT) Jak donosi „A Difa“, 5 notablów arabskich, posiadających znaczne obszary ziemi w Bejt San, upoważniło pewnego Araba, zamieszkałego w Bejt San do sprzedania Keren Kajemetu ty siąc dunamów ziemi.

Delegacja Niezależnej Partii Pracy w Palestynie

Jerozolima. 16. 1. (ZAT) Delegacja niezależnej Partii Pracy, złożona z członków parlamentu Mc Governo i Stephena Campbell przybyła do Palestyny. Niezależna Partia Pracy przedłożyła niedawno Komisji królewskiej memoriał, w którym oświetla ze swego stanowiska obecną sytuację w Palestynie i perspektywy na przyszłość.

Terror endecki w Czyżewie i okolicy nie ustaje

Warszawa. 16. 1. (A) Z Czyżewa nadchodzą alarmujące wieści, że sytuacja tamtejszej ludności żydowskiej pogarsza się z każdym dniem i stała się już prosto katastrofalna. Handlarze żydowscy muszą siedzieć bezczynnie w domu, gdyż terroryzowani przez bojówki endeckie chłopci boją się utrzymywać z nimi jakiegokolwiek stosunki handlowe. Chłopci nie sprzedają Żydom nawet mleka. Ludności żydowskiej Czyżewa grozi śmierć głodowa. Na skutek tych alarmów zorganizował się w Białymstoku, komitet pomocy, który wysłał już na miejsce wagon ziemniaków. Jutro w gminie żydowskiej w Warszawie odbędzie się specjalne posiedzenie dla zorganizowania natychmiastowej pomocy doraźnej dla Żydów czyżewskich.

Z szeregu innych miasteczek nadchodzą wiadomości o aktach terroru endeckiego w stosunku do kupców i rzemieślników żydowskich. I tak w czasie jarmarku w Warce doszło do awantur w sklepie galanteryjnym Guttermana. Przybyło tam po zakupie kilku chrześcijan. Do sklepu wdarta się bojówka endecka, która zażądała od chrześcijan, by opuścili natychmiast sklep żydowski. W tym czasie nadszedł policjant, który usunął chuliganów, zatrzymując jednego z nich. Znaleziono przy nim broń i kilkanaście petard. Osadzono go w więzieniu.

W Kałuszynie do warsztatu powroźnika Hubermanna nieznanymi sprawcami wrzucił bu telkę ze żrącym płynem która uszkodziła meble.

Wielki pożar w zakładach graficznych „Książnica-Atlas“ we Lwowie

Lwów, 16. 1. (M). Dziś o godz. 12-tej w południe wybuchł pożar w oddziale fotomechanicznym w wielkich zakładach graficznych znanej spółki akcyjnej „Książnica-Atlas“ we Lwowie przy ul. Zielonej 20. Prawdopodobnie jeden z robotników ogrzewając na płomieniu gazowym płytę cynkową, która zanadto się rozgrzała, wrzucił ją przez omyłkę zamiast do wody, do nafty lub benzyny. Mimo, że pod ręką były 3 gaśnice i kran wodociągowy, cynkograf stracił — jak się zdaje — panowanie nad sobą i zaalarmował robotników z sąsiednich sal. Tymczasem jednak pracownia stanęła w płomieniach, które rozszerzyły się wskutek eksplozji bańki z benzyną. Ten przypuszczalny przebieg wypadków wywołał fatalne następstwa. Pożar zniszczył całe trzecie piętro wraz z precyzyjnymi aparatami kieszarni i przerzucił się na piętro ozwane, mieszczące introligatornię, w której w tym momencie znajdowały się ogromne ilości książek. Robotnicy zdołali zbiec schodami na dół, ogień zaś trawił łatwo palne materiały, zwłaszcza papiery. Dopiero o godz. 15-tej pożar został ugaszony. Szkody są olbrzymie. Na szczęście stropy żelazo-betonowe nie dopuściły do runięcia ciężkich maszyn cynkograficznych i introligatorskich.

Szkody w zniszczonym budynku wynoszą około 60.000 zł., w aparaturze i maszynach około 120.000 zł., w książkach około 40.000 zł., razem co najmniej 200.000 zł., przy czym cyfry te trudno ustalić w pierwszej chwili po pożarze.

W oddziale fotomechanicznym „Książnicy-Atlas“ znajdowała się przeznaczona do powielania wielka mapa katastralna miasta Lwowa, z której uratowano tylko część. Mapa wielkości ok. 5 m. kw. opracowywana była przez cały sztab urzędników i rysowników w ciągu wielu miesięcy, przy czym dokonywano zdjęć z samolotu i na tej podstawie dopiero rysowano plan posesyj miasta. Gdyby się okazało, że zarząd miejski nie posiada kopii poszczególnych fragmentów tej mapy, to do szkód wyrządzonych pożarem trzeba będzie dodać jeszcze około 100.000 zł.

Na miejsce pożaru przybyli wraz ze strażą pożarną przedstawiciele władz na czele z wicestarostą grodzkim mgr. Kirschnerem.

Ostateczny skład zarządu kahału w Sosnowcu

Sosnowiec, 16. 1. (K) W dniu wczoraj-

Program prac w komisjach Senatu i Sejmu

Warszawa, 16. 1. PAT. Komisja budżetowa Senatu pod przewodnictwem sen. Rostworowskiego przystępuje w nadchodzący wtorek, tj. 19 bm. do prac nad preliminarzem budżetowym państwa na r. 1937/38.

Na posiedzeniu wtorkowym, które rozpocznie się o godz. 10 rano, rozpatrywane będą budżety Prezydenta R. P. (sprawozdawca sen. Pawelec), Sejmu (spraw. sen. Petrażycki), Senatu (spraw. sen. Marian Malinowski) i kontrola państwowa (spraw. sen. Fudakowski).

Następne posiedzenie komisji odbędzie się 20 bm. o godz. 11. Na porządku dziennym budżet prezydium Rady ministrów, który zreferuje sen. Słowiński.

Komisja prawnicza Sejmu na posiedzeniu w dniu 20 bm. tj. w środę rozpatrywać będzie wniesiony swego czasu przez wicemarszałka Sejmu Miedzińskiego projekt ustawy o zniesieniu ordynacji rodzinnych. Sprawozdawcą tego projektu ustawy jest pos. Madeyski.

W poniedziałek dnia 18 bm. odbędzie się posiedzenie sejmowej komisji pracy. Na porządku dziennym znajduje się sprawozdanie pos. Z. Gardeckiego o rządowym projekcie ustawy o układach zbiorowych pracy.

List p. Mazura do posła Sikorskiego

Warszawa, 16. 1. ZAT. W związku z kampanią oszczerczą, która prowadzona jest ostatnio z intencją żydożerczą m. in. przeciwko firmie Bracia Mazur, były prezes gminy żydowskiej w Warszawie p. Elias Mazur wystosował we czwartek 16 bm. następujący list do posła Brunona Sikorskiego: „W dzisiejszych dziennikach przeczytałem przemówienie pańskie na wczorajszym posiedzeniu komisji budżetowej Sejmu, w którym oświadczył WPan, że firma moja „popelniała nadużycia“ i „oszukała skarbu państwa“ na miliony. Ponieważ jedynym źródłem tego twierdzenia mogą być artykuły prasowe z ostatnich dni i ponieważ treść tych artykułów była nieprawdziwa i jest przedmiotem ścigania prawnego, o czym doniosły poważne organy prasowe, przeto apelując do pańskiego poczucia honoru używam WPana:

1) albo do oświadczenia mi na piśmie, że WPan podniesione zarzuty cofnie,
2) albo da mi oświadczenie na piśmie, że nie korzystając z przysługującego WPanu immunitetu poselskiego, podda się WPan jurysdykcji sądu w sprawie o zniesławienie, które musiałbym dla swej rehabilitacji Panu wytoczyć.

Ze względu na pilność sprawy oczekuję odpowiedzi pana posła w ciągu 24 godzin“.

Do soboty wieczór, a więc po upływie 48 godzin, p. Mazur na rzezonny list odpowiedzi nie otrzymał.

KRONIKA ŁÓDZKA

Łódź, 16. 1. (G). W sferach politycznych Łodzi kursuje wiadomość, że PPS chce wpłynąć na władze nadzorcze w kierunku szybkiego zatwierdzenia prezydium miasta, by nie dopuścić do uchwalenia budżetu przez tymczasowy zarząd miasta.

Łódź, 16. 1. (G). Gmina żydowska w Tomaszowie Mazowieckim otrzymała od starostwa nakaz, by do 25 bm. ułożyła budżet, który ma obniżyć o 50 proc. dochody, pochodzące z uboju rytualnego i odpowiednio podwyższyć etat składkowy.

Łódź, 16. 1. (G). Bezrobotny Karol Liedke z okazji urodzin swego dziesiątego dziecka, zaprosił pana Prezydenta R. P. na ojca chrzestnego. Pan Prezydent zaproszenie to przyjął, polecając nowo narodzonemu wręczyć książeczkę PKO na 50 zł.

szym odbyło się w gminie żydowskiej w Sosnowcu losowanie między 3 kandydatami do zarządu pp. Czapnikiem, Mareynem a Kajzerem. W wyniku losowania sporne miejsce w zarządzie przypadło p. Kajzerowi. Wobec tego układu sił nie są przewidziane żadne zmiany w wybranym prezydium.

Aresztowania w związku z katastrofą w Mysłowicach

Katowice. 16. 1. PAT. Na polecenie prokuratora zatrzymano w areszcie śledczym w związku z katastrofą dyżurnego ruchu na stacji w Mysłowicach Urbanka i zwrotniczego Koziola. Dalsze szczegółowe dochodzenia trwają.

Dowsin z dep. ruchu jako przewodniczący, naczelnik wydziału zabezpieczenia Barysz, oraz kilku urzędników Ministerstwa. Komisja pozostanie na Śląsku aż do całkowitego ukończenia dochodzeń.

Katowice. 16. 1. PAT. W skład komisji ministerialnej, która z ramienia Ministerstwa Komunikacji przeprowadza dochodzenia celem wyświetlenia przyczyny katastrofy kolejowej wchodzi naczelnik wydziału

Według informacji otrzymanych dziś w godzinach po południowych ze sfer lekarskich, stan zdrowia wszystkich rannych ofiar katastrofy kolejowej jest pomyślny. Są oni otoczeni troskliwą opieką i czują się dobrze.

Właściciel młyna popełnił samobójstwo na widok pożaru swego dobytku

Stanisławów. 16. 1. PAT. W Strychanicach pow. Tłumacz wybuchł pożar w młynie motorowym, stanowiącym własność Aleksandra Nowaka. Młyn spłonął doszczętnie wraz z zapasem 10000 kg zboża. Przyczyną pożaru było pozostawienie w młynie niedopalonego koks, którym osuszano świeżo sporządzone miejsce z betonu pod

montaż kamienia młyńskiego. Szkody wynoszą ok. 35000 zł. Młyn nie był ubezpieczony.

W czasie pożaru właściciel młyna 62-letni Aleksander Nowak widząc, że pożaru nie da się ugasić, popełnił samobójstwo — dwoma strzałami z rewolweru. Śmierć nastąpiła natychmiast.

„Hiszpania zalana jest czerwonymi ochotnikami“ twierdzi przywódca łaszystów irlandzkich

Dublin. 16. 1. PAT. Gen. O'Duffy, po powrocie z Hiszpanii oświadczył, że brygada irlandzka, znajdująca się po stronie powstańczej, po ukończeniu przeszkolenia w miejscowości hiszpańskiej Caceres, zostanie wysłana w dniu 26 stycznia na front. W związku z zakazem zaciągu ochotniczego, gen. O'Duffy oświadczył, że z początkiem wojny Niemcy i Włochy zaproponowały wprowadzenie zakazu wysyłki ochotników do Hiszpanii, jednak inicjatywa ta nie została podtrzymana przez żadne państwo, a w międzyczasie tysiące komunistów z Z. S. R. R., Meksyku, Francji i innych krajów przybywało

na pole walki. Po stronie powstańczej — twierdzi gen. O'Duffy — nie ma żadnych oddziałów piechoty cudzoziemskiej z wyjątkiem oddziałów irlandzkich. Usiłowanie Francji i Anglii powstrzymania dopływu ochotników są manewrem, skierowanym przeciw patriotom hiszpańskim, gdyż Hiszpania zalana jest czerwonymi ochotnikami. Żadne dążenia angielskie w kierunku niedopuszczenia nowych sił nie będą mogły być ściśle wykonane, gdyż granica francusko-katałańska kontrolowana jest przez urzędników-komunistów.

Kontrola niemiecka w kanale kilońskim

Berlin. 16. 1. PAT. Niemieckie biuro informacyjne donosi: Po uchyleniu sprawy nadzoru nad komunikacją wodną Rzeszy, ustaloną w traktacie wersalskim, przejście obcych okrętów wojennych przez kanał kiloński będzie nadal dozwolone wyłącznie po uprzednim porozumieniu w drodze dyplomatycznej.

Londyn. 16. 1. PAT. Oficjalnego potwierdzenia zamknięcia kanału kilońskiego jeszcze tu nie otrzymano. Reuter donosi, że jeśli nawet wiadomość ta zostanie potwierdzona, to właściwie sytuacja dotychczasowa nie ulegnie zmianie, gdyż wypowiedzenie klauzuli traktatu wersalskiego, umiędzy naradawiających drogi wodne Rzeszy, odnosiło się do wszystkich dróg wodnych na terytorium Niemiec, a więc tym samym i do kanału kilońskiego. Dzisiejsze postanowienie jest tylko logicznym następstwem poprzednio powziętej decyzji.

Rząd nawiązuje kontakt z opozycją chorwacką

Paryż. 16. 1. PAT. Agencja Havasa donosi z Białogrodu, że prem. Stojadinowicz, który wczoraj powrócił z St. Moritz, odbył dziś w okolicy Zagrzebia konferencję z Włodzimierzem Maczkiem, szefem opozycji chorwackiej. Spotkanie to wzbudziło ogólne zainteresowanie, gdyż jest to pierwsza próba nawiązania kontaktu między rządem jugosłowiańskim a opo-

Jak załatać wyrwę „ekscesową“ w studiach?

Warszawa. 16. 1. (Sin.) W przyszłym tygodniu zwolane będzie pierwsze po otwarciu Uniwersytetu J. P. posiedzenie senatu tej czelni. Posiedzenie to prawdopodobnie będzie poświęcone sprawie skompensowania olbrzymiej przerwy w studiach, która mogłaby się odbić ujemnie na wynikach egzaminów. Dodać należy, że niektóre wydziały uniwersyteckie zajął sprawę we własnym zakresie, powiększając znacznie ilość godzin wykładowych, tak, by cały program można było wyczerpać do końca roku akademickiego.

Warszawa. 16. 1. (Sin.) Wczoraj zwolniony został z aresztu centralnego słuchacz Politechniki warsz. Płachecki, który aresztowany był wraz z innymi uczestnikami blokady. W areszcie pozostało jeszcze 7 studentów.

Nadużycia urzędników skarbowych we Lwowie

Warszawa. 16. 1. (Sin.) Aresztowani we Lwowie trzej urzędnicy skarbowi, Kazimierz Krzyżanowski, Franciszek Balanowski i Michał Cierniewicz, zostali osadzeni w więzieniu w Brygidkach. Prokuratura zarzuca im stosowanie bezprawnych nlg i bezprawne pobieranie należnych skarbowi państwa podatków. Zarzut dotyczy umorzeń podatkowych w wysokości po kilka, a nawet po kilkanaście tysięcy zł. W afe-

Narady polityczne w Zakopanem?

Warszawa. 16. 1. Jedno z tutejszych po południowych pism prorządowych podało depeszę z Zakopanego, że przybył tam dziś płk. Koc i wicemarszałek Miedziński. Wiadomość ta wzbudziła zainteresowanie w kręgach politycznych ze względu na to, że w Zakopanem bawi obecnie, jak wiadomo, marszałek Smigły Rydz. Snuje się rozmaite przypuszczenia, m. m. w związku z zapowiedzią posła Walewskiego o bliskim zakończeniu prac nad utworzeniem nowej organizacji prorządowej.

Wielka wstęga „Polonia Restituta“ dla ministrów francuskich

Paryż. 16. 1. PAT. Ambasador R. P. w Paryżu p. Juliusz Łukasiewicz udał się dziś osobiście w godzinach przedpołudniowych na Quai d'Orsay i w imieniu Prezydenta R. P. udekorował francuskiego ministra spr. zagr. p. Yvon Delbosa wielką wstęgą orderu „Polonia Restituta“. Następnie ambasador Łukasiewicz udał się do Ministerstwa wojny, gdzie również w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej udekorował wielką wstęgą orderu „Polonia Restituta“ ministra wojny i obrony narodowej Francji p. Edwarda Daladier.

Pogłębianie prac ustawodawczych Senatu

Warszawa. 16. 1. (Sin.) W piątek dnia 15 bm. odbyło się w Senacie pierwsze konstytuujące zebranie nowo powołanego do życia klubu prac parlamentarnych pod przewodnictwem sen. Bobrowskiego. Zadaniem tego klubu jest pogłębianie prac ustawodawczych Senatu. W wyniku obrad wybrano komitet organizacyjny w składzie następującym: wicemarszałek Makowski — przewodniczący i członkowie senatorowie Rostworowski, Lechnicki, gen. Zarzycki, Dąbkowski, Rudowski, Gwizdz, Kudelska i Jaroszewiczowa.

Sesja nadzwyczajna parlamentu w sprawie lasów państwowych?

Warszawa. 16. 1. (Sin.) Wczoraj członkowie podkomisji budżetowej, która pod przewodnictwem posła Jabłońskiego powołana została do szczegółowego rozpatrzenia zaprojektowanej przez posła Dudzińskiego noweli do dekretu o lasach państwowych, na zaproszenie ministra rolnictwa Poniatowskiego udali się do dyrekcji lasów państwowych, gdzie na całodzienną konferencję, trwającą od godziny 10 rano do 8 wieczór, przedstawiciele poszczególnych działów dyrekcji lasów zapoznawali członków podkomisji ze sposobami opracowania planów finansowo-gospodarczych lasów państwowych. Najbliższe posiedzenie podkomisji odbędzie się w poniedziałek o godzinie 10 rano. Jak wiadomo plan finansowo-gospodarczy lasów państwowych wchodzi każdego roku w życie z dniem 1 października, a więc do tego terminu zatwierdzony jest w myśl obowiązujących przepisów przez Radę Ministrów. Nowela posła Dudzińskiego domaga się, aby plan ten był uchwalany corocznie przez Sejm. W czasie obrad podkomisji rzucono została podobno koncepcja zwolnienia corocznie sesji nadzwyczajnej parlamentu w celu uchwalenia planu finansowo-gospodarczego lasów państwowych.

Obostrzona kontrola sanitarna nad jatkami

Warszawa. 16. 1. (Sin.) W związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia o nadzorze nad mięsem i przetworami mięsnymi obostrzona została kontrola sanitarna nad wędliniarniami i jatkami. Starostwa przeprowadzać będą lustracje sklepów mięsnych dla sprawdzenia, czy odpowiadają one wymogom sanitarnym. Handel okrężny wędlinami i mięsem jak również na targach i straganach pod otwartym niebem jest wzbroniony.

Material dochodzeń jest bardzo duży, dochodzenia prowadzone są w trybie przyspieszonym

Minister kolonij Francji o możliwościach imigracyjnych dla Żydów

W uzupełnieniu doniesienia ZAT (zob. str. 1) podajemy poniższą depeszę PAT. — Red.

Paryż, 16. 1. PAT. „Le Petit Parisien“ podaje, że w Ministerstwie Kolonij odbyła się konferencja, poświęcona projektowi osadnictwa Żydów w koloniach francuskich. Po konferencji tej, w której wzięli udział przedstawiciele szeregu organizacji żydowskich, minister kolonij Moutet udzielił przedstawicielowi „Le Petit Parisien“ wywiadu, w którym oświadczył, co następuje:

Do kwestii osadnictwa Żydów w naszych koloniach odnoszę się bardzo przychylnie, ponieważ wiem, iż Żydzi mogą stanowić poważny element kolonizacyjny i okazali się całkowicie zdolni do pracy na roli, która jest podstawą wszelkiej działalności kolonizacyjnej. Dali oni znakomite dowody tych cech na terenie Palestyny.

Minister zastrzegł się jednak, iż nie należy

żyć zbyt wielkich iluzji co do możliwości masowego osadnictwa Żydów w koloniach francuskich. Przykład palestyński wskazuje przede wszystkim na konieczność rozporządzenia odpowiednimi środkami finansowymi. Poza tym w koloniach, gdzie klimat pozwala na pracę Europejczyków, zasoby ziemi nie są już zbyt wielkie. Uściślenie stworzenia masowej kolonizacji zrodziłoby trudności polityczne, których obecna walka w Palestynie jest jednym z przykładów. W każdym razie, oświadcza minister, chociaż muszę przestrzec przed iluzjami, nie chcę bynajmniej powiedzieć przez to, iż wszelkie wysiłki, podejmowane w tej sprawie, muszą dać rezultaty ujemne. Trzeba przede wszystkim dokonać wyboru kraju, w którym chce się przeprowadzać próbę kolonizacji.

O ile chodzi o mnie, to wspólnie z gubernatorami kolonij jestem skłonny oddać do dyspozycji osób, prowadzących badania w tej spr-

wie, kadry fachowców, którzyby im znacznie ułatwili zadanie. Badania tego rodzaju już się zresztą rozpoczęły i jestem w posiadaniu odpowiednich raportów kierowników kolonialnych. O ile chodzi np. o Madagaskar, to gubernator tego kraju zawiadamia mnie, iż skłonny jest przychylnie rozważyć projekt osadnictwa na tym terenie pod warunkiem, że będzie się miało do czynienia z osadnikami, popieranymi przez poważne organizacje i posiadającymi odpowiednio zapewnioną pomoc finansową. Poza tym terenem można jeszcze wziąć pod uwagę terytoria w Nowej Kaledonii na Nowych Hebrydach, a nawet w Gujanie, gdzie klimat jest mniej niezdrowy, niż się ogólnie przypuszcza. Możliwe jest również — zakończył minister — iż w koniecznym wypadku znalazłaby się odpowiednia pomoc finansowa, ale tylko wtedy, gdyby się miało do czynienia z odpowiednio poważnymi organizacjami.

W oczekiwaniu oferty Bluma pod adresem Niemiec

Ustawiczne fluktuacje w nastrojach francusko-niemieckich

Berlin, 16. 1. PAT. Niemieckie koła polityczne z dużym zainteresowaniem oczekują mowy premiera Bluma w Lyonie jaką wygłosić ma w dniu 24 stycznia. Premier francuski złożył ma podobno deklarację w sprawie konieczności zbliżenia niemiecko-francuskiego, najpierw na gruncie gospodarczym, a później na terenie politycznym. Sprawozdawcy dzienników niemieckich w Paryżu nadsyłają w tej sprawie obszernie doniesienia. Utrzymują oni, że w Paryżu odbyły się doniosłe narady wstępne z udziałem p. ambasadora Francois Ponceta w sprawie zawarcia szerokiego porozumienia gospodarczego z Niemcami. Koła francuskie, zdaniem korespondentów pism niemieckich, wykazują jakoby pojedynczość nawet co do zagadnienia kolonialnego. Dopiero na podłożu osiągniętego porozumienia gospodarczego nastąpić ma w przyszłości zbliżenie polityczne.

Jest rzeczą znaną — pisze „Hamburger Fremdenblatt“ — że ambasador Francois Pon-

cet od dawna jest gorącym zwolennikiem idei, iż trudne zagadnienie zbliżenia i współpracy między Francją a Niemcami rozpocząć należy od strony gospodarczej, a nie odwrotnie, gdyż dobre stosunki gospodarcze silą rzeczy ułatwią osiągnięcie dobrych stosunków politycznych. Stwierdzić należy, że w dniach ostatnich w niemieckiej opinii publicznej w stosunku do Francji widoczne są fluktuacje niemal z dnia na dzień. Akcenty pojedyncze przeplatają się z tonem pełnym wyrzutów i sceptycyzmu. Ogólnie biorąc, sprawa porozumienia niemiecko-francuskiego stanowi w Berlinie stały temat do dyskusji. Po niedawnych ostrych przestrożach szeregu publicystów niemieckich, że Niemcy nie pójda na żadne targi z Francją, i nie zgodzą się na koncesje polityczne w zamian za korzyści gospodarcze, dziś przeważa ton umiarkowany. Krąży nawet ponownie pogłoska, że dr. Schaecht uda się jednak do Paryża w czasie stosunkowo bliskim.

Końcowa faza rozmów Goeringa w Rzymie

Rzym, 16. 1. PAT. Włoskie koła półurzędowe oświadczają, że odpowiedź włoska na notę brytyjską z dnia 11 stycznia w sprawie Hiszpanii jest kwestią najbliższych dni. Oświadczenie to komentowane jest jako dowód, że rozmowy, które toczyły się pomiędzy premierem Goeringiem, a włoskimi mężami stanu, wkroczyły w fazę końcową.

Włoskie koła polityczne podkreślają ponadto, że wizyta premiera Goeringa nie jest skierowana przeciw jakemukolwiek państwu, ponieważ współność programu Niemiec i Włoch stwarza warunki dla szerszej współpracy europejskiej.

O przebiegu rozmów włosko-niemieckich informowane są poselstwa austriackie i węgierskie.

Paryż, 16. 1. PAT. Agencja Havasa donosi z Berlina, że w tamtejszych kołach politycznych panuje przekonanie, iż odpowiedź rządu Rzeszy na brytyjską notę, nalegającą na przypieczętowanie rozwiązania problemu ochotników w Hiszpanii, będzie udzielona dopiero w przyszłym tygodniu. Jak się zdaje, zwłoka ta wywo-

lana jest oczekiwaniem na powrót prem. Goeringa z Rzymu i na zdanie przez niego sprawozdania z rozmów, przeprowadzonych z Mussolinim na temat Hiszpanii.

Rzym, 16. 1. PAT. W sobotę rano premier Goering w towarzystwie włoskiego ministra lotnictwa gen. Valle zwiedził lotniczy ośrodek doświadczalny w Guidonii, skąd powrócił do Rzymu o godz. 15-tej. Po południu premier Goering kontynuował w Pałacu Weneckim na rady polityczne z Mussolinim i ministrem spr. zagranicznych hr. Ciano. Wieczorem premier Goering był obecny w operze, po czym podejmowany był obiadem przez min. Ciano w hotelu „Excelsior“.

Wizyta — zasadniczo możliwa

Rzym, 16. 1. PAT. W związku z pogłoskami o bliskiej wizycie ministra spraw zagranicznych Ciano w Londynie, włoskie koła półurzędowe oświadczają, że sprawa tej wizyty nie została jeszcze zdecydowana. Wizyta jest jednak zasadniczo możliwa ze względu na to, że sto-

Przeciw oszczerczej kampanii antyżydowskiej

Warszawa, 16. 1. (A) Niesłychane wystąpienie smutnej sławy pośła Bakona, który zapowiedział z trybuny sejmowej, że przy rozpatrzeniu budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych zażąda usunięcia z wojska polskiego wszystkich Żydów jako niezdolnych i nie nadających się do obrony granic Polski, odbiło się szerokim echem w kołach b. żołnierzy Żydów. Postanowiono zwrócić się do najwyższych czynników wojskowych: do marszałka Smigłego Rydza oraz do ministra spraw wojsk, gen. Kasprzyckiego z apelem o wzięcie w obronę Żydów którzy przelewali krew w walkach o odrodzenie i wolność Polski przed publicznym znieważeniem ich czci i szarganiem godności obywateli, byłych żołnierzy armii polskiej. Planowana jest wielka akcja protestacyjna przeciwko kampanii oszczerczej, godzącej w dobre imię obywateli i żołnierzy żydowskich.

Zamówienia Min. Komunikacji na G. Śląsku

Chorzów, 16. 1. PAT. Jak donoszą, Ministerstwo komunikacji zamówiło w fabryce zwrotnic huty „Piłsudski“ akcesoria kolejowe, wartości około 5 milionów zł.

Uniwersalny sędzia gdański

Gdańsk, 16. 1. PAT. Nowym prezesem sądu gdańskiego wybrany został referent wydziału dla spraw wewnętrznych senatu W. Miasta p. Walter Wohler, który równocześnie piastuje stanowisko prezesa gdańskiego sądu najwyższego i gdańskiego sądu okręgowego. Prezes Wohler pochodzi z Pomorza, gdzie urodził się jako syn właściciela majątku Mirowo powiatu kościerskiego.

Skazanie dygnitarza hitlerowskiego w Gdańsku

Gdańsk, 16. 1. PAT. Przed sądem gdańskim odpowiadał dziś w trybie przypieczętowanym pod zarzutem obrazy senatu Wolnego Miasta członek stronnictwa narodowo-socjalistycznego dr. Herbert Eckstaedt, zajmujący w hierarchii partyjnej poważniejsze stanowisko. Dr. Eckstaedt skazany został na 8 miesięcy więzienia, przy czym sąd zarządził natychmiastowe osadzenie go w areszcie.

sunkom włosko-angielskim przywrócić charakter serdeczny i przyjazny.

Królowa Wilhelmina w Iglis

Wiedeń, 16. 1. PAT. Urzędowo komunikują, że dziś w południe królowa holenderska Wilhelmina przybyła do miejscowości Iglis pod Innsbruckiem na pobyt wypoczynkowy.

O zasiłki dla bezrobotnych pracowników sezonowych

Warszawa, 16. 1. (Sin). Ministerstwo Opieki Społecznej wyjaśniło niedawno, że robotnicy sezonowi mają prawo do zasiłku na wypadek braku pracy, jeżeli w roku ubiegłym przepracowali 13 tygodni. Fundusz Pracy interpretuje tę decyzję tak, że robotnicy udowodnić muszą, że przepracowali w ubiegłym roku pełne 13 tygodni, względnie 78 dni i tylko takim robotnikom sezonowym przyznano zasiłki. Wskutek tego większość robotników sezonowych nie ma prawa do zasiłku, ponieważ na robotach publicznych pracowano w ubiegłym roku przeważnie 3—4 dni w tygodniu.

Organizacje robotnicze wystąpiły do ministerstwa opieki społecznej z żądaniem, aby już 39, względnie 56 dni przepracowanych w roku ubiegłym uprawniało do zasiłku. Władze ministerialne przyjęły ten postulat przychylnie. Decyzja ma zapasć około 20 stycznia.

Niezwykła tragedia małżeńska

Kielce 16. 1. PAT. W Stawkach pow. opatowskiego, wydarzyła się krwawa tragedia wśród następujących okoliczności: Niejaka Leokadia Gawlikowa w wyniku sprzeczki z mężem strzeliła do niego kilkakrotnie z rewolweru, raniąc go ciężko w głowę, po czym w celach samobójczych poderżnęła sobie gardło brzytwą i przecięła żyły obrą ręk. Rannych w stanie b. ciężkim odwieziono do szpitala ubezpieczalni społecznej w Ostrowcu. Istotnej przyczyny usiłowanego zabójstwa i samobójstwa na razie nie ustalono.

Kara śmierci za deprawowanie uczennic

Moskwa, 16. 1. PAT. Z Archangielskoje na Kaukazie donoszą: Nauczyciel Głoty skazany został na karę śmierci za deprawowanie młotnich uczennic. Prokurator w mowie oskarżycielskiej wyszedł z założenia że jeśli szkodnictwo traktuje się jako ekonomiczną kontrrewolucję i zwalcza się je karą śmierci, nie można postąpić inaczej z ludźmi zwyrodniałymi, którzy czynią zamach na najcenniejszy kapitał — dzieci sowieckie.

Rewolucja w Hondurasie?

Meksyk, 16. 1. PAT. Nadeszły tu pogłoski, jakoby w republice Honduras wybuchła nowa rewolucja, a powstańcy zajęć mieli miasto Trujillo. Pogłoski takie silnie utrzymują się w Salradone. Broń powstańcy otrzymać mieli drogą morską. W meksykańskich kolach politycznych pogłoskę tą przyjmują z zastrzeżeniami.

Jacht zatonął, minister ocalał

Buenos Aires, 16. 1. PAT. Jacht, na którym znajdował się argentyński minister rolnictwa Carcano, zatonął dziś na wysokości Gualegatchu. Minister, towarzyszące mu osoby i załoga są uratowani i znajdują się w Gualegatchu.

Odprężenie w Chinach

Szanghaj, 16. 1. PAT. Przybył do Nankinu z Sian-Fu jeden z delegatów rządu nankińskiego Li-Czen-Lin. Oświadczył on przedstawicielom prasy, że wbrew informacjom japońskim w stosunkach między Nankinem a Sian-Fu nastąpiło znaczne odprężenie. Li-Czen jedzie dnia 17 bm. do Feng-Hua z raportem dla marszałka Czang-Kai-Szeka.

Meksyk, 16. 1. PAT. W okolicach Playa Vicente w pobliżu Vera Cruz znaleziono szczątki samolotu linii komunikacyjnej Meksyk—Melida, o którym od kilku dni nie było żadnej wiadomości. Szczątki aparatu były spalone, a zwłoki 9-ciu pasażerów — zwięglone.

Świadek zemdłał na sali rozpraw w czasie konfrontacji

Proces przeciw b. adw. Grzeszczyńskiemu, Janiszewskiemu i tow. obfitował wczoraj w dramatyczne momenty. Jako pierwszy zeznawał na wczorajszej rozprawie dyrektor zarządu miejskiego p. Herget, który stwierdził, że nie przypomina sobie jakoby osk. Janiszewski uczęszczał z nim razem do szkoły. Świadek pamięta jednak, że Janiszewski zgłaszał się o posadę i wówczas spotkał się z odmową.

Duże poruszenie wywołują zeznania dalszego świadka, radcy budownictwa K. Nazwisko tego świadka wymieniano kilkakrotnie podczas tego procesu, twierdząc, że przebywał w towarzystwie oskarżonych. Na wczorajszej rozprawie świadek zaprzeczył, jakoby zapewniał jedną z poszkodowanych, iż ma pewną posadę tercjana w szkole miejskiej.

W tym momencie prokurator dr Jarosiński żądał przeprowadzenia konfrontacji. Przed sądem stanęła wówczas poszkodowana Genowefa Komenda i stwierdziła, że świadek przyrzekł jej posadę. Pod wrażeniem tych słów świadek zemdłał na sali rozpraw. Po doprowadzeniu do przytomności K. opuścił salę rozpraw.

Po wyczerpaniu listy świadków i odczytaniu aktów nastąpiło zamknięcie przewodu sądowego i przemówienia stron. Z kolei ogłoszony został wyrok mocą którego były adwokat Grzeszczyński zasądzony został na 3 i pół roku więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 5 oskarżony Janiszewski na 5 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 8; oskarżony Paluch na 1 rok więzienia a oskarżony Flak na 8 mies. więzienia.

DYZURY LEKARZY I APTEK:

Dziś mają dyżur dzienny lekarze: Dr Dym Osi, Gertrudy 18, tel. 105-58; Dr Lazer Debora, Miodowa 22, tel. 169-43; Dr Redo Aleksander, Zamojskiego 29, tel. 182-50; Dr Twardowski Marian, Lubomirskich 27.

Dyżur nocny: Dr Kelhofer Artur, Krasińskiego 4; Dr Owczyński Tadeusz, Lubicz 34, tel. 168-26; Dr Silberberg Stefania, Starowiślna 41, tel. 134-63; Dr Tepper Arnold, Kalwaryjska 7, tel. 134-52.

Dziś mają dyżur dzienny i nocny apteki: Szczępańska 1, Kościuszki 18, Długa 66, Mikołajska 4, Starowiślna 77, Kalwaryjska 27.

Tylko dzienny dyżur: Grodzka 22, Plac Matejki 3, Wybickiego 1, Rakowicka 12, Dietla 36, Plac Zgody 18.

ODGRYŻŁ KAWALEK UCHA

W dniu wczorajszym doszło do bijatyki pomiędzy dwoma pijakami w trakcie której Pałach ugryzł kawałek lewego ucha swemu kompanowi Balukowi zamieszkałemu przy ul. Zagrodzie 34.

Przewidywany przebieg pogody do wieczora d. 17 bm.: W dalszym ciągu mroźno przy pogodzie chmurnej z rozpodzieniami i niewielkich opadach śnieżnych. Umiarkowane wiatry wschodnie i południowo-wschodnie.

„Dąb” wykluczony z Ligi

Warszawa, 16. 1. Dziś w sobotę obradowało w Warszawie walne zebranie Ligi z udziałem delegatów wszystkich klubów. Przewodniczył obradom red. Obrubański.

Jako pierwszy przemawiał imieniem zarządu Ligi kpt. Kublin, proponując połączenie dyskusji nad absolutorium dla ustępujących władz ze sprawą Dębu. Po uchwaleniu wniosku kpt. Kublin referował obszernie stanowisko zarządu w sprawie Dębu, podając tło afery. Przekupstwo bramkarza Śląska Mrożka przez przedstawicieli Dębu zostało udowodnione. Wszelkie poszlaki wskazują, że zarząd Dębu był o tym poinformowany. Piętnując ostro szkodliwą działalność tego klubu, mówca stawia imieniem zarządu wniosek o skreślenie Dębu z listy członków Ligi.

Delegat Dębu inż. Czuszek twierdzi, że zarząd Dębu nie ma nic wspólnego z aferą, nie przytaczając jednak żadnych dowodów na poparcie swych twierdzeń.

Walne zebranie postanowiło wybrać komisję, raby zapoznała się z motywami wniosku zarządu Ligi i przedstawiła walnemu zebraniu wniosek o usunięcie Dębu ze składu członków Ligi „za usiłowanie przekupstwa bramkarza Śląska Mrożka i działanie na szkodę sportu polskiego”.

Wniosek został przez walne zebranie uchwalony wszystkimi głosami, przy sprzeciwie Ruchu i wstrzymaniu się Legii od głosowania.

Po załatwieniu sprawy Dębu wręczono uroczystość mistrzom i wicemistrzom Ligi dyplomy mistrzowskie i nagrody oraz delegatom Wisły nagrodę „Patrii” za poprawną grę.

Po pożegnaniu ustępujących członków Ligi Śląska i Legii i przywitaniu nowych członków Ligi: Cracovii i AKS z Chorzowa, zarządzono przerwę

BELGIJSCY HOKEIŚCI POKONALI NIEMCÓW

W Brukseli w meczu międzynarodowym hokeja lodowego miejscowa drużyna Nordstern pokonała niemiecki zespół Krefelder Abermals w stosunku 11:2.

SCHAFFER REZYGNUJE Z MISTRZOSTWA

Z Wiednia donoszą, że mistrz olimpijski w jeździe figurowej Karol Schäfer nie będzie bronić w tym roku swych tytułów mistrza Europy i mistrza świata.

W sezonie bieżącym Schäfer zamierza ograniczyć się wyłącznie do jazdy pokazowej.

600.000 DOLARÓW NA IGRZYSKA AMERYKAŃSKIE

Środkowa Ameryka organizuje w r. 1938 środkowo-amerykańskie igrzyska w Panamie. Program w zupełności będzie odpowiadał programowi olimpijskiemu. Impreza zakrojona jest na szeroką skalę, co wynika już choćby z tego, że rząd Panamy wyasygnował na ten cel 600.000 dolarów.

Tajemnicze samoloty gubią bomby...

Oslo, 16. 1. PAT. Na wybrzeżu na południe od Stavanger znaleziono dwie bomby dymne typu, używanego na ogół w lotnictwie. Bomby te są takie same, jak znalezione nie dawno na północ od Harstad na wyspie Tromsøe. Potwierdza to istnienie tajemniczych samolotów, przelatujących w ostatnich latach nad północnymi częściami Norwegii i Szwecji.

Już rozkwitły lasy migdałowe...

Lizbona, 16. 1. PAT. Na południu Portugalii w prowincji Algarve zakwitły lasy migdałowe. Rok rocznie organizują się gremialne wycieczki z całego kraju celem obejrzenia tego rzeczywiście pięknego i rzadko spotykanego widoku. Wszystkie kompanie kolejowe zaczęły wydawać specjalnie do Algarve niżkowe bilety turystyczne. Wycieczki te cieszą się powodzeniem u obcokrajowców, przepędzających zimę w tutejszym wyjątkowo łagodnym klimacie. Widok gajów, pokrytych gęstym różowym kwieciami, jest bardzo malowniczy.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

Jerozolima, 16. 1. (ZAT) Naczelny rabin Herzog po objęciu urzędowania w Palestynie, w rozmowie z przedstawicielem ZAT-nej oświadczył, iż dzień, w którym przybył do Palestyny, był najszczęśliwszym w jego życiu. Wyraził on nadzieję, że jiszuw pracować będzie zgodnie i harmonijnie.

Warszawa, 16. 1. (Sin). Nadużycia, rewizje i aresztowania w towarzystwie ubezpieczeń „Europa” zwróciły uwagę na skład personalny władz tego towarzystwa. Niektórzy członkowie władz tego towarzystwa odgrywali do niedawna znaczne role polityczne. Poza centralą w Warszawie „Europa” posiadała oddziały w Bydgoszczy, Częstochowie, Łodzi i Poznaniu. Kapitał zakładowy wynosił milion zł. i był podzielony na 10.000 akcji imiennych po 100 zł.

Warszawa, 16. 1. (A). Do muzeum belwederskiego nadeszła jako nowy eksponat historyczna kasztanka Marszałka Piłsudskiego. Dotychczas kasztanka znajdowała się w wojskowej szkole podoficerów weterynarii, gdzie poddana ją konserwacji.

Zdrowy żołądek jest fundamentem zdrowia!

Trzeba dbać, by żołądek sprawnie funkcjonował i przyzwyczaić go do systematycznego wypróżniania się. Nie wolno niszczyć organów trawienia obstrukcją, ponieważ w kiszkiach pozostają substancje gnilne, zatrzymując organizm.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra Lauera regulują żołądek, normują trawienie, łagodnie przeczyszczają, pobudzają przemianę materii, stosują się przy obstrukcji, przy cierpieniach wątroby, woreczka żółciowego, (kamicy żółciowej), przy cierpieniach hemoroidalnych i otyłości.

ZIOŁA z GÓR HARCU D-ra LAUERA.

Interesy handlowe

ZDOLNY urzędnik biurowy dysponujący gotówką od 10 - 15.000 zł. znajdzie bez ryzyka dobrą egzystencję. Zgłoszenia do Adm. Nowego Dziennika pod „Egzystencja”. 155g

DO zaprowadzonego interesu w najruchliwszej dzielnicy Krakowa poszukuje spółnika. Zgłoszenia do Adm. Nowego Dziennika pod „S. R.” 160g

PODEJMUJE się fabrykować bieliznę dla niefachowca bez żadnych wydatków - prócz zakupu materiału. - Odbyt zapewniony. Zgłoszenia „Rentowność” Nowy Dziennik. Pośrednictwo pułdane. 258g

DO wody sodowej maszyny dwutłokowej z przynależnościami, stan dobry okazuje się sprzedam. Friede, Czesłochowa. Piłsudskiego 13/15. 127k

MEBLE solidne wielki wybór, ceny najniższe, raty przystępne. Frisch, Starowiślna 35. 221k

MASZYNY do szycia najlepszej jakości zagraniczne w największym wyborze z 30 letnią gwarancją na dogodnych warunkach poleca tylko firma Tow. Handl. „Irwing”, Kraków, Grodzka 60. 1228k

SPRZEDA wypożyczalni książek 3.500 dzieł nowych, zaprowadzona. Centrum Krakowa. Zgłoszenia Nowy Dziennik „5.500”. 256k

TRAN LECZNICZY najlepszy - zbiór 1936 z wprost z Norwegii nadzedł. Cena konkurencyjna. Jedyne Drogeria **SCHAPSENHORN**. Kraków, - Plac Nowy. - 1947k

WYPRAWY ślubne, WYPRAWKI niemowlęce. **KONFEKCJA** dziecięca najtaniej Obständer, Rynek II. 328k

MERLE nowoczesne, szafy kombinowane, sypialnie, jałalnie, najtaniej, Kraków, **BRACKA 13**. 3462k

PRZYJMUJEMY szmatki na wyrób chodników złotego metru naprawiamy, do-rabiamy frendzle do różnych dywanów. Tkalnica, Kraków, Józefa 2. Telefon 173-98. 286k

ZAKOPANE. PENSIJONAT DLA DZIECI „SWOJA” ul. Zamojskiego tel. 10-61. poleca pokoje komfortowe Opleka pedagogiczna. - **HELENA BAUMGARTEN**. 217k

ZAKOPANE pensjonat „RIVIERA (dawniej „Królewnianka”) Pod Lipkami telefon 18-84. Gruntownie odnowiony, pod śmionym zarządem **HOCHDORFOWEJ** poleca pełnokomfortowe pokoje słoneczne tarasy - radio - paterfon. - **Obfita, wykwintna kuchnia rytualna**. 85k

KRYNICA „RAJKA” na przeciw Nowych Łazienek Telefon 294. - pod zarząd Drowej R. **LÓWOWEJ** i C. **GOLIGEROWEJ**. Nowoczesny komfort - centralne ogrzewanie - wykwintna kuchnia Ceny przystępne.

ZAKOPANE pełnokomfortowy pensjonat „SWIT” pod zarząd B. Graffów. poleca wolne pokoje na styczeń po niższej cenie. Zapewniamy wesoły, przyjemny pobyt. 179k

KRYNICA - pensjonat „RIVIERA” tel. 225 poleca pokoje pełnokomfortowe - centralne ogrzewanie salon bridgeowy, radio, kuchnia wykwintna i obfita Ceny przystępne. Zarząd R. Glasowej i A. Haberowej. - 1714k

KRYNICA „PODHALE” pełnokomfortowy pensjonat pod kier. Brandowej poleca pokoje z wykwintnym utrzymaniem. Telefon 316. 219k

RABKA. Pierwszorzędny pełnokomfortowy **PENSIJONAT STORCHOWEJ „JEDYNACZKA”**, ul. Słowackiego tel. 273 - czynny cały rok - poleca komfortowo urządzone pokoje z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Wykwintny wikt. Instruktor narciarski w willi. - 194k

PIĘCIOPOKOJOWE pełnokomfortowe lub trzypokoje we na biuro. Sarego 4. Telefon 148-81. 270k

3 POKOJE kuchnia, słoneczne, komfort, frontowe trzecie piętro Podgórze, Brodzińskiego 8 zaraz do wynajęcia. Wiadomość: Tel. 170-98. 187g

INSERATOW DROBNYCH nie przyjmuje się telefonicznie tylko wprost w Administracji i w łączności z GOTÓWKĄ. Proszę szwrową odbierać można tylko w ciągu 14 dni od daty ukazania się oświadczenia go in situ.

DWA pokoje na I piętrze w śródmieściu poszukiwane Wiadomość w adm. Nowego Dziennika pod „K”. 186g

SKLEP frontowy śródmieście, najruchliwszy punkt odstąpię. Grodzka 63 („Papier”). 186g

CZTERY pokoje, pełny komfort, słoneczne. Starowiślna 64 do wynajęcia. Wiadomość Tel. 175-26. 181g

POSZUKUJE pół sklepu na książki blisko Rynku-Rozencweig, Senacka 9/9. 295k

TRZY pokoje komfort - winda, Syrokomli 19a od 1 lutego wolne. Wiadomość od 3-5. Dozorca. - 290k

SMACZNE obiady po niższej cenie wydaje się. - Lwowa 111/1 p. m. 2.

W niedzielę dnia 24-go stycznia 1937 r. odbędzie się o godz. 11-tej przedpołudniem w lokalu „Eksternatu”, przy ul. Dajwór 21

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE Stowarzyszenia „Eksternat dla najbardziej aktywnej żydowskiej” w Krakowie

- z następującym porządkiem dziennym:
- 1) Uczenie pamięci bjp. Prez. Dory Randowej.
 - 2) Wybór prezesa.
 - 3) Wnioski.
- W razie braku przepisanej kompletu następnego Zgromadzenie odbędzie się o godz. 11.30 tego samego dnia. Za Wydział: Drowa Klara Margulesowa zast. przew. Hanka Kepler Sekretarka

Lokale

DUŻY magazyn nadający się na przemysł do wynajęcia. Skawińska 11. 116g

TRZY pokoje, kuchnia, - przedpokój, komfortowe na drugim piętrze do wynajęcia przy ulicy Ogrodowej 6. Wiadomość: Rosner, Plac Matejki 8. 118g

LOKAL sklepowy poszukiwany, śródmieście lub ruchliwa ulica. Zgłoszenia Adm. Nowego Dziennika pod „Odstępne”. 163g

LOKAL około 400 m² na I piętrze o 13-tn oknach weneckich składający się z obszernej hali i kilku pokoi centralnie ogrzewanych do wynajęcia od 1 czerwca. - Kraków, Karmelicka 16 289k

HAIŁE fabryczne nowe wybudowane, około 1000 m², woda, elektryka, w całości lub częściowo od zaraz do wynajęcia. Wiadomość Płaszowska 45 - tel. 120-40. 1088k

BIURO lub cichy przemysł 3 pokoje, Sarego 3 Wiadomość: gospodarz. 203k

POKÓJ frontowy osobne wejście dla jednej lub dwu Pań zaraz do wynajęcia, może być uczeń, uczenica z utrzymaniem lub bez. - Kołtarska 9. 11. 178g

Oryginalne PIWO LWOWSKIE znakomitej jakości pasteryzowane flaszki z specjalnym zamknięciem kapslowym do nabycia we wszystkich lokalach. - Zamówienia - także na beczkowe znaki **PIWO LWOWSKIE** - skierować do **REPREZENTACJI LWOWSKICH BROWARÓW w KRAKOWIE** Szefad: ul. Dwernickiego 5, tel. 143-67 BIURO: ul. Zacisze 12, tel. 140-24.

Kupno

NOSZONA garderobę kupi 10. place dobrze. Goldberg, Gazowa 11, tel. 168-31. 471g

RUB tełbrowych, używanych 50 mb. kupię. Wadowice, Skrytka 1. 291k

KUPIE maszynę do pisania walczkową używaną w dobrym stanie. Zgłoszenia Biblioteka Europejska - Grodzka 83. 255k

PLYTY, paterfony, ościelki radiowe używane kupuję - sprzedaje. Littman Kraków Szpitalna 1. (Antykwarnia). 163g

KUPIE maszynę do pisania z prywatnych rak. - Zgłoszenia tel. 116-37. 170g

Sprzedaj

MERZEKARKA, dziurkarka krawiecka, dziurkarka do bielizny, rymarzka do szycia skór. Wszystkie maszyny są oryginalne „Bisger”, jak nowe, bardzo tanio sprzedaje **KRISCHER**, Kraków ZWIERZYŃCIECKA 183g

MASZYNY do szycia najtaniej zakupisz u **BLITZA**, Kraków, Krakowska 30. 94g

UNDERWOOD maszyny do pisania walczkowe, najnowszej konstrukcji Reprezentacja i wyłączna sprzedaż: Ignacy Gross i Spółka Kraków, Starowiślna 1 telef. 121-90. 412k

MASZYNY do pisania. - Sprzedaż - zamiana - kupno. „Mszynodom” Max Löwenstein Kraków, Zwierzyniecka 11. 1945k

MEBLE kuchenne, przedpokojowe i pokoje dziecięce, nowoczesne, szklafiakowane, najsolidniej i najtaniej „Specjalność” Rynek gł. 12 podwórze. 1741k

WAGI najtaniej. Nakrycia Alpaca 6 kompletów 34 szt. 14.50. **TRACHMAN** - Stradom 16. 157k

KASA z WIESE, Sypialnia **MASZYNA** do szycia kryta paterfon walczkowy, tanio do sprzedania. Sklep okazyjny, Kraków, Mostowa dwa. 287k

MASZYNY do pisania, nowe, używane, gwarantowane, okazjnie sprzedaje „Remont”, Katowice, Dworcowa 18. 1494k

Zdrojowska

ZAKOPANE komfortowy pensjonat „LUNECZKA” pod zarząd Z. Rose - L. Herzog. Telefon 1964. Poleca pokoje z całym utrzymaniem od 6 zł. dziennie. 254k

ZAKOPANE znany komfortowy pensjonat „Jurand” Chalubińskiego, Tel. 1423 poleca się uprzejmie **PT. Gościom, BIEŻĄCA CIEPŁA, ZIMNA WODA w POKOJACH**, kuchnia wykwinna. Rothowis. 181k

ZAKOPANE Pełnokomfortowy Pensjonat „WERSAL” Krupówki. Gruntownie odnowiony. 30 słonecznych pokoi z bieżącą zimną i gorącą wodą. - Salony Bridgeowe - towarzyskie. Znana kuchnia wykwinna. Zarząd: Soherer-Rebenowa, tel. 1299. 1523k

RABKA. Tel. 300. Znany pełnokomfortowy pensjonat „SULIMA” pod zarząd Melzerowej poleca od 15 stycznia pokoje słoneczne, z centr. ogrzew. bieżącą zimną i ciepłą wodą w każdym pokoju po cenie 5.- zł. dziennie z pełnym utrzymaniem. Kuchnia wykwinna, rytualna. Tereny narciarskie, Radio, Paterfon. 218k

Wzorowa pracownia dla napraw maszyn biurowych UHER - ABSLER Kraków, św. Jana 11 Tel. 109-05

KRYNICA PENSJONAT LOTOS (naprzeciw NOWYCH ŁAZIENEK - Tel. 292) pod zarząd Drowej R. i S. WAHRHAFTIGOWEJ Pełny komfort - Ciepła i zimna woda - Centralne ogrzewanie Pokoje słoneczne - Kuchnia wykwintna Ceny niskie Cały rok otwarty **Reklama dźwignia handlu**

Kursy „STUDIUM” Kraków, Słowackiego 1
Do 30 dni bonifikaty i premie.
KURSY GIMNAZJALNE: 1) średni (kl. V-VI) 2) wyższy (kl. VII-VIII) human lub mat-przyr. 3) niższy (kl. I-II nowego ustroju).
Nauka korespondencyjna metodą „Globus” pod kierunkiem profesorów krakowskich. Również ustnia. Prospekty bezpłatnie.
Uwaga: Również kursy języków: angielskiego, francuskiego, niemieckiego.

POCZTĘ SZYFROWĄ INSERATOWĄ

należy wrzucać w ciągu całego dnia
tylko do skrzynki
wmurowanej w bramie przed „Nowym Dziennikiem” a którą opóźnia się 6 razy dziennie

Wolne posady

MODNIARKA i ekspedientka potrzebne do firmy Jądawiga Cypes, Kraków, Grodzka 38. 153g

POSZUKIWANI w Krakowie i na prowincji panie lub panowie dobrze wprawieni w handel, przemysł i u klientów prywatnej celem objęcia zastępstwa bardzo poważnej firmy. Zgłoszenia z życiorysem pod „Stała placca i prowizja” Nowy Dziennik. 298k

POSZUKUJE praktykanta do biura chłopca 16-17-letniego. Zgłoszenia Nowy Dziennik pod „Przemysł”. 174g

BUCHALTERKA, samodzielna siła, zostanie zatrudniona przyjeździe. Zgłoszenia pod „B. B.” do Adm. Nowego Dziennika. 281k

Posad poszukują

KRAWCZYNI samodzielna poszukuje pracy najchętniej po domach. Zgłoszenia do Adm. Nowego Dziennika pod „Żydówka”. 251k

FORTEPIANY, PIANINA STROI, NAPRAWIA najtaniej Rom, Bożego Ciała 19, telefon 148-79.

ADWOKATA W KRAKOWIE poszukuje aplikanta, POLTORAROCZNA PRAKTYKA PROWINCJO NAJNAJLEPSZE. OFERTY POD „SUMIENNY”. 159k

ZDOLNA krawcowa szyje po domu suknie białe (oraz naprawia) po 1.50 zł. dziennie. Na żądanie zabiera własną maszynę. Cesisia Kochan. Referencje na żądanie. Krakowska 44/18. 171g

POSADY w przedsiębiorstwie poszukuje prawnik po egzaminie adwokackim. Zgłoszenia Katowice Post-restauro, okaziciel paszportu Nr. 343908. 182g

PRENUMERATA w Krakowie z odnośnikiem i bez odnośnika oraz na prowincji i z przesyłką pocztową . . . miesięcznie zł. 4.30 kwartalnie zł. 12.90 Zagranicą z przesyłką pocztową miesięcznie zł. 7.50 kwartalnie zł. 22.50
OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie Strona w tekście i nadesłaniem na 3 łamy po 76 milimetr Strona za tekstem 6 łamów po 38 mm. Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów.

BODOWITA Wiedenska uczy NIEMIECKIEGO I ANGIELSKIEGO. Ceny niskie. Zgłoszenia przedpołudniem Jana 3/9a. 172g

MAGISTER filozofii poszukuje lekcji z zakresu gimnazjum „specjalność matematyka”. Listy kierować do Adm. Nowego Dziennika pod „Gwarancja”. 262k

JEZYKÓW francuskiego, niemieckiego, angielskiego nowe kursy ustne rozpocząmy Zamiejscowi listow nie „Globus” tylko 3.30 zł. miesięcznie. „STUDIUM”, KRAKÓW, SŁOWACKIEGO 1 288k

KURSY KROJU, MODELOWANIA i szycia koncesjonowane przez Kuratorium dyplomowanej nauczycielki Stelli HOROWITZ-IAN-NEROWEJ. Nowoczesna metoda nauki. Krój modelowy. Osobny kurs konfekcji dziecięcej. Świadczenia ukończenia kursu. WPISY: KRAKÓW, KAR-MELICKA 46 294k

KURSY KROJU, MODELOWANIA i szycia koncesjonowane przez Kuratorium ELWIRY HALPERN — SASSEROWEJ, absolwentki Wluczer Moden Akademii. Nauka najnowszym systemem wiedeńskim. Po ukończeniu świadectwa. Wpisy: Kraków, KRUPNICZA 18. 784k

TANIEJ aniżeli w czasie wysprzedaży kupisz obecnie wszelką **„EGA”** Kraków **23** bieliznę we firmie **Szewska 23**

OKAZJA! na raty oryginalne **gliniańskie KILIMY** oraz **DYWANY** ręczne „Ro-Co” **RYNEK GŁÓWNY 14,** drugie piętro (nad „Delką”) **CENY NISKIE!**

WYMAGAJĄCY.

„W naszym sklepie może Pan wszystko dostać!”
„Tak? To proszę o dziadka do kokosowych orzechów i jajecznik na mrówcze jaja.”

GIMNASTYKA zdrowotna i odłuszczeniowa dla pań w Szkole Tańca Artystycznego Anity Wachsmann Orlińskiej, Rynek 32. Dla urzędników godz. 8 wieczór. 169k

NA pięciomiesięczny **KURS KSIĘGOWOŚCI** korespondencji eicet. FEINBERGA, Starowiślna 28 przyjmuje się WPISY codziennie. 18g

KURSY STENOGRAFII polskiej, niemieckiej, najnowsza metoda uproszczona rozpoczyna się w najbliższych dniach pod kierown. ZOFII SCHÖNGUTOWNEJ WW. Świętych 8 I. p. — front, tel. 109-97. Wpisy od godz. 9—18. OPLATA MINIMALNA. 273k

PROFESOR Spitz, Kraków Sołtyka 11. naucza młodzież ortodoksyjną języka polskiego, niemieckiego, buchalterii, korespondencji stenografii prawa handlowego. 273k

STUDENT chemii, doświadczony korepetytor, przyjmuje lekcje w zakresie gimnazjalnym Specjalność matematyka, fizyka, chemia, polski. Nowy Dziennik „Jupiter”. 169g

Książka

M. GEBIRTIGA
MEINE LIEDER

ZWIĄZEK ŻYDOWSKICH SPÓŁDZIELNI W POLSCE, WARSZAWA RYMARSKA 6 przyjmie **REWIDENTA**

dla przeprowadzania rewizyj w spółdzielniach. Kandydaci powinni posiadać wyższe wykształcenie ekonomiczne lub prawnicze, względnie wykształcenie średnie i kurs spółdzielczy na wyższej uczelni, gruntowną znajomość księgowości, co najmniej 3-letnią praktykę spółdzielczą oraz władzę w słowie i piśmie językiem polskim i żydowskim. Oferty z opisami świadectw i curriculum vitae należy nadsyłać na adres Związku do dnia 25 stycznia 1937 r. 249k

Dyrekcja

Różne

WYKWINTNE obiady 1 zł. wydaje inteligentna rodzina żydowska, Brzozowa 12. m. 3. 97g

UWAGA! — „NIKLOCHROM” — chromuje — nikluje — miedziuje — poleruje. — Tartłowska 6 boozna Zwierzynieckiej. Tel. 119-61. 101k

NOWOŚĆ dla Pań pasta „Belot” usuwa włos z cebulka. Prospekty wysyłamy Kraków, Dietłowska 51. Schönwald. 184g

WAŻNE DLA PAŃ. Wszelkie hafty i ozdoby do sukien według najnowszych modeli poleca po cenach konkurencyjnych. — FR. RINGOWA zakład hańbiarski, Grodzka 28. 92k

WYTWORNIA swetrów — Jasna 8/3 dawniej Szewska 24 poleca się. 182k

WAŻNE DLA WŁAŚCICIELI DOMÓW W SPRAWACH PODATKOWYCH i dla własnego użytku. **KSIEGA GOSPODARCA** układu znawcy Księgowości Propiera w cenie ZŁ. 3.50. — „Kartotek”, Kraków, — Grodzka 40. Cenniki również na inne artykuły. — 195k

KOBIETA pracująca winna pozostać młodą i podobać się. Porady bezpłatne. **INSTITUT COSMETIQUE „LA FEE”** Kraków Batorego 19. 271k

KRAKOWSKIE KURSY KOSMETYCZNE pod kierownictwem Dra med. T. Owczyńskiego. Nauka 4 miesiące. Wykłady, ćwiczenia codziennie. Po ukończeniu kursu dyplomy. — Instruktor Inż. Helena Apsel-Schragerowa. Zapisy trwają. Zgłoszenia i prospekty Kraków, Pilsudskie go 11. Tel. 177-57. 261k

B. Lichtenstein, Kraków, ma list poste - restaute 30 odebrania. 289k

Matrymonialne

OŻENIE się natychmiast z panną przystojną, inteligentną z dobrej rodziny do lat 25 bez posagu lecz zdrową. Zgłoszenia wyczerpująco Adm. Nowego Dziennika „Zdecydowany”. **ANONIMY DO KOSZA.** 177g

SZADCHEN mający dostęp do sfer zamożnych i inteligencji poleca się. — Zgłoszenia Nowy Dziennik pod „Atid.”.

MÓJ brat, w wieku ponad 40 lat, o nadzwyczajnych walorach duchowych, bardzo kulturalny i zamożny, szuka panią z jaknajlepszej i kulturalnej rodziny, dystygowanej i gospodarniej, któraby przez pogodę ducha i rozum, mogła stworzyć warunki szczęśliwego współżycia. Zgłoszenia anonimowo od krewnych, proszę kierować pod „Szlachetny człowiek” Biuro Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 184g

DLA CÓRKI bezdzietnej rozwiedzionej na własne żądanie, inteligentnej, przystojnej, z posagiem 10.000 szukam męża o dobrym charakterze, na stanowisku, w wieku do lat 40.— Zgłoszenia do Adm. Nowego Dziennika pod „Stanowisko”. 281g

Zdrowiska

ZAKOPANE pensjonat „Hockey”, Droga do Białego, poleca pokoje komfortowe z balkonami centralne ogrzewanie, kuchnia rytualna, pod zarządaniem Guści Geifen. 210k

KRYNICA, WILLA „ULA NA”, Deptak słoneczne balkonowe pokoje, centralne ogrzewanie, wysialenita kuchnia, ceny niskie 1633k

ZAKOPANE

Pensjonat dla dzieci i młodzieży
Drożej Rdeli **SŁOCHOWEJ**
„**OPIEKA**”

Tel. 157. Zagórze Kaspruskie

ZAKOPANE nowoutwarty pełnokomfortowy pensjonat „BORYNA” droga do Białego — poleca pięknie urządzone pokoje z bieżącą wodą, centralnym ogrzewaniem tel. 14-57. 283g

ZAKOPANE „Zoska” Kropki pensjonat Dunkblum-Fränklowej poleca pokoje słoneczne z wodą bieżącą kuchnia rytualna wykwiętna. Przyjmuje młodzież pod troskliwą opieką. Tel. 1981. 292k

CENY w złotych: I. strona 1.25. — Tekst. 1.— Nadesłane 0.75.— Za tekstem 0.25. — Drobne od słowa 0.10 gr. Dla poszukujących pracy 0.05 gr. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy zł. 5.— Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe Zł. 10.— Podziękowania lekarskie do 25 mm. Zł. 10.— Nekrologi (klepsydry) do 60 mm. w I. łamie Zł. 20.— Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK” wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświęcone.